

ГЕОГРАФИЕ

ПЕНТРЪ

КЛАСА А МЕ ДИН СКОАЛЕЛЕ ПРИМАРИЕ.

(Дъпъ Програмъа Министеріалї Къахлї шї аз Инстръкціонї)

de

D. Gustl.

ИДРОГРАФИА, ОРОГРАФИА
ШИ ЦЕОГРАФИА ПОЛІТІКЪ
А ЦЕРЛОР РОМЪНЕ.

IASOII.

ТИПОГРАФИА БЪЧИЗМЪЛІ РОМАНЪ

1859.

Пропrietарі Тінорпафіі Т. КОДРЕКЪ ми Д. ГЪСТІ.

Idrografia si Orografia

ЦЕРЕИ РОМІНЕСТІ.

§ 1. **Пъсетъра.** Цеара Ромінеаскъ се афлѣ între 43 цъмътате ши între 45 цъмътате grade лъдгеме пордикъ, еаръ între 40 ши 46 grade лъдгеме остикъ. Ромінія în ачеастъ întиндере кърпінде peste 1,350 миле ъеографиче саѣ ла 5 миліоане фълчї де пъмїнтѣ. În ачеастъ пъсъръ афлѣндъсѣ Цеара Ромінеаскъ ла меази-ноанте се шърцїнеште кѣ Трансїлванїа ши Молдова; ла ресърїтѣ ши меази-зи кѣ Дълъреа; ла апъсѣ кѣ Дълъреа ши Темїшіана.

§ 2. **Ідрографїа.** Тоате апеле кѣ каре се адапъ пъмїнтълѣ Ромїнеї порпескъ де ла меази-ноанте ши їндрепѣндъсѣ спре меази-зи, еаръ пъдїне спре ресърїтѣ се варсѣ în Дълъреа.

а). Апе къргътоаре:

DUNAREA. Ачестѣ флѣвїѣ маре еѣропеанѣ їсворъште дїн пъдъреа Шварцвалд (пъдъреа Неагръ)

în dŕkatŕla Badenŕ, trece prin mijlocŕlŕ Eŕropei ŕi
 atinŕe Romînia la catŕla Vŕrŕiorova în prefectŕra
 (жѣдецѣлѣ) Чернеѣи; de acolo pleacŕ spre resŕ-
 pitŕ pŕnz la catŕla Sŕkŕrŕiŕŕ ŕnde face o cotitŕri
 spre apŕsŕ la c. Isvorŕ frŕmosŕ. Dŕnzŕea apoi taŕe
 în ŕosŕ earŕŕŕi spre resŕritŕ pŕnz la catŕla Че-
 tate ŕnde se maŕ întoarŕz odatŕ spre apŕsŕ фѣ-
 кѣндѣ чеа маŕ largŕ cotitŕrŕ pe pŕmîntŕlŕ Romî-
 niei în prefectŕra Должѣлѣ. Кѣрсѣл флѣвѣлѣ
 се îndreaptŕ аша зѣкѣндѣ spre resŕritŕ adŕnzŕndŕ
 toatŕ partea de meazi-zŕ a дѣреѣ, pŕnz la politica
 Калѣрашѣ din prefectŕra Ialomîdei, apoi се
 descŕface în maŕ mŕlte braŕe care mergŕ spre
 meazi-noapte pŕnz la гѣра Ialomîdei, ŕnde се
 restrîngŕ фѣкѣндѣ o cotitŕrŕ în тѣрѣмѣла Romîniei.
 Аѣче earŕŕŕi се descŕфакѣ formîndŕ чѣле маŕ mŕlte
 каналѣри, care toate la Бѣрѣла даŕ întŕ'o cin-
 гѣрŕ albŕe; apoi trece pe la Галаѣи, Penŕ ŕi aproape
 de Тѣлчеа се descŕface în braŕѣле: Kŕliei, Сѣlinei
 ŕi a Сѣ. Георѣе, prin care trei гѣрѣ îŕŕi varse
 trŕvŕtŕla апелор сале în marea-Neagrŕ. Totŕ кѣрсѣл
 Dŕnzŕrei de la isvorŕ ŕi pŕnz în marea се
 împarte în 3 пѣрѣи: în Дѣнѣрѣа де сѣсѣ
 че este de la isvorŕ ŕi pŕnz la вѣрсѣреа Мо-
 равеѣ în ea, în Дѣнѣрѣа де мѣжлокѣ че

este din Morava și pînă la vîrșarea Черпей
лунгь Оршова, și în D z n ь r e a d e ц о с ъ п з -
mitь de Români Icteră, care este totă кърса съ
din Romînia și пînă în marea-Neagră. Дръмла
пе каре ачестă флвѣѣ іл фаче prin Еѣропа este
de 2800 kilometre саѣ 1,262,800 стѣнжлї.

Афлзнтеле Дзпъреї іпченъндѣ де ла апзсала
Romînieї сълтѣ:

Ч е р н а, каре кз ісворзл și кърса съ де сзсѣ
фаче марѣнеа Romînieї де спре Temіșiana din
Transilvania.

Б а х н а, кз афлзнтзл съѣ Ч а р о в а este пѣрзл
чел маї де спре апзсѣ și фаче марѣнеа деспре
Temіșiana, ear ла сагзл Върчїорова дз ін Дзпъреа.

Тополнїца дз ін Дзпъреа нз департе де по-
літіа Чернеції; апеле ачестї рїѣ сълтѣ кам аръ-
моась, Подзл-ріосзлзї кз афлзнтзл съѣ О-
прїшорзл дз ін Дзпъреа ла сагзл Cetate.

GIULU ісворъште din Карпадії-Transilvanieї,
фаче пздінѣ хотарѣ Romînieї, апої се рѣдікь ін
сзсѣ și інтрѣ ін деарѣ пе ла пасзл-лзї-Взлкапѣ;
кърце кам спре апзсѣ пънъ ін цосѣ де тзргзлѣ
Жїзлзї; ла Країова фаче чеа маї mare котїзрѣ
їн дръмзл съѣ, și апої ла сагзлѣ Бекетз дз ін
Дзпъреа.

Între rîzrile Romîniei, Жізіл есте чел де алдоиле în прівинда търимеї.

Афлзінтеле Жізілі де адреанта сінтѣ:

Добріка, Жалешлѣ каре ісворъште де съз о сінгъръ стінкѣ, Білта, Шъшица-верде, Бістріца, Тісманя ші Ісверна, ачесте шързе се într'ънескѣ, ші маї цосѣ де сатл Рошіа даѣ în Жіѣ. Мо трѣ кѣ афлзінтеле сале: Косістеа ші Шшица даѣ în Жіѣ ла сатл Гъра-Мо трѣлі, Салча ші Обѣана маї сѣсѣ де Краіова се варѣ în Жіѣ.

Афлзінтеле Жізілі де астънга сінтѣ:

Са дѣ, Цілотрѣ, Блашніца, апої Амаріда кѣ афлзінтеле сале: Фрѣмѣшлѣ ші Пласка дѣ în Жіѣ маї сѣсѣ де Краіова.

OLTULU нѣмітѣ дін векіме Алѣта ісворъште дін Карпадії-Трансілваніеї ші întrъ în Romînia не ла сатл Кіненії дін фада Търнѣлі-рошѣ. Олтѣл кѣрде дрептѣ în цосѣ ші трече прін треї політії марі: не ла Ръшнікѣ, знде фаче о котітърѣ спре алѣсѣ, не ла Слатіна ші не ла Търнѣ знде се ші варѣ în Дѣвѣре. Олтѣл імпарте Romînia în дозе пърці; în Romînia-мікѣ саѣ де ла алѣсѣ, каре віне дінколо де Олтѣ, ші în Romînia-маре саѣ де ла ресърітѣ каре віне дінкоаче де дѣнѣлѣ. Între різриле Romîniei Олтѣ есте чел în тѣѣ în прівинда търимеї,

ел аре *în* лъпциме 203,000 стъпжъні (450 кіл.)

Афлзінтеле Олтълї де адреанта сінтѣ:

п. Ровештії, п. Кълінештілор, Лотрѣ каре ісворъште дін мѣнциї Преціка ші Тарта-рълї, аре де афлзінте не пъръеле: Малаїа, Ръ-пидеа, Лотърїка, Воїнеаса, Рѣдарїѣ кѣ каре toate ла сатъл Бірзоїлѣ се варсъ *în* Олтѣ. п. Мірзаска, п. Олпнештії ші Реѣка ла Рїмнікѣ даѣ *în* Олтѣ. п. Кослештілор, Бі-стріца, ачеаста ісворъште *în* сѣсъл мѣнцилор Арнота знде аре ші о каскадѣ де 8 стїпжїні. п. Романїлор, каре ла сатъл Бъбенїї-знгрєнї дѣ *în* Олтѣ. п. Ромештілор, Лъпковъцъл, Лъпкѣшоара, Речеа каре ла сатъл Стівештії дѣ *în* Олтѣ, Олтецъл ісворъште дін мѣнтеле Мі-каїа ші примїндѣ не Терїца, Черпаїа, Пісчеана ші Фрѣцїа се варсъ кѣ еле *în* Олтѣ ла сатъл Кї-ліа. Теслїл се варсъ *în* Олтѣ ла сатъл Стоенештії.

Афлзінтеле Олтълї де актїнга сінтѣ:

Топологъл, ачестѣ рїѣ есте азріферѣ, ел ісво-ште де сѣв мѣнтеле Сърѣ ші Пікзета ші ла сатъл Островенїї маї *în* цосѣ де Рїмнікѣ дѣ *în* Олтѣ. Валеа-шерлештілор ла сатъл Мързпцеїї ші Сїчезл ла сатъл Ліка даѣ *în* Олтѣ.

КАЛМАТИУЛУ ісворъште, ла сатъл Алїмънештії, ла Бъсшїї се *întp'z*nemente кѣ знѣ алтѣ рамѣ де

Кълъдъциѣ, ши ла Војвода конфлзеазъ къ Ърлѣ-
де а-т а р е, къ каре се ши варсъ ѣн лакъл Zimni-
чеа (Съхоѡа) ши де аколе ѣн Дънѣре.

ВЕДЕА ісворъште ла апсѣ ши маї ѣн ѡосѣ де
Къртеа де Арѡешъ ши се варсъ ѣн Дънѣреа ла
сатълѣ Петрошънїї.

Афлѣнтеле Bedei сїнтѣ:

п. Тервѣнештілор, Котмана, Бърда,
валеа Покоса, в. Кїнелѣї, Текъчелѣ, Спала-
цїї ши Телеортанъл, ачеста ісворъште ѣн ѡосѣ
де Питешті ла сатъл Кїнештії ши примїнд пе Клен-
вїка се варсъ ѣн Bedea ла с. Чербенїї-де-ѡосѣ.

ARGESUL ісворъште дїн Карпадїї-Ромїніеї де
сѣв пїчоареле мѣнтелѣ Албїна ѣн пре. Арѡешълѣї,
мерѡе ѣн ѡосѣ пѣлѣ ла Питешті, де аколе се ласъ
кам спре ресърїтѣ пѣлѣ ла сатъл Радованъ, де
знде къргндѣ ла вале треѡе пе ла Олтенїца вър-
сѣндѣсѣ ѣн Дънѣре. Арѡешъл есте ал треїле рїѣ
ал Ромїніеї ѣн прївїнда тѣрїмеї, ел ѣн кърсѣл сѣѣ
ѡаѡе злѣ дрѣмѣ песте 110,000 сїнжїнї.

Афлѣнтеле Арѡешълѣї де адреанта сїнтѣ:

Неасловъл къ афлѣнтъл сѣѣ Дїрбовнїкъл,
Мїлкова ши Главочокъл къ афлѣнтъл сѣѣ
Салѡеа каре ла Кълъгъренї се їнтр'знескъ, еарѣ
ла Гошїнарї се варсъ ѣн Арѡешъ.

Афлѣнтеле Арѡешълѣї де асїнгра сїнтѣ:

Къпліца, Limpede, Ріѣл-Доамнеі каре ісворъште дін мѣнтеле Престеаса ші Чернатъ дін м. Леспизелъ, ачесте доже пѣрѣ интрънндъкъ къ Ріѣл-Тіргълъі ші Арѣшелъ че ісворъште дін м. Краіѣл, ші примндѣ ші пе р. Владѣлъі даѣ ла Питемті ін Арѣшѣ акърѣа кърсѣ аколе есте фoарте пенде. Ръстоака къ Тополовепіі даѣ ін Арѣшѣ ла сатъл Петроаіа. р. Саварѣл ѣ мерѣе маі ін лініе паралелъ къ Арѣшъл ін каре дѣ ла с. Гімпаціі.

р. Дімбовіца ісворъште ін Карпаціі-Ромініеі дін м. Краіѣл, маі ін сѣсѣ де ісворъл Арѣшѣлѣлѣі, мерѣе ін лініе паралелъ къ Арѣшъл, трече пе ла апѣсъл Тірговіштеі, интръ ін Бѣкърешідѣ маі ін џосѣ ла с. Бѣдемтіі дѣ ін Арѣшѣ.

Афлѣнтеле Дѣтбовіцеі сінтѣ:

Ріѣшоръл, Гѣтѣвъл, Сѣка-шаре, Коліптіна ші Черпіка.

ІАЛОМІТІА ісворъште ін Карп. Ромініеі дінтре вѣрѣл С. Ліе ші Бѣчечіі, трече прін Тѣрговіште ші де ла сатъл Вѣленіі дѣпъ маі мѣлте котітърі марі ші мічї се індреантѣ спре ресърітѣ, еар ла сателе: Піоа-Петреі ші Гѣра-Іаломіцеі се варсѣ ін Дѣлѣре.

Афлѣнтеле Іаломіцеі де адреанта сінтѣ:

Іаломічоара-шікъ ші Іаломічоара-

mare кз Братъ каре се într'зпескѣ ла сатѣл
Kocistenii ши Криковѣл.

Aflăintele Ialomidei de actînga cîntă:

p. Прахова ісворъште дін мѣнтеле Предал
ін фаца Брашовѣлѣ ши примеште de-adreapta са
пе Білеѣеа-шаре, еаръ де actînga пе Дол-
фана кз афлăintеле еї: Пріслова, Флореіѣ
кз каре фаче о котітъръ інсемнатъ ін досѣ де
Плоешті ши ла сатѣл Колакъ се варсѣ ін Іаломи-
ѣ. Теле ажъ пѣл ісворъште ін мѣнтеле Кеѣа ши
приміндѣ пе Красна ши Борта дѣ ін Прахова
кз каре апої се варсѣ ін Іаломиѣ.

KALMATIULU (de ла ресърітѣ) ісворъште ін
сатѣл Лінія ла апѣсѣл політеї Бѣзекл, примеште де
actînga пе Негреаска ши пе Рѣшавенѣ ши
токта ла върсаеа лѣ примеште ши пе Гірлѣда
кз каре дѣ ін Дѣпѣреа ла сатѣл Гѣра-Калмѣѣлѣлѣ
фаѣѣ кз інсѣла Кремене.

BUZEUL ісворъште дін Карп. Трансїлваніеї ши
пе ла сатѣл Кордѣнз інтръ ін Romînia мергіндѣ ін
досѣ пѣпѣ ла сатѣл Ърсоаеа, де аїче се рѣдікѣ
ін сѣсѣ дїніндѣ о лініе інкордатъ пѣпѣ ла сатѣл
Плешкоїѣ, де ѣнде се ласѣ спре політеа Бѣзекл,
де аколе апѣкѣ спре ресърітѣ котіндѣсѣ ши рѣді-
кѣндѣсѣ, інкѣтѣ де ла Піскѣл-негрѣ пѣпѣ ла Сло-
вояіа фаче че маї mare котітъръ, ши апої totă

аша мергіндѣ́ в́н сѣсѣ́ пѣпѣ́ ла сатѣл Максімені́
се варсѣ́ в́н Сіретѣ́.

Афлѣнтеле́ Бѣзезлѣ́ де адреанта́ сѣнтѣ́:

Пѣрѣ́ле: Серіѣ́, Татарѣ́лѣ́ кере́ ла Кордонѣ́
даѣ́ в́н Бѣзеѣ́. Біска́ се варсѣ́ в́н ел ла сатѣл
Оларіѣ́, Нішкова́ ла Вернешті́ в́н сѣсѣ́ де полі.
Бѣзеѣ́ дѣ́ в́н ел, еарѣ́ в́н цосѣ́ се варсѣ́ Гаѣ́л-
морі́лор.

Афлѣнтеле́ Бѣзезлѣ́ де актінга́ сѣнтѣ́:

Біска-мікѣ́ кѣ́ афлѣнтеле́ сале: Запога́,
Шепте-ісвоаре́, Пічорѣ́-де-капрѣ́ ші Се-
кѣ́йѣ́лѣ́. Біска-шаре́ кѣ́ афлѣнтеле́ сале: Па-
такѣ́, Біскѣ́лѣ́чѣ́, Чернатѣ́ ші Міла́; амѣ́н-
доѣ́ Бісчеле́ се знескѣ́ ла сатѣл Скѣ́л-Плоште́;
апо́ї ма́ї прѣ́нескѣ́ де адреанта́ не: Пѣ́лтінішѣ́,
Кѣ́шо ара́ еар се варсѣ́ в́н ел ла сатѣл Гѣ́ра-
бѣзезлѣ́. Прісково́ ісворѣ́ште ла сатѣл Бѣзешті́
ші дѣ́ в́н Бѣзеѣ́ ла сатѣл Пірсково-шаре́. Слѣ́пі-
ка ісворѣ́ште ла Лопѣ́таріѣ́ ші ла Сапона́ дѣ́ в́н
Бѣзеѣ́. Кі́лпѣ́ѣ́ се варсѣ́ в́н Бѣзеѣ́ токма́ ла по-
літіа́ де асеміне́ пѣ́тіре.

Рѣ́мнікул ісворѣ́ште дѣ́н Карп. Ромѣ́ніе́і апроа-
не де марѣ́inea Трапсілваніе́і ла сателе́: Некѣ́лі
ѣ́нтре Рѣ́мнікѣ́ ші деалѣ́л Некѣ́ле́; ел се ласѣ́ в́н
цосѣ́, тре́че прѣ́н політіа́ Рѣ́мнікѣ́лѣ́, апо́ї де ла
сатѣл Макрі́на се рѣ́дікѣ́ спре́ меа́зі-поанте́ пѣ́лѣ́

ла Мъртинешті, de unde cine olinie dreaptă върсіндъсь în Сиретъ ла сатл Белчегъ.

Афлѣнтеле Рѣмникълѣ де адреанта сѣнтъ:

п. Оцава каре се варсъ în Рѣмникъ лѣнгъ полѣтіа де асемине пѣмѣре.

Афлѣнтеле Рѣмникълѣ де актѣнга сѣнтъ:

Пъръх-тълъвѣре каре дъ în Рѣмникъ ла сатл Дѣмитрешті. Стѣмнѣцъ къ Рѣмна ла Мъртинешті даъ în Рѣмникъ.

Мѣлковъл ѣсворъште дѣн мѣнѣіі Мѣреї фъче лѣніе дѣспърѣітоаре Молдовеї де Ромѣніа, трече прѣн Фокшанѣ шѣ ла сатл Рѣстоакъ дъ în Пѣтна.

Пѣтна ѣсворъште дѣн мѣнѣіі Молдовеї, трече пе ла Фокшанѣ, апої прѣнемте пе Мѣлковъ шѣ ла сатл Нѣнешті се варсъ în Сиретъ.

Dintre toate apele de маї сѣсѣ арътате, челе маї ѣнсемнате сѣнтъ: флѣвлѣ Дѣпъреа, рѣл Олтъл, р. Жѣлъл, р. Ведеа, р. Арѣешълъ, р. Галомѣда шѣ р. Бѣзъл.

в) Апе стѣтътоаре:

Дѣпъреа каре ѣнкѣпѣрѣ треї дѣн латѣрѣле Рѣмѣніеї формѣазъ ѣн малѣрѣле еї маї мѣлте лѣкѣрѣ, вѣлѣї шѣ гѣрле; пе лѣнгъ ачѣсте се маї афлѣ шѣ ачеле формате дѣн ашѣзареа тѣрѣмѣрѣлѣр де пе лѣнгъ рѣрѣле че се ѣесѣ прѣн Рѣмѣніа, асемѣне сѣнтъ мѣлте еазѣрѣ. Ўтре ачѣсте апе се ѣнсемнъ:

Балта Стердіштеа, Рогозъл, Деана-микъ, Гогошії, в. Верде, Ісвоаръле, Пристолъ, Гірла-микъ, Грзеа, Брета, Флорика, Салчеа ши Ълтъ; ачесте'сѣ ѡн префектура (жъдеръл) Мехединѡлор.

Лакъл Четате, Мореніи, Маглавитъ, Пърикариї, Голінда, Деса, Тънарїї-ромїні, ачесте'сѣ маї шълте лакърї ашъзате ка ѡн фортъ де ватерїи; Поеана, Піскъ, Бічекъ, Рада, Котовъ, Ренїи, Кълота, ши Бранїштеа, ачестеа'сѣ пе талъл Дълъреї. Бранїштеа есте зна дїн челе маї тарї вълдї але Ромїніеї; Понсвенїи, Цъїа, в. Верде, Теасъл, Порманъ, Роештії-де-досѣ, Садава, Островенїи, Бекетъл; ачесте лакърї ши вълдї се афль де ла Країова ѡн досѣ пе талъл стїнгѣ ал Жїзлїи ѡн префектура-Должълї.

Балта саѣ лакъл Бістріца есте знъл дїн челе маї тарї лакърї але Ромїніеї, Раковїчоара ши Іслазъл стаѣ де адреанта Олтълї ѡн преф. Романѡлор.

Балта Чоара. Сълхоцеа (Zimnicеа) лакъл таре ѡн преф. Телеорманълї.

Малъл де досѣ, Малъл де сълсѣ, Даїа, Бранїштеа, Гоштіна, Поенїи, Балта-таре спре апсѣ де ла Цїърїїѣ ѡн преф. Влашкълї.

Балта Греака есте зна дин възділе челе марі, Кілімъченіі, Стъпніле, Фъндъ, Мостіштіі валъ маре ши Върештіі сінтѣ лѣгъ Дъпъреа, Кълдъръшаніі ши Снеаговъл амѣдохе лакърі марі сінтѣ де а дреанта Іаломідеі њн партеа де сѣсѣ а преф. Ілфовълі.

Лакъл Potъnda, Богата, Сірвіі, лакъл Кълърашіі лѣгъ політіа де асемене пѣмпре есте знъл дин лакъріле челе марі, Цігаліа, Рада, в. Влѣдені ши Кіоара ла гъра Іаломідіі де адреанта, в. Стех, в. Словозіа, в. Амартъ, в. Стойка, в. Фъндата, Іакаѣка, ачесте'сѣ де асінга Іаломідъті њн преф. Іаломідъті.

Татаръ, лакъл Татаръллі, Редълшеічеі, Рата, Върсътъра ачесте'сѣ лѣгъ Дъпъреа; валта Сакъ, в. Іазъ, в. Бечорі, в. Іапка, ачесте'сѣ де адреанта анеі Бъзеллі ши ла апъсъл Бръілеі, Котъл-лѣнгѣ апроане де гъра Сіретъллі њн преф. Бръілеі.

Чіъліпа, валта Альъ, Болдъ, в. Амаръ, лакъл Саратѣ ши Боіченіі њн преф. Рѣмнікъллі.

Лакъл Съръ есте њн мѣнтеле де асемене пѣмпре не знъл дин колнікъріле лі чеі стрѣмтѣ ши фъръ де вегетацине. Лакъл аре о формъ потъндъ њнтр'о њнтінде ре ка де 300 нічоаре; њнтрънсъл нѣ се vede де се варсѣ нічі де есѣ вре о апъ. Лакъл Съръ

este la intrarea Oltezi în Romînia.

Dintre toate apele de mai sus прескрие челе
маі încemnate сîнтъ:

Балта Бранште, в. Бистріца, в. Зимнича,
в. Грeака, в. Мотиштіи, в. Кълърашіи, в.
Альв, в. Кълдършаніи, в. Спіаговъл, ші
лакъл Сърх.

с) Апе минерале:

În Romînia сîнтъ мълте апе минерале прекът:
Сълфуроасе, Ферзциноасе, Салино-сълфуроасе, А-
лзмино-сълфуроасе ші Ферзцино-карбоніко-сълф-
роасъ. Din ачесте апе се înceamпъ зрмътоареле:

Балта Альв рекзноскътъ ші vizitatъ de пѣти-
маші маі къ деосевіре де ла 1845, апа еі este
саратъ. Балта се афлъ în преф. Рімнікълі.

Лопатаріи, Ніфон, Корнетъ, Брѣ-
стѣрашіи, Себічіѣ, Алзнішъл, Бовочіи,
Брѣштіи, în преф. Бзеълі.

Невоеашіи, Телега, Бреаза, în преф.
Праховей.

Ротънда, Шървънештіи ші Пстуроа-
са (пчоаса) în преф. Дімбовідеі.

Бзреа în преф. Мъшчелълі.

Брѣдетъ, ші Мъгъраа în преф. Ардешълі

Кълімънештіи, аре злѣ ашъзъмѣнтѣ-мікѣ
де въші Олънештіи де адрѣанта Олтези лън-
гъ Рімнікѣ în преф. Вілчей.

§ 3. Орографіе. Пъмîнтъл Ромîніеі фаче парте дîн сîстемълѣ Карпацілор-Трансîлвані шî дîн басенъл (шесъл) де цосѣ ал Дънъреі.

а) Партеа мъntenоасъ.

Дîн зпгîѣл саѣ кълкъіѣл Карпацілор-Трансîлвані, каре се пзмеште Вîрфъл-Колцълъі (шî акърѣа рѣдъчîнѣ îнченъндѣ спре ресърітѣ де ла Кронстадѣ мерѣе спре анъсѣ пълъ ла Оршова) се ласъ маі мълте рамѣре де мънці, каре се întîндѣ маі пълъ ла цъмътатеа Ромîніеі. Пъмîнтъл еі даръ дъпъ патра лѣі се îмпарте îн деара мъntenоаскъ че вîне ла меази-ноанте шî îн деара кîмпеноасъ че вîне ла меази-зі. Чеа întîіа се формеазъ дîн коаста саѣ фаѣа де меази-зі а Карпацілор арделені, шî чеа адоѣа дîн Шесъл чел де цосѣ шî сîнгѣ ал Дънъреі.

Пъмîнтъл де песте Олтѣ маі мълтѣ де цъмътате есте мъntоасѣ, еаръ чел де дîнкоаче пзмаі ка о атреіа парте.

Îнтре плаіѣрîле мънцілор Ромîніеі де ла анъсѣ спре ресърітѣ се îнсеампъ:

Плаіѣл дîнтре Дънъре шî Жîѣ къ чеі маі îнсемпаці мънці: Мораріѣл, Крѣчеа, Мънчелъ, Добрîка, шî Вълканъл (Вîліга) не знде îнтрѣ Жîѣлѣ дîн Трансîлваніа.

Плаіѣл дîнтре Жîѣ шî Олтѣ къ чеі маі îнсем-

паці мѣнци: Д о л о т а, М і н д р ь, П о е а н а-М ь е р і і, П а р і н г ь л д і н м ь н ц і і Н о в а ч і, П р е ц і в а, Т а р т а р ь з л ь к з ш ь р ь з л Ф р ь з о а с а с і н т ь н з т е л е ч е л е м а і д e s p r e m e a z i - n o a n t e a л e P o m ь n e і, Р ь n e d e л e, Т і р н о в а, М і к а і а, П ь н ь з ш а, Т о л а n a, А р н о т а, м ь н т e л e Б о і л о р, Р ь н к ь л e d ь з, м ь н т e л e П о р ч і л о р, Н e г р ь, Р о в ь, Л ь н і і ш і Т ь р n ь з - р о ш ь, n e a і c h e і n t р ь О л т ь z l d і n Т r a n c ь l v a n i a.

П л а і з л d і n t р e О л т ь ш і D ь m b o v і d ь k z ч e і m a і і n - c e m n a d і m ь n ц і: М а р к ь z d ь, П і к ь z e t a, К e і a - Б ь р d e і, Л a n g a, A л ь b і n a, Л e c n e z e л ь, П л e ш a, П р e z t e a c a, Г р o a n a. П o n o р ь.

П л а і з л d і n t р e D ь m b o v і d ь n ь n ь d і a k o л o d e Б ь z e ь k z ч e і m a і і n - c e m n a d і m ь n ц і: П e a t р a л ь і К р а і з (К р а і з л) t o k m a л a ш a р ц ь n e a Т r a n c ь l v a n i e і, Р o - ш ь, С. І l i e, Б ь z ч e ч і z л, П ь d ь k і o c z l k z в і р - в з р і g o a л e, В і n t ь р і ш ь z l k z в і р ь z л n і r a m і d a л ь, D o р ь, К o л d ь р і л e, Б a b e л e, Ф ь з р n і z a, К і р n a, D o a m n e л e, Г ь з р g ь e t a, Ф р ь z n t e a л ь і B a c і л e, Ф л o р e і z a k o n e p і t ь n e c t e t o t ь k z ф л o р і ш і v e r - d e a d ь, Г і р ь o v a, ш і П р e d a л ь, t o k m a л a і n - t r a p e a d р ь z m ь z і ч e v і n e d e л a Б р a ш o v ь, П л а і z л Х o ц і л o р l ь n g ь Т e л e g a, Т a t a р x o v a, К e і a, К р ь z ч e a, П e a t р a К o р ь z l ь і, С g e a v ь z l, N e - m e р k a, С ь з р ь, П e n t і л e z k z ч і n ч і n і c k ь р і.

Ч e л m a і n a l t ь m ь n t e d і n P o m ь n i a e c t e Б ь z ч e -

чїл, de adreapta Предаллї, кѣ піскл сеѣ чел
маї де сѣсѣ пѣмитѣ О т ѣ, (Піонл дїн Молдова е
маї палѣ): апої вїнѣ мѣдїї: Країл, Сасл,
Тѣнатл, Сѣрл, Пентїлеѣ шї Влканл.

в) Partea kîmpenoasă.

Din poalele dealurilor че се ласѣ де пе Кар-
падї шї пѣлѣ в Дѣнѣреа, се втїнде пѣмїнтл кїм-
пеносѣ ал Ромїнеї; ел формезл васенл де цосѣ
шї стїнгѣ ал Дѣнѣреї кѣпрїнзїндѣ: мламтїнї, ше-
сѣрї, кїмпїї, шї подїшѣрї.

Între шесѣрїле челе маї марї вчепїндѣ де ла
ресѣрїтѣ се вчепїнѣ: Шесл Рїмнїклї, Вѣзѣл-
лї, Кѣлтѣдїлї шї Іаломїдеї, ачесте доѣе дїн
ѣрмѣ сїнтѣ фоарте втїнѣ шї пѣстїї; шесл Арѣшл-
лї, Ведеї, Олтлї, Жїлї шї Деспѣдїлї.

Acemine се вчепїнѣ вїле каре сїнтѣ пѣрїде
ашезате а ле рїѣрїлор дїн кѣрл лор де сѣсѣ:

Валеа Вѣзѣлї де сѣсѣ, ачеста есте зна дїн
челе маї втїнѣ вї але мѣдїлор Ромїнеї
шї вчепїнатѣ пентрѣ роднїча са, пентрѣ апеле
мїнерале шї амѣра гальѣнѣ че се гѣсепте в еа.

Вале а сѣл кїмпїа Арѣшлї де сѣсѣ пѣмитѣ шї
Радованл каре формезл трї алте деосевїте
вї прекѣт: а Данлї каре се ласѣ спре по-
літїа Рїмнїклї, а Іашлї шї а Саслї
каре се ласѣ в дреанта спре Кїмпл-лѣнгѣ.

Валеа Бістріцеї, Цілотрєлї, Жівлї, Мотрєлї, шї Рєпкєлї.

c) INSULE. În Dєнєреа се афлє песте 100 de incєле; între ачесте се ісеашпъ: incєла Корєлї іп росѣ de Чернецѣ, І. Карвова, І. Вітіга, І. Бордеїѣ, І. Кревовіка, І. Мікѣ, І. Марє, І. Ісвоареле, І. Гїрла, І. Флорентіна, І. Сачанѣ, І. Кїфте, І. Ак-кале, І. Дївлакѣ, І. Барїєлї, І. Ломѣ, І. Алїман-Мїртаза, І. Пєтєроаса, І. Бачїє іп фаца Тєрєлї, І. Черної (Кєрте), І. Вєленї, І. Балчек (Бреска) І. Вардїн, І. Крїванѣ, І. Бєтєкѣ, І. Кабанѣ, І. Таванѣ іп сєсѣ de Цєрїї.

De ла гєра Іаломїцеї пьпъ ла Брїла іп ратєрїле Дєнєреї се афлє: Incєла Гїска, І. Кремене, І. Дїніана, І. Пона, І. Бїргєлї, І. Ротєнда, І. Коада-Лєпєлї, І. Цїганка, І. Дїмєлеаса, І. Рєпє, І. Кєрєдаска.

Ін Жїє шї Олтѣ інкѣ се афлє incєле, інкѣтѣ песте totѣ ін Romіnia се пєтєрѣ ла 130 de incєле.

§ 4. **Prodєкте.** Пьмїнтєл Romіnieї е плїнѣ de богєїї, аша:

Dintre MINERALE аре: азрѣ, арїнтѣ, арапѣ, ферѣ, плєшєѣ, меркєрѣ (арїнтѣ-віѣ), амєрѣ, пєчоасѣ, кєрєзнї de пьмїнтѣ, пькєрѣ, mine bogate de саре, шаршєрѣ ш. л. т.

Азрѣ се афлѣ prin cînză mîncîlor ші ал ашелорѣ лор; аша în Motрѣ, Oлтѣ, Topologѣ ші Арцешѣ се кзледе азрѣ. Ла Корбені меркзрѣ. Ла Баѣа-de-арашѣ, Красна ші Аріфѣ се афлѣ арашѣ. Ла Баѣа-de-ферѣ лънгѣ Половрачї în преф. Вілчеї се афлѣ ферѣ. Ла Окна-шаре, Телега ші Слъника се афлѣ саре. În префектура Дѣмбовїдеї, Мъчелълї ші Бзежелї се афлѣ пѣчоастѣ. Ла Кѣмпълънгѣ ші Десевї се афлѣ кървѣне-de-пѣмѣнтѣ. Ла Сївїчѣ, Колуѣ ші Сатѣ-воїлор ашврѣ галвѣнѣ, сарѣ ла Кѣмпена ші Телега ашврѣ пѣагрѣ. Ла Кѣмпена ші Телега се афлѣ пѣкзрѣ. Din vecime се лзкраѣ маї мълте miniere, астзї încѣ пѣмаї Окнеле саѣ minere de sare ші фѣнтїнеле де пѣкзрѣ се есплоатеазѣ.

Dintre veseitale în mîncї care cîntѣ plinї de пѣдзрї се афлѣ totѣ фелїл де лемнѣ pentru arhitecturză ші дзраре де vase. Între арворїї мъндїлор се încеампѣ: stejarul, faгъл, pinul, bradul din care се факѣ mindrїle, скїндзрї, катарце pentru vasele plătitoare ш. л. т.

Dintre арворїї че се întindѣ не поалеле мъндїлор ші în кѣмпїї се încеампѣ: caisul, zarzarul, persicul, castanul, шърел, пърел, чїрешел, вїшїнел, пѣкъл, прѣнел, гѣтыл, корпел, ш. л. т. Dintre череале се încеампѣ: ползшоїел, грѣл, сѣкара, орзел,

овъсъл, талайъл, (шеїс), инъл, кїнина, тістізнъл шї маї мълте соїзрї де легъме. Віиле даъ вінѣ мълтѣ шї фоарте бзнѣ.

Dintre ANIMALE vite корпорате прекъш: бої, ої, капре, біволї, червї.—Каї, магарї, катърї,—Порчї,—Ѣршї, лзнї, вълпї, ензрї, рїшї, веверїдї,—Моронѣ, сонпѣ, крапѣ, визъ, чїгъ, пѣстръвї.—Албїне, вермї де матасъ, кантарїде (вермї де търватѣ).—Вълтърї, шоїмї, корої, пъзнї, кърканї, ръде, гїшї, гынї, хълзвї ш. л. т.

Богъдіиле пъмїнтълї Ромїніеї сїнтѣ тоїѣ ачеле че ле аре шї пъмїнтъл Молдовеї.

§ 5. **Ашпърдіреа.** а) Пъмїнтълѣ Ромїніеї дъпъ кърсъл апелор се їмпарте їн дозе пърдї марї, шї ачесте їн алте дозе пърдї маї мїчї.

Челе дозе пърдї марї сїнтѣ: Олтенїа саъ Валахїа мїкъ че есте ла апъсѣ, шї Валахїа маре че есте ла ресърїтѣ; ачестъ їмпърдіре о фаче апа Олтълї.

Олтенїа саъ Ромїнїа-мїкъ се їмпарте апої де апа Жїзлї еаръшї їн дозе пърдї: їн Олтенїа де апъсѣ шї Олтенїа де ресърїтѣ.

Ромїнїа маре їнкъ се їмпарте їн дозе пърдї де къръ Ардешѣ, дїн каре партеа де а дреанта лї есте маї мїкъ, еаръ че де а стїнга їндоїтѣ маї маре шї маї пѣстїе.

б) Пъмїнтъл Ромїніеї шї дъпъ ашъзътѣра дерїмъ-

лѣи съѣ инкъ се ѡмпарте ѡ дозе пѣрѣ: ѡ партеа мѣнтеноасѣ че вѣне ла меази-поанте, дѣн мѣнѣдѣ пѣлѣ ѡ поалеле лор, шѣ ѡ партеа кѣмпеноасѣ, че де аколе се ѡтѣнде пѣлѣ ѡ Дѣнѣреа; Ромѣнія акт-фелѣ се ѡмпарте ѡ деара де сѣсѣ шѣ деара де ѡосѣ.

Ачеастѣ ѡмпѣрѣдѣтѣрѣ инкъ маѣ вѣне есте де-маркатѣ прѣн Валѣа саѣ шанѣлѣ лѣи Траѣанѣ, каре ѡчене де ла апѣсѣлѣ ѡереѣ ла Чернеѣлѣ шѣ мер-ѡе сѣре ресѣрѣтѣ не ла Цѣндѣренѣ, Пѣтешѣ, Пѣо-ешѣ, Бѣзеѣ, апоѣ ѡнѣрѣ ѡ Молдова, тѣече ѡ Баса-равѣа шѣ аѣѣнѣде пѣлѣ ла Донѣ. Шанѣлѣ ачеста есте кам ѡнѣстѣ шѣ не ла знѣле локѣрѣ актѣпатѣ. Днѣ алѣ дрѣмѣ а лѣи Траѣанѣ ѡчене де ла Тѣрнѣ-мѣгѣрѣле не малѣ дрѣнтѣ ал Олтѣлѣ се рѣдѣкѣ ѡ сѣсѣ шѣ не ла Тѣрнѣ-рошѣ тѣече ѡ Трансѣлванѣа. А-поѣ инкъ знѣлѣ ѡчепѣндѣ де ла Тѣрнѣ-Северѣнѣлѣ, тѣече не ла Тѣргѣ-Жѣлѣлѣ шѣ маѣ ѡосѣ де Козѣа дѣ ѡ дрѣмѣлѣ чел де не Олтѣ.

§ 6. Тѣректѣорѣ. Пѣнтѣрѣле де ѡнѣрѣе шѣ ешѣре дѣн Ромѣнія сѣнтѣ 23; дѣн ачесте 14 сѣнтѣ не апѣ, шѣ 19 не ѣскатѣ.

Аша не малѣ Дѣнѣреѣ ѡчепѣндѣ де ла апѣсѣ сѣнтѣ: Вѣрѡорова, Северѣнѣ, Грѣѣа, Кала-фатѣ, Бекетѣ, Ёслазѣ, Тѣрнѣ-Мѣгѣрѣле, Зѣм-пѣчеа, Цѣрѣѣѣ, Олтѣнѣѣа, Каларашѣѣ, Гѣра-Іаломѣѣѣ, Брѣѣла, Вѣденѣ.

Пе зскаѣ, ѡчепѣндѣ де ла ресьрѣтѣ сѣнтѣ: Фокшанїи, Браточеа, Табла-Бѣцїлор, Предалѣ, Пределѣшѣ, Петрошїца, Цїзвала, (Драгославеле), Кїненїи (Рїзл-вадѣлї), Вѣлканѣ (Бѣлїга).

§ 7. **Дрѣмѣрї.** Romѣnia дѣпѣ кѣрсѣл апелор шї арѣ ѡдрептате шї дрѣмѣрїле сале; еле ѡчепѣ де ла меазї-ноанте шї се сѣршѣскѣ ла меазї-зї, аша сѣнтѣ:

Дрѣмѣл Жїзлѣї ѡчепе де ла ѡтראה рїзлї ѡ деарѣ пе ла пасѣл-лї-Вѣлканѣ, тече пе ла Тїргѣл-Жїзлї, Цїндѣренї, Країова шї Каларашї.

Дрѣмѣл Олтѣлї ѡчепе де ла ѡтראה рїзлї ѡ деарѣ пе ла пасѣл Тѣрпѣлѣ-рошѣ шї ла Кїненї се десѣаче: ѡ чел де адреанта Олтѣлї карѣ мерѣе пе ла Рїмпїкѣ, Дрѣгѣшнї, Мїрїта, Кѣлѣрашї шї Тѣрпѣлѣ пѣпѣ ѡ Дѣлѣре; шї ѡ чел де асїнга Олтѣлї карѣ мерѣе пе ла Кѣртеа-де-Арѣешѣ, Пїтешї, Гѣешї, Бѣкѣрешї шї Олтенїда.

Дрѣмѣл Праховеї (дрѣмѣл Брашовѣлї) ѡчепе де ла Предалѣ тече пе ла Кїмпїна, Плоешї шї Бѣкѣрешї.

Дрѣмѣл Фокшанїлор (дрѣмѣл Молдовеї) ѡчепе де ла Фокшанї тече пе ла Рїмпїкѣ, Бѣзеѣ, Дрѣзїченї шї Бѣкѣрешї.

Дрѣмѣл Брѣїлеї, ачестѣ дрѣмѣ се ратїфїкѣ ѡ

doze пърці, зпѣл дѣче престо апа Бѣзвѣлї ла
Рїмникѣ; алдоїле дѣче ла Розреї, Дрзїченї шї Бѣкѣ-
решї.

Дрѣмѣл дїн Мїжлокѣ Ромїніеї, ел їнчепе ла
Чернецѣ трече пе ла Цїндеренї, Країова, Слатї-
на, Пітешї, Гѣешї, Търговїште, Плоешї, Бѣзвѣ
шї Рїмникѣ.

Дрѣмѣл Дѣлърей, ачеста есте чел маї лѣпгѣ
дїн деарѣ, ел їнчепе ла Вїрчорова трече пе ла
Чернецѣ, Четате, Бекетѣ, Търнѣ, Зїмнїче, Цїдрїѣ,
Олтенїцѣ, Моара-Саракѣ, Кѣлѣрашї, Дѣдешї, Гѣ-
ра-Іаломїдеї, Брїла шї Вѣденї спре Галацї.

GEOGRAFIE POLITICĂ

PRINCIPATELE-UNITE.

МОЛДОВА.

Конфиниле Прінципатор-уните сѣнтѣ: Прѣ-
тѣлѣ, шареа-Неагрѣ, Дѣлѣреа ши Карпаціи.

Локѣиторіи прінципатор-уните ісѣ де семинѣіе
Романѣ; еї с'аѣ адѣсѣ аколе де пѣла 100 пѣлѣ ла
106 дѣлѣ Хрістосѣ де кѣтрѣ Траіанѣ імператѣлѣ
Романілор. Ачестѣ інвінгіндѣ ін батаіе пе Дече-
вал імператѣл Дачілор ши стѣрпіндѣі, імпопорѣ кѣ
колоніи романе деріле дінтре: Тіса, Ністрѣ, Дѣлѣреа
ши шареа-Неагрѣ. Нѣвѣліріле неатѣрілор варбарѣ ін
кѣрсѣ шѣі віне де о тіе де алї аѣ невоітѣ пе
ачестѣ колоніи а се рѣтраѣе ін Карпаці, суре а
скѣпа де фѣріа інкѣлѣкторілор. Ла 1241 Негрѣ Ба-
сарѣв дѣчеле ромінілор віне де ла Фагарашѣ дін
Трансілваніа ши ашазѣ домніе ін дѣара Ромінеа-
скѣ. Ла 1350 Борданѣ Драгѣшѣ знѣ алѣ дѣче ро-
мініѣ віне де ла Марѣрошѣ ши ашазѣ домніе
ін Молдова. Дін колонііле ачестѣ пе дештіндемѣ
ної адевѣраціи мошінашї аї прінципатор ши сін-
темѣ кѣ тоціи роміні.

Нотѣ. Ідрографіа ши Орографіа Молдовеї сѣнтѣ іратате дн
Дѣографіа Пентрѣ Класа II Прімарѣ.

Афаръ де пѣмѣntenі стѣпѣніи цереї, ѣн Молдова се маї афлѣ: Гречї, ачестиа аѣ venitѣ ѣн цearъ маї кѣ деосевире ѣн тимѣрѣле domnilor Гречї, де пе ла 1716 кѣндѣ се trimateaѣ де Поартѣ. Арменїи сѣнтѣ ашазецї ѣн цearъ din тимѣрї стрѣвекї. Ънгѣрїи се зикѣ а фї адѣши ѣн Молдова дѣпѣ вѣтаїа че аѣ datѣ Стефан чел mare лѣї Mateas Корвинѣ. Еї се афлѣ ашѣзацї маї кѣ деосевире ѣн цинѣтѣл Бакѣвлѣї, Романѣвлѣї ши Хѣшѣвлѣї. Маї сѣнтѣ апої: Сїрѣї, Бѣлгарї, Албанежї, Рѣшї, Немѣї, Полонї, Франчезї ши Италиенї. Евреї сѣнтѣ фоарте мѣлѣї ши рѣспѣндїнї ѣн тоатѣ цeara. Молдова аре 2 милїoane де локѣиторї.

Релиѣїoнеа. Ромѣнїи пѣмѣntenі кѣ Сїрѣїи, Бѣлгарїи, Албанезїи ши Рѣшїи мѣртѣрїесекѣ релиѣїoнеа крешѣнеаскѣ ortodoxъ (де ресѣрїтѣ), каре есте ши domnїtoare ѣн цearъ. Капѣл бїсерїчеї поастрe се ѣнтїтѣлеазѣ „Mitropolitѣ ал Молдовеї ши ал Сѣчевеї“ пентрѣ кѣ Сѣчеава аѣ fostѣ ѣнтѣїл сказнѣ ал domnilor ши mitropolitїlor цереї.

Кѣлѣрѣле челоралалѣї локѣиторї din царѣ сѣнтѣ tolerate, прекум а арменїlor ши лїповенїlor че се цїнѣ totѣ де бїсерїка ресерїтѣлѣї. Ънгѣрїи, Немѣїи, Полонїи, Франчезїи ши Италиенїи сѣнтѣ де релиѣїoнеа крешѣнеаскѣ католикѣ (де апѣсѣ), ши кѣпоскѣ де капѣ ал бїсерїчеї пре Папа де ла

Рома. Ъниї динтре локѣиторіи стрейні сѣнтѣ ши де реліѣизнеа лѣтеранѣ. Еврейї се ѣнѣнѣ ѣн леѣеа лѣї Моїсї авѣндѣшї сїнагоѣе, нѣмаї Тѣрѣїї дѣлѣ трактателе че аре деара кѣ ѣмпѣръѣїа лор, нѣ потѣ сѣ аїѣѣ ѣемїї де ѣнѣнаре ѣн нѣшѣнтѣл ромѣнескѣ.

Индѣстрие. Молдова еѣте фоарте нѣѣїнѣ пайнтїѣ ѣн прївїнда индѣстриеї; фабрїѣїле еї сѣнтѣ сїмпле ши проѣѣкѣтоаре нѣмаї де челе маї неапѣрате але вїеѣѣреї, кѣѣї, toate арѣїѣолеле челе маї фїне, маї богате ши маї лѣксоасѣ се адѣкѣ дїн ѣерїле стрїѣне. Унтре фабрїѣїле ѣерїї се ѣнсеамнѣ: Фересѣїле дїн мѣнѣїї каре таїе трѣнѣїѣїїле арборїлор фѣкѣндѣ: шїндрїлі, драпїїї, скїндѣрїї, дѣламї ши але лемнѣрїї; Пївїле де фѣкѣтѣ постаѣл чел маї гросѣ пентрѣ сѣкѣмане ши шаїакѣ; Морїле де апѣ, де каї ши де вѣнтѣ; Сапонѣрїїле, ѣн каре се фабрїкѣ сапонѣ ordinarїѣ нѣмїтѣ простѣ. Дѣѣлѣрїїле пентрѣ дѣвїтѣл ши кѣрѣѣїтѣл пелор де калїтате ordinarѣ. Ла 19 ієнїе 1841 ѣн Іасї с'аѣ дескїсѣ о скоаль де арте ши менїтешѣрїї кѣ ателїї де: Ферѣрїе, лѣкѣтѣшіе, ротѣрїе, столерїе, стрѣгѣрїе, сїѣѣкѣрїе. Ла 8 поемврїе 1841 с'аѣ дескїсѣ лїнгѣ Пеатрѣ пе Бїстрїѣѣ о фабрїкѣ де хѣрѣїе. Ла Грозѣшїї ѣн префекѣтра Бакѣлѣї еѣте о фабрїкѣ де стеклѣ. Ла ієнїе 1847 о соѣїетате франѣезѣ аѣ рїѣїкатѣ ѣн Іасї чеа ѣнтїе моарѣ кѣ

авъ рї центръ тѣчинатѣ грїнеле. Ла 1853 ла тїргя Neamцлѣ с'аѣ фѣктѣ чеа їнтѣе фабрїкъ de поставѣ свѣдїре їн деарѣ. Їн Галацї шї Іасї се афлѣ кїте зпѣ кзиторѣ кѣ авъ рї de контѣ нїне. Арта тїпографїкъ de вре окъдїва ані маї кѣ de осевїре аѣ їнченѣтѣ а се лъдї їн дерїле Ромїне. Їн Іасї сїнтѣ маї мѣлте фабрїчї de Бере, еарѣ велпїдїле de ракїѣ кѣ zїдїрї колосале шї костїcitoare їнеакѣ тоатѣ деара кѣ венїноаса лор възтѣрѣ Кѣлтѣра Вермїлор-de-mata сѣ, de шї este зпѣ їсворѣ de mare богъдїе ал дерей, їнсѣ ачеастѣ їндѣтрїе este маї de totѣ негрїжїтѣ. Пѣмїнтеа пѣл ромїнѣ се їнделетнїчеште кѣ лѣкрѣл пѣмїнтѣлѣ шї кѣ крештереа вїтелор.

Комерцїял. Прїсосѣл родзрїлор дїн кїмнїїле челе тѣноасѣ; лешпѣрїїле дїн кодрїї шї пѣдѣрїле дерїї, шї мѣлдїмеа вїтелор че се крескѣ, факѣ комерцїл Молдовеї. Дїн деарѣ се скоате (еспортѣ): лешпѣрїї, — грїѣ, попѣшоїѣ, орзѣ, сахарѣ, — прѣне, шїере, сѣѣ, знтѣ, кашкавалѣ. — каї, бої, порчї, — саре мѣлтѣ, — пелчеле de мелѣ, пей de вакѣ, лїпѣ de оаїе проастѣ шї цїгае. Їн деарѣ се адѣкѣ (їмпортѣ) toate фрѣктеле колонїале прекѣт: portoкале, алѣшїї, кїтрї, родїї, кокосѣ, пѣкѣшоарѣ, скорцїшоарѣ, кзїшоаре, ванїле, чаїѣ, кафе, захарѣ, оліве, страфїде, смокїне, мїрдале, орезѣ, — пештї

сараці, ши свѣнтаці; — винаце стрѣине, ромѣ, — ферѣ, пелѣкратѣ ши totѣ фелѣла де знелте де ферѣ, — фелѣрпите ваче де порцеланѣ ши стеклѣ, бронзеріи, пѣнзѣріи, мѣтѣсьѣріи, поставѣрі, танісеріи, цѣваерѣрі, трѣсьѣрі ши totѣ ачееа че пѣї де неапѣратѣ, дарѣ де рѣсѣѣѣдѣ пентрѣ віеада отѣлѣи, ши каре ѣн локѣ де а креште авѣтѣл локѣиторілор цѣреї ѣл рѣінеазѣ.

Сомѣ ванілор де не продѣктеле че се еспарѣтѣ, есте мѣлтѣ маї маре де кѣтѣ ачѣа а артѣкѣделор че се ѣмпорѣтѣ ѣн цѣарѣ.

Гѣверпѣштѣнѣлѣ есте монархѣкѣ конѣтіѣцізналѣ, репрезентатѣвѣ ши аѣнономѣ. Ла 1350 Богданѣ Драгѣшѣ ѣнтѣмеѣазѣ стѣтѣлѣ Молдовеї; ла 1513 Богданѣ фѣїлѣлѣ лѣї Стефанѣ чел маре ѣнкіпѣ не Молдова Тѣрѣіѣї пѣстрѣндѣї дрѣнтѣрпеле еї аѣнопоме; де лѣ 1716 пѣлѣ ла 1821 Грѣчїї дѣн Константінополи адѣнѣгѣ ла доmnїїле цѣрїлор ромѣне; аної вѣнѣ еарѣшї доmnїї пѣмѣntenї; ла 1831 се ѣнтродѣче Реглѣментѣлѣ органѣкѣ ши ла $\frac{7}{19}$ аѣгѣстѣ 1858 доvѣндїмѣ Конѣтіѣцізнеа актѣалѣ.

ѣн пѣтереа ачестѣї Конѣтіѣцізнї сѣѣ леѣе фѣндѣментѣлѣ, Еѣропа дѣ Молдовеї ши Вѣлахїѣї тѣлѣ де Прїнѣпѣтѣле-знїте пѣнѣндѣле сѣѣѣ гаранѣца а шѣпѣта марї пѣтерї еѣропѣене, (а Франѣеї, Енглїтерѣї, Рѣсіѣї, Авѣстрїѣї, Прѣсіѣї, Пїемѣнтѣлѣї

ші Търчіеї, фіндѣ ші сзвѣ сззеранitatea ачестіа.)

Прінціпалеле-зните сінтѣ аѣтоне, еле 'ші а-легѣ пе Домніі лор пе віадѣ; еї тревзіе сѣ фіе пѣскзді роміні, сѣ аївѣ венітѣ де 3000 де гал-бенї ші сѣ фі фостѣ сервітѣ церїї зече ані саз сѣ фі фостѣ мемврѣ дїн вре о адзпаре обнтеас-кѣ. Алефіреа дїн Молдова фѣкзтѣ ла 5 іанзаріе 1859 ші ачеа дїн Валахїа ла 24 іанзаріе 1859 аз рѣдікатѣ ла домніа Прінціпалелор-зните пе знл ші ачелашѣ Домнѣ, пе *Alexandru Ioanș I.*

Пѣтереа леїслатївѣ се есерсеазѣ де: Домнѣ, Адзпѣре ші Комїсізінеа Централѣ; ачесте треї кор-пѣрї факѣ фндаметнл Констїтузінеї ромїне.

Домнл кїрмзеште кѣ азїсторїл министрїлор пе каре 'ї алеце ел. Домнл промѣлѣ леїле ші ел поате сѣ пѣ ле їнкзвіїндезѣ. Домнл пзмеште пе тоїї фнлкцізпарїї пѣлїчї. Домнл есерсеазѣ пѣтереа есекствѣ. Домнл фаче вздетлѣ де венїтлѣ ші келзелїле церїї пе каре 'л зпзне Адзпѣреї. Їн пзмеле Домнлї се есерсеазѣ ші пѣтереа Дздекзтореаскѣ.

Адзпареа се алеце пе шенте ані; еа алеце пе Домнѣ пе віадѣ, еа діскзтѣ ші voteазѣ ле-їїрї де їнтересл спечїал ал фїе кѣрѣеа прїнці-патѣ каре се прегѣтескѣ ші і се сзпнѣ де Домнѣ. Мітрополїтл дзпѣ дрентѣ есте прешедїте ал адз-

пърей, асемenea чеї дої Епископї Епархіюци дин
цeарь сїнтѣ дзпѣ дрентѣ мeтвpи аї адзпърей.

Комісіэнеа Централъ есте permanentъ
(statopnikъ), комзпѣ pentрѣ амїдоже цериле шї
rezideазъ ла Фокшанї. Еа се алкѣтзенте дин
16 мeтвpи, онтѣ дин Молдова шї онтѣ дин цeара
Romїneasкѣ; динтpe ачеї онтѣ дин Молдова патрѣ
се пѣмескѣ де Домнѣ дин оpї че персоане вра,
шї патрѣ се алегѣ де Адзпаре; totѣ аша се пѣмескѣ
шї чеї онтѣ дин цeара Romїneasкѣ. Леѣиле де
интересл комзпѣ ал принчипателор се прегѣтескѣ
де Комісіэнеа Централъ шї Домнѣл ле сзпэне
Адзпърилор спре десватере.

Къртеа палтѣ де дѣстїцие шї де Касацїэ-
не есте еаршї pentрѣ интереселе комзпне а ле а-
мїндзрор принчипателор шї стаѣ totѣ їн Фокшанї.

Молдовенїї шї Мзntenїї сїнтѣ де опотрївѣ їнаїн-
теа леѣей, а вїрѣлѣї шї їн сервїциїле пзвлїче їн
оpї каре дин принчипателе-знїте.

Мїліциїле амїндзрор принчипателор сїнтѣ де о-
потрївѣ organize формїндѣ totѣ о арматѣ ла
тpeвзїндѣ. Їн фїе каре анѣ toate тpeпеле се їн-
спектеазъ де инспекторї Ценералї пзміцїї не рїндѣ
кїндѣ де Домнѣл Молдовеї, кїндѣ де ачел ал Ро-
мїнїеї. Пе стїндарделе армателор флѣтърѣ о бан-
делѣ де колорѣ албастрѣ.

Ачеаста есте în скъртѣ Конститицинеа Принципалелор-уните датъ де челе шенте пѣтерї але Еуропеї.

Министерїа Принципалелор-уните асѣзї се алкътѣште дин 6 пѣррї дин:

Министерїа дин лѣнтрѣ.

Министерїа дин афаръ (Постелничие саѣ Секретариатѣ де Статѣ).

Министерїа Дрентъдеї (Дїстїциеї, Логофедїеї).

Министерїа Кѣлтѣлї шї ал Інстрѣкцинеї.

Министерїа финанселор (Вїстерїеї).

Министерїа Лѣкрѣрилор Пѣвлїче.

Фїе каре дин Департаментеле ачестор Министерїї аре злѣ Минїстрѣ шї злѣ Дїректорѣ.

Консилїа саѣ Сѣатѣ админїстратївѣ се алкътѣште дин тодї минїстри сѣв прешедїнѣа Домнѣлї, еаръ їн лїцѣ сѣвѣ а минїстрѣлї дин лѣнтрѣ. Ла їнтїмїларе де ваканцие де Домнѣ, пѣлѣ ла пѣмїреа лїї, Консилїа админїстреазѣ деара.

Де министерїа дин лѣнтрѣ атїрнѣ префекциї (Ісправничїї) дин префектрїле (дїнстрїле) церїї, шї полїдѣ-маїстрѣ орашїлор. Фїе каре дин орашеле Канїтале шї злеле де адѣоа мїнѣ їшї аѣ мѣнїципалїтѣдїле саѣ ефорїїле лор.

Де министерїа Істїциеї атїрнѣ toate трївѣнале де дѣдекторешїї де їнтѣїа їнстанѣ; каре дѣдекѣ фантеле чївїле шї кримїнале. Їн Галаѣ се афлѣ злѣ

тризнал де Комерцѣ ши ън Іасї знѣ тризналѣ Криминалѣ, Ворничїа де апрозї каре ѡденлїнеште хотѣрїле цѣдекторештї.

Де министерїа де Фїнанце атїрнѣ тодї самїнїї префектѣрїлор дїа цearѣ.

Де министерїа Кѣлѣлї атїрнѣ toate monastїrїle пѣмїнтене ши toate ашѣзмїнтеле пѣвлїче ши прївате де ѡвѣдѣтѣрѣ дїа цearѣ.

Мїліціа. Пѣтереа арматѣ а Молдовеї, есте де 5,362 оаменї.

Інфантеріа се алѣтѣеште дїа доѣ рецїmente, дїа ал 4^о ши ал 5^о ал арматеї Принцїпателор-знїте ши пѣшѣрѣ, 4,612 солдацї педестрї.

Кавалерїа се алѣтѣеште дїа доѣ ескадроане ши пѣшѣрѣ 350 солдацї кавалерїнїї.

Артилерїа се алѣтѣеште дїа доѣ батерїї, зпа кѣлѣреацѣ ши алта педестрѣ; пѣшѣрѣ 14 тѣпѣрї ши 280 солдацї артилерїнїї.

Марїна акѣреїа ѡсерчїнаре есте гѣарда марпїнеї де апѣ де пе Дѣлѣреа ши мареа-Неарѣ, аре 5 шалѣне ши 111 солдацї марїнарї.

Жандармѣрїа есте пентрѣ есекѣтареа треѣлор гѣверпѣшїнтале ши пентрѣ паза лѣзптрїкѣ, ea аре а се алѣтѣї дїа 2,800 оаменї педестрї ши кѣлѣрї.

Помпїерїї акѣрора мїсізне де кѣпїтенїе есте паза полїтїлор де фокѣ, ѡнкѣ се пѣмерѣ ѡнтре

солдаці, fiind mi ei înarmați mi știindă a purta arma; numărul pompierilor din țeară este 450.

Pionierii corpul formatul milităresc în 1859, este înscrinați кз фачереа ми direcția drumurilor ми а подзирор; numărul lor are а fi de 1000 oameni.

COLOARELE Principatelor-znite cîntă: Roșu, Albastru, Galben; ачеле але Молдовеи cîntă: Roșu ми Albastru.

СТЕМА Молдовеи este znă капă de Zimbru, între але кързеа коарне 'i аșezată о stea кз чинчи колдзри, еарь împrejurul канзлї дої Delfini, а крора канете слаă ла рѣдчина скзтлї, еарь kozile ridicăte în свсă. Канл Zimbruлї саă Бозрулї este символл птереї, а хърничеї, а агрїкултзрей ми а îndectлзрей. Steoa ла Eșanteni, Гречї ми Romani însemна dectinл саă соарта. Delфинї însemнл птере de mare, кчї Молдова din veșime ми акзта din поă еаршї posedeазь о parte din терул тзрей-Negre.

Ашизурдїреа Administrativă. Молдова în привїнда адмїнїстрзрей се împarte în 15 префектзри маї înainte нзмите дзлзтзри. Фие каре префектзрл are znă префектл (їсправнїкă), znă самїшл, о мзнічїпалїтате кз znă Прешедїнтл ми трей мемвзри, ми о полїдїе. Префектзра се împarte în св-

префектърі саѣ окоале кърмѣте де зпѣ съв-пре-
фектѣ (околашѣ саѣ привігиторіѣ,) еарѣ апоі сателе
де кѣте зпѣ жѣдедѣ сътескѣ алкѣтѣитѣ дін парохѣ
(преотѣ) ши доі пачпичі. În fie care capitală de
префектърѣ се афлѣ ши кѣте о рѣдекѣторіе.

Цеара де сѣсѣ.

Цеара де носѣ.

Префектѣра	Капитала	Префектѣра	Капитала
1. ДОРОХОИѢЛ	ДОРОХОИѢЛ,	1. ВАСЛѢИѢЛ	ВАСЛѢИѢЛ,
2. БОТОШАНИ	БОТОШАНИ,	2. ФЪЛЧИѢЛ	ХЪШПІ,
3. СЪЧЕАВА	ФЪЛТИЧЕНІ,	3. ТЪТОВА	БЪРЛАДѢЛ,
4. НЕАМИѢЛ	ПЕАТРА,	4. ТЕКЪЧИѢЛ	ТЕКЪЧИѢЛ,
5. БАКЪѢЛ	БАКЪѢЛ,	5. ПЪТНА	ФОКШАНИ,
6. РОМАНѢЛ	РОМАНѢЛ,	6. КОВЪРЛѢИѢЛ	ГАЛАЦИ,
7. ІАСИ	ІАСИ.	7. КАХЪЛѢЛ	КАХЪЛѢЛ,
		8. ІСМАИѢ	ІСМАИѢ.

Молдова аре 15 префектѣрї, 69 сѣвпрефектѣрї,
78 политїи марї ши мїчї, 2150 сате, ши 2 милїоа-
не локѣиторї.

Молдова аре 3. Епархїи саѣ діочесїи: а Мітро-
полией, а Романѣлї ши а Хѣшѣлї. 2203 вісе-
рїчї; între ачесте 49 сїнтѣ monastїрї ши 77 скї-
тѣрї, кѣ 3800 презѣдї, 2220 кѣлѣгѣрї ши 2550
кѣлѣгѣрїце. Пе лѣнгѣ ачесте сїнтѣ 87 вісерїчї ка-
толіче între каре 8 сїнтѣ капеле (параклїсе) кѣ
24 де презѣдї, 2 вісреїчї евангелїче кѣ 2 пасто-
рї, 8 вісерїчї армене кѣ 15 презѣдї ши 18 вісе-
рїчї ліповене ши 4 скїтѣрї кѣ 6 презѣдї.

Префектура Дорохоїзмї.

Префектура Дорохоїзмї este чеа маї деспремїазї-поанте парте а Молдовеї; ea се афлѣ între Бжковїна, Басарабіа ши преф. Ботошанїмор; се їншпарте їн 6 съвпрефектурї (окоале), аре 7 поліїї, ши 180 де сате.

Локзріле челе маї їнсемнате сїнтѣ:

Дорохоїул лїнгѣ лакзл де асемїне нзмїре, este капїтала префектуреї; аїче ї сказнзл дрегъ-торїїмор чївіле ши аре о скоалѣ прїмарѣ.

Мїхаїленїї нзмїдїї маї пайнте Тїргзл-п оѣ пе Молнїцѣ, с'аѣ їнтемеїатѣ пе знѣ планѣрегзлатѣ де Домнзл Мїхаї Стърза акързеа нзме влѣ поартѣ, ши де ла 1834 пълѣ ла 1850 аѣ фостѣ кап, префектуреї Дорохоїзмї. Ла Мїхаїленї este чеа їнтїїа трекътоаре де пе зскаѣ а цереї; аїче este депозиторїзмѣ де шърфзріле че се еспоартѣ, ши їншоартѣ їн цearѣ; аїче се афлѣ о скоалѣ пзвлїкѣ прїмарѣ, ши постзл знїї командантѣ де марціне.

Херца поліїоарѣ ауроане де Прстѣ.

Дарабанїї спре ресърїтѣ де ла Херца аре о скоалѣ елементарѣ.

Рѣдзвздії ла о котїтарѣ а Прстзлзї їн фада Лїн-капїмор, аре трекътоаре їн Басарабіа.

Съвенїї пе Башѣ ши Маторпїца.

Їн ачеастѣ префектурѣ се афлѣ Monastїrea Мо-гошзшїї ши скїтзл Горовеї.

Префектура Ботошанилор.

Преф. Ботошанилор се афлѣ între преф. Дорохойлѣи, апа Прѣтлѣи, преф. Іасилор, а Сѣчевеї, ши Бѣковина; се ѣмпарте ѣн 6 сѣвпрефектурї, аре 7 политїї, ши 180 де cate.

Локѣрїле челе маї ѣнсемнате сїнтѣ:

БОТОШАНИ капитала префект. де асемине пѣмїре, сказлѣл дрегѣторїилор, аре о скоалѣ примарѣ де ла 1832, злѣ дїмнациѣ ѣнѣїнцатѣ ла 1859, маї шлте пансионате привате, злѣ спїталѣ пентрѣ серїманї, ши есте ѣнтїїлѣ пентѣ де комордѣ ѣн партеа де сѣсѣ а Молдовеї. Ына дїн вїсерїчїле армене че се афлѣ ѣн Ботошлїнї есте рїдикатѣ ла аплѣ 1350.

Сѣлїца политїоарѣ пе малѣ стїнгѣ ал локлѣлї Дракшанїї прїн каре трече пїрѣл Теїшоара, каре апої ла сатлѣ Тодїренїї дѣ ѣн Жїжїа.

Стефлѣнештїї пе апа Башлѣлї пѣ департе де Прѣтлѣ, ѣнтемеїедї де кѣтрѣ Стефан чел маре дѣлїл кѣш се зїче, ши ал кѣрѣеа пѣме ѣл ши поартѣ, аїче есте ш'о трекутоаре пенте Прѣтлѣ. Нѣ департе де аколе се афлѣ сатлѣл Стїпкѣца вреднїкѣ де ѣнсемнатѣ пентрѣ ездѣра чеа зрїешлѣ де пе Прѣтлѣ.

Бѣчечеа политїоарѣ пе дрѣмлѣ чел маре каре дѣче ла Мїхаленї; ea аз фостѣ пропїетате

а рѣшотѣхъ Dimitrie Paletî, каре prin testamentul său din 1858 аз хъръзи'о Statului în фолоска ашъзъмънтъхъ de înвѣщътра пѣвликъ pentru фетеле României.

Бърдъжъпиіла марѣinea деспре Бъковина къ о трекътоаре че дъче ла Съчеава.

Фрѣмъшика политіоаръ.

Хірлъз лінгъ ана Бахлѣхълѣ, пѣлъ ла 1834 фъ капиталъ цінѣхълѣ Хірлѣхъ, каре апоі с'аѣ întrънатъ ла Іасі ши ла Ботошані. Ачеастъ политіе este încemnать pentru пѣсетъра са че фрѣмоасъ ши pentru рѣиніле че се вѣдѣ імпредърѣі. Аіче се афлъ вісеріка Сънтъхълѣ Dămitrie ziditъ de Стефан чел mare; еа фъ зъгрѣвѣтъ а фреско пе дін пѣнтрѣ ши дін афаръ. În Хірлѣхъ este зпѣ спѣталѣ.

În ачеастъ префектъръ се афлъ monastirele: Кошъла, Ворона ши Todirenii, асемене скітъріле: Косанча, Деленіі, Omiara, Grigoreștii, Цосі, Araftonъ, Оръщъніі, ши скітъл лѣі Балон.

Префектѣра Съчевеі.

Префектѣра Съчевеі се афлъ între Бъковина, преф. Ботошаніі, Іасіі, Романъхълѣ ши Неамцъхълѣ. Дін ачеастъ префектъръ се імченѣ пѣмѣнтъріле мѣтеноасъ але Молдовеі; се імпарте în 4 съпрефектѣрѣі аре 3 политіі, ши 127 de cate.

Локъріле челе маі încemnate сінтѣ:

Фалтисени сінтѣ капитала префектзрей, сказыва дрегъторіи лор, аре о скоалъ пѣбликъ примаръ, ши пансионате. Аиче ла 20 Іуліе де С. Ііе се фаче чел маї маре їармарокѣ дін Молдова; цїне пѣпъ ла треї септѣмїні, ши се адъпъ пергъдиторї дін Бзковїна, Галїція, Басарабіа, Трансїлванїа ши Ънгарїа. Вїнзареа конетъ маї кз деосевїре їн вїте корпорате, каї, трѣсърї, ши фелїсрїте артїккле дін деаръ ши дін стрїнїтате.

Леснезїї не малъл стїнгѣ ал Сїретїзлїї політїе шїкъ, даръ їнсемнатъ пентрѣ петрѣрїїле че се афлъ їн предметеле еї, прекът: леснезїї алесъ, де ла каре ши локъл ш'аѣ лзатѣ пѣмїреа ши петре де морї репѣмїте пентрѣ калїтатеа лор.

Пашканиї не малъл дрептѣ ал Сїретїзлїї.

Пе лїнгъ ачесте треї політїї локъл чел маї вреднїкъ де їнсемнатѣ есте.

Баїа пѣ департе де їнтрареа рїзлїї Молдовеї їн деаръ, сатъл ачеста се афлъ не малъл стїнгѣ ал апей; ел дїн векїме фѣ зна дїн челе маї їнсемнате політїї а ле Молдовеї сѣв де осевїте прївїндї, кѣчї се зїче а фї їнтееетъ де Борданѣ Драгъшѣ каре ши реzedѣї аколе; ла Баїа дїн векїме се кзледеа азрѣ дїн арїна рїзлїї ши се тѣя ванї; ла Баїа Стефанѣ чел маре вѣтз не Ънгрїї

14 дечемврие 1467, їн каре лзпѣ кїар рецїле

Mateas Корвинѣ фѣ рѣнитѣ de aprozii Moldoveni. Баѣа астьѣи нѣ пѣстреазѣ din века еѣ стрелѣчире, de кѣтѣ нѣмаѣ ниште рѣинѣ шѣ вогѣдѣиле минераделор че ле аре ѣн сѣнѣл нѣмѣнтѣлѣи.

Кор пѣ-лѣнчѣи докѣ de тречире ѣн Бѣковѣна.

Борка de adreanta Бѣстриѣеѣ пе нѣрѣл de асемене нѣмѣре нѣ департе de марѣнеа цереѣ, este ренѣмитѣ pentru апеле сале минерале, пѣсѣтра астор докѣрѣ este de totѣ фѣрѣтоасѣ; маѣ ѣн сѣсѣ de вѣѣ се афѣ дове cascade зна кѣ о ѣзде ре ка de 10 стѣнѣнѣи шѣ алта ка de 5.

ѣн ачеасѣ префектѣрѣ се афѣ мѣнастѣреле: Слатѣна кѣ о скоалѣ ѣнчелѣтоаре, Рѣшка шѣ Провота; асемене скѣтѣрѣле: Рарѣл, Брѣтешѣи, Бозренѣи шѣ Цѣрѣенѣи.

Префектѣра Неамѣлѣи.

Префектѣра Неамѣлѣи се афѣ ѣнтре преф. Сѣчевеѣ, Романѣлѣи, Бакѣлѣи шѣ Трансѣлванѣа; аста este partea чеа маѣ мѣнѣтеноасѣ а Молдовеѣ; се ѣмпарте ѣн 5 сѣвпрефектѣрѣи, аре 5 политѣи, шѣ 133 de cate.

Докѣрѣле челе маѣ ѣнсемнате сѣнтѣ:

РЕАТРА нѣмѣитѣ din векѣме Петродова, стѣ пе малѣ стѣнгѣ ал Бѣстриѣеѣ, este капиталѣ префектѣреѣ, сказѣл дрегѣторѣилор, аре о скоалѣ прѣитарѣ, шѣ este чел ѣнтѣѣ депосѣторѣѣ сѣѣ скеле

de земпъриле че се адѣкѣ къ плѣте не Бістріцѣ дін фѣндѣл мѣндімор. Între zidurile de аколе се încеампѣ Бісеріка Сф. Іоан фѣкѣтъ де Стефан чел маре. Пеатра се афлѣ îndocитѣ де доі мѣнді палді: Пеатра ши Петрічіка каріі се рідікѣ ла întrearea деспре ресѣрїтѣ а політеіі ши стаѣ ка о баріерѣ а ачестеі політїі мѣнтене; еа се петрече де Кѣждїѣ каре аколе се варсѣ îн Бістріцѣ. Лїнгѣ Пеатрѣ не малѣл дрепѣ ал Бістрічеі се афлѣ о фабрікѣ де хѣртіе не локѣл пѣмітѣ Четѣдзез; ачеаста есте о рідѣктѣрѣ фіреаскѣ де пѣмїнтѣ аштерпѣтъ не стїпчі ши апѣратѣ деспре ашѣсѣ де мѣнтеле Боловоаеа еарѣ ла ресерїтѣ де ана Бістрічеі; аїче с'аѣ гѣсїтѣ ши кѣтева античїтѣдї.

Не а мѣдѣл не малѣл стїнгѣ ал апеі деасемене пѣміре, аре о скоалѣ примарѣ, ши знѣ спїталѣ де о архїтекѣтѣрѣ фоарте фрѣмоасѣ, каре с'аѣ рѣдікатѣ ла 1848; лїнгѣ тїргѣ се афлѣ ши о фабрікѣ де поставѣ, ашѣзмїнтѣ де îndѣтріе каре мїнеште знѣ віиторїѣ фрѣмосѣ політеіі ши церей; îн апроңїере де аколе се афлѣ ши Четатеа Неашѣдѣлї, локѣ фоарте таре, не вірфѣл знѣї мѣнтеле де тотѣ рѣпосѣ îн партеа де меази-зі. Ачестѣ локѣ сервеа де петраѣере ши апѣраре Молдовенімор îн тїмпѣрі де пѣвѣлїрїле стрѣнімор. Îн ачестѣ кѣївѣ де мѣнте пѣмаї 19 пѣешї (віпѣторї)

Молдовені респинсь знѣ асалѣ де 3 zile а întре-
циі армате алѣ Сovieцкѣ, дѣпъ каре спре чеа маї
mare мѣраре а рецелѣ шѣ а арматеї лѣ аѣ възѣтѣ
ешиндѣ кѣ т оате оноареле милѣтаре 6 пѣшѣ кѣ 3
рѣнциі че канѣтлась, кѣчѣ 10 мѣрѣсь. Еї ретрегѣн-
дѣсь дѣн четате аѣ ѣнтемеїетѣ catѣл дѣн апронѣере
че пѣлѣ актѣзѣ де ла дѣншѣї се пѣзмеhte Вѣ-
пѣторїї, ачеаста аѣ зрматѣ ла ceut. 1686.

Бѣхѣшо ае а не малѣл стѣнгѣ ал Бѣстрѣдеї ток-
ма ла марѣinea деспре меazi-zi а префектѣреї
este о полѣtie мѣкѣ.

Боziенїї спре ресѣрѣтѣ де ла Пеатрѣ ѣн дрѣ-
шѣл Романѣлѣї, полѣtie мѣкѣ.

Бѣказѣлѣ спре аѣвс де ла Пеатрѣ де дреантѣ
Бѣстрѣдеї шѣ лѣнгѣ аѣа Бѣказѣлѣї.

Локѣ ѣнкѣ вреднѣкѣ де ѣнсемнатѣ дѣн ачеастѣ
префектѣрѣ, шѣ каре фѣгѣреазѣ ѣнтре пѣнтѣрїле
їсторїеї Молдо-Ромѣнїлор este Ревѣоенїї сѣѣ
Валеа Алѣбѣ дѣн а дреантѣ рѣзлѣї Молдовеї, каре
се пѣзмеhte аша де ла резвѣлѣл шѣ де ла мѣлѣдї-
шеа оаселор че ѣпѣлѣвѣрѣ ачестѣ локѣ рѣшѣиндѣ ѣн
зрмѣ вѣтѣлѣїеї дѣнтре Тѣрчѣ сѣвѣѣ Мохаметѣ ал
П-ле шѣ дѣнтре Молдовенї сѣвѣѣ Стефанѣ чел
mare ла 26 Ізніе 1476. Аїче актѣзѣї este знѣ
catѣ кѣ 75 де касѣ.

Ўн цѣнѣтѣл Неамѣлѣї се афлѣ ашѣзате прѣн

шіжлокъл мѣнділор челе маї марї монастірї але Молдовеї, каре сѣнтѣ монѣменте але крединдеї Domnitорилор шї евлавіошілор церїї. Întре ачесте се інсеамнѣ: Monastіrea Neamцѣлѣї лѣнгѣ політіеа, четатеа шї апа де асеміне нѣміре інтр'ѣнѣ локѣ фрѣмосѣ. Кіновїзл ачеста адѣмѣреазѣ несте 600 де кѣлѣгѣрї; аїче се афлѣ о тінографіе, о спїде-ріе шї знѣ сїталѣ де певнї. Агапіеа ін апро-піере де політіеа Neamцѣлѣї кіновїѣ де кѣлѣгѣ-рїде каре сїнтѣ ла 458. Варатїкѣл еарѣшї де кѣлѣгѣрїде кѣ знѣ нѣштѣрѣ де вр'о 632. Дѣрѣзл пе апа де асеміне нѣміре, ла пічорѣл деспре а-пѣсѣ ал Піонѣлѣї інтр'о позїціоне інкѣнтѣтоаре. Хапгѣл саѣ Піонѣл пе апа деасеміне нѣ-міре, де асїнга Бісїрїдеї нѣ департе де мѣнте-ле Піонѣ кам спре меазї-ноанте, ачестѣ мо-настіре се зїдї ла 1640 де Хатманѣл Георгіе фрателе Domнѣлѣї Васїліе Лѣнѣ. Піонѣлѣ се інтїнде спре апѣсѣ знїндѣсѣ кѣ мѣнтеле Прїскѣл каре ї знѣл дїн челе маї палте вїрѣврї але Кар-пацілор. Пе валеа Бісїрїчоареї інтре мѣнтеле Пе-тра Корѣлѣї шї рѣдѣчіна Піонѣлѣї есте пасѣл Тѣлгешѣлѣї. Мо. Бісерїканїї пе малѣ сїнгѣ ал Бісїрїдеї асѣпра мѣнтелѣї Скѣрїчіка акоперїтѣ де о пѣдѣре де стежарї ла поалеле кѣреїа кѣрѣе рїзл. Monastіrea Бісїрїца тотѣ пе ачестѣ малѣ,

спре пордѣ-вествѣ де ла політіа Пеатра, інтрѣ о
інфендѣтърѣ а мѣнцилорѣ; аічеа се афлѣ шор-
mintеле фамеліеі ші а домпіторіѣлѣі Александрѣ
пѣмітѣ чел Бзнѣ: аіче се пѣстреазѣ інкѣ пѣпѣ аствѣзі
палатѣл ін каре пітречеа вара ачествѣ домпѣ.

Мо. Пінгарадіі не малѣл стінгѣ ал Бістріцеі.
Мо. Бѣхалпіда маі ін сѣсѣ де Бісерікані ші Мо.
Тазлѣлѣі. Мо. Секѣл не різшорѣл де ачеші
пѣміре інтрітѣ кѣ зідрі ін форма знеі четѣ-
цѣі патрате; аіче ла 1821 аѣ зрматѣ батаіе інтрѣ
волонтіріі Гречі ші Тѣрчі. Апоі маі сінтѣ скітѣріле:
Хораіда, Чізѣвканиі, Чіріѣвѣкѣл, Дѣшѣврѣ-
віле, Мѣрѣцѣі, Алмашѣ ші Віпѣторіі
ліпгѣ Пеатрѣ, Некідѣл, Чіолпанѣ ші Рѣпчѣніі.
Ре своеніі ла сатѣл де асемене пѣміре, аіче
есте скітѣ де кѣлѣгѣріде. Ін префектѣра Неамѣлѣзі
се афлѣ челе маі шѣлте ашѣзѣшінте реліціоасе.

Префектѣра Бакѣлѣзі.

Префектѣра Бакѣлѣзі се афлѣ інтрѣ преф. Неам-
ѣлѣзі, Романѣлѣзі, (о мікѣ парте дін а) Тѣтѣовеі,
Текѣчѣлѣзі, Пѣтнеі, ші Трансілѣваніа; се імпарте
ін 5 сѣзѣпрефектѣрї, аре 7 політіі ші 163 сате.

Локѣріле челе маі інсемпате сінтѣ:

Ваканѣ не Бістріцѣ естѣ сказѣлдрегѣторіілор
дінѣталѣ ші аре о скоалѣ пѣлѣікѣ прімарѣ; аіче
есте о бісерікѣ католікѣ фѣкѣтѣ ла апѣлѣ 1380.

пъmindъсь не атъчї деара Кomania. Ън ачеаста Префектъръ сїнтъ дозе пасърї марї прїн Карпацї пасъд Гїмешълї шї ал Оїтъзълї; асемене сїнтъ: Мопастрїле Богдана, Фрѣтъшїка, Беръзпдъл, Прецїста, Рѣдъканъ шї скїтърїле: Мъгъра Окпїлор, тъптеле Савъл шї Асех.

Префектѣра Романълї.

Префектѣра Романълї се афлъ ѝнтре преф: Сзчевеї, Іасїлор, Васлїзълї, Бакълълї шї а Неамцълї, се ѝмпарте ѝн 4 сѣвпрефектѣрї, аре 5 полїтїї шї 125 сате.

Локѣрїле челе маї ѝнсемнате сїнтъ:

ROMANULU не малъа стїнгъ ал Молдовеї, каре ѝн цосъ де полїтїе се знеште къ Сїретїзълъ; аїче есте сказъл дрегъторїїлор чївїле, решедїнда Епїскопълї де Романъ, статорпїчїтъ ла 1401 де кътъръ Алесандръ чел вълъ фїїла лїї Роман I; се афлъ о скоалъ прїмаръ де ла 1832, знъ семїнарїѣ де ла 1858, о скоалъ армеанъ, пансионате прївате шї знъ сїталъ пентръ сарачї. Ън фада Романълї песте Сїретъ се вѣдъ рѣтъшїцїле зней четъдї веки але кърїа ѝмпредърїмї сїнтъ ка де 90 стїнжїнї; ачеастъ четате се пзместе де Кантїмїръ Смиродава, знїї ѝї зїкъ шї а Сф. Дъмїтръ не каре о ѝнтърїсъ Стефан чел шаре. Дїн къртеа Епїскопїеї знде се афлъ рѣїнї де тѣрїї шї пълъ ла астъ четате не

сѣзъ Сиретѣ се креде а фи знѣ дрѣмѣ де комѣникаре.

Бѣчештіі, Дѣ миенештіі, Біра ши Опишканиі сінтѣ политіі мичі нѣ де мѣлтѣ інтемеіете.

Алте локѣри вредниче де інсемнатѣ ін ачеатѣ префектѣрѣ сінтѣ: Скееа ін сѣсѣ де Романѣ не малѣ стінгѣ ал Сиретѣлѣі інтр'о кінниѣ інтинѣ, аиче ла 1486 ін 6 martie аѣ зрматѣ о лѣптѣ крѣнтѣ інтре Стефан чел маре ши Кроіотѣ ревелѣла че венісѣ кѣ ацѣторіѣ знгѣрескѣ. Молдовеніі інвинѣсѣ, Кроіотѣ пері, еарѣ ін батаіѣ с'аѣ деосебітѣ апродѣл Пѣриче кѣрѣіа Стефанѣ де атѣнче іі скішѣвѣ пѣшеле ін Мовілѣ.

Нѣ департе де Романѣ ла сатѣл Кѣчѣладіі с'аѣ гѣсінтѣ маі мѣлте античінтѣі, еарѣ ін рѣніле знеі вісерічі знѣ моршінтѣ кѣ дозе трѣзѣрі де апрозі каре се кѣпоскѣрѣ де не вѣшвіі де арѣінтѣ сѣфладіі кѣ азрѣ че сѣа не пентѣ ши не ла міні, асемеѣе знѣ фешикѣ кѣ епіграфѣ алѣі Стефан Водѣ, о лампѣ антикѣ, о сѣдеатѣ ши ч. л. т. Локѣл ачешта дін векиѣе ера коперитѣ кѣ кодрі нестрѣвѣтѣі.

Ін префектѣра Романѣлѣі се афлѣ монастѣреа Дѣлчештіі ши скітѣріле Деалѣл-маре ши Діѣрѣеніі.

Префектѣра Іасіі.

Префетѣра Іасіі се афлѣ інтре преф. Ботошаніі, Басарабіа, пре. Фѣлчійѣлѣі, Васлѣйѣлѣі, Романѣлѣі

ші Сучевей, се împarte în 7 събпрефектърї, аре 8 політії шї 209 сате.

Локърїле челе маї încemnate сїнтѣ:

Iasiї din vechime пѣмії Municipium Iassorum пе апа Бахлѣвлѣї сїнтѣ капиталa Молдовеї де ла 1565 кїндѣ Domnѣл Александрѣ Лѣвшинеанѣ аѣ стрѣмѣtatѣ аколе сказнѣл Domnieї де ла Сучеава. Аїче есте reshedinga Domnitorѣвлѣї, а Mitрополїтѣвлѣї, а Dрегѣtorїilor їналте, а Консѣлїлор пѣтерїлор стрѣне шї а знѣї Epїскопѣ католїкѣ. Їнтре zїdїrїle челе маї їncemnate din Iasi сїнтѣ: Monastїrea С. Трїерархї де архїтектѣрѣ gotїкѣ; partea din афарѣ а вісерїчїї де сѣсѣ пѣлѣ носѣ есте скѣлнатѣ їн арабескѣрї; ачеста есте челѣ маї фрѣмосѣ монѣmentѣ din деарѣ, їн ел се пѣstreазѣ шї релїквїїле (моаштеле) Сфїнтеї Параскїве, адѣсе аїче де Domnѣл Васїле Лѣнѣ ла 1644. Вісерїка С. Ніколае чел шаре саѣ вісерїка Domнеаскѣ пентрѣкѣ їн еа се знѣгѣ (мірзескѣ) Domнїї ла їнтропареалор. Еа есте zїdїтѣ де Стефан чел шаре ла 1474 дѣлѣ треї вірзїндї каре ле-аѣ кїштіratѣ totѣ їнтр'знѣанѣ, ла Ракова асѣпра Тѣрчїлор, ла Rїmнїкѣл-Саратѣ асѣпра мѣntenїлор шї ла Грѣмѣзѣшїї асѣпра Козачїлор. Вісерїка аре треї алтаре ал С. Ніколаї, ал С. Варваре, шї ал С. Стефанѣ. Пе тѣрнѣл ачестеї вісерїчїї їнкѣ се пѣstreазѣ мѣрїмеа сїн-

жінхлї пѣмитѣ господѣ. Катедрала Сф. Митро-
полїи, zidire de totѣ мъреацѣ, ѿнсъ несфїршитѣ.
Monastirea Сф. Спїридон. Мо. Голия ѿнсемнатѣ
астѣзї прїи тѣрнѣл чел маї палѣ дїи деарѣ, каре
пѣмѣрѣ 27 1/2 стїнжїнї пѣнт ѿн вїрвѣл крѣчеї; ѿпал-
дареа ictїи тѣрнѣ с'аѣ мїнтїлѣ ѿн 1854. Кѣртеа
саѣ Палатѣл Домнескѣ решедїнда Домнїлор,
zidire мъреацѣ аштернѣтѣ не знѣ фелїѣ де про-
монторїе, акѣреїа парте деспре меази-зи ecte кѣр-
матѣ де о вале профѣндѣ. Палатѣл дїи векїме
ера кѣнцѣратѣ кѣ зидїрї шї тѣрнѣрї тарї де цѣрѣ
їнпрецѣрѣ, астѣзї ѿнфѣдошазѣ о шїеацѣ дескїсѣ а-
вїндѣ казармеле ѿн фацѣ, еарѣ ѿн досѣ се десфѣ-
шѣрѣ о прївїре мъреацѣ, кѣчї ла пїчоаре її стѣ аш-
тернѣтѣ о парте а полтїеї, шесѣл Бахлїхлї шї
деалѣрї. пн палатѣ астѣзї стаѣ трївѣпалеле.

пнпре ашѣзѣмїнтеле пѣвлїче се ѿнсемнатѣ: Ко-
леѣїл паѣїхпалѣ кѣ знѣ кабинетѣ де Фїзїкѣ
шї о Бїблїотекѣ. Ставїлїмїнтѣл ачеста се алкѣ-
тѣеште дїи доѣе зидїрї марї каре се леагѣ прїи
знѣ аркѣ де стїлѣ ионїкѣ че трече песте о стра-
дѣ. Скоала Васїлїеанѣ дїи Трїерархї фѣндатѣ де
Домнѣл Васїлїе Лѣпѣ ла 1644, асемене патрѣ
сколї фїлеале пентрѣ вѣедї. пнѣ Інстїтѣтѣ пентрѣ
їнвѣдареа Фетелор шї доѣе сколї фїлеале totѣ
пентрѣ дїнселе. пнѣ Кабїнетѣ де ictорїа натѣралѣ.

Днѣ Театрѣ національ. О स्कѣлъ де тѣестрѣи де ла 11 Ізніе 1841. Спиталѣ Сф. Спирідонѣ пентрѣ сарачі въ монастиреа де асѣмине пѣмѣре, есте зна дин челе маі фръшоасѣ зидирі дин капиталѣ. Спиталѣ Пашканѣ; Спиталѣ Мілітарѣ ши Спиталѣ Евреескѣ. Орфанотрофіа пентрѣ прѣнциі лепѣдаці; Оспіцѣл пентрѣ вътрѣні, каре се афлѣ ла Галата; амѣндоѣе ачесте ашѣземинте 'сѣ інтемеіете де Домнѣл Григоріе А. Гіка. Днѣ спиталѣ пентрѣ Аліенаці (пѣвѣні) въ монастиреа Голіа; аіче се афлѣ ши Резервоарѣл апеі саѣ каса аелор де знде се імпарте прип апѣдѣкѣрї де фѣрѣ въ політе. Въ Іасї се афлѣ чіпчі Типографіі, ши патрѣ літографіі.

Капітала Іасіі аре 10 баріере, се імпарте въ 6. кѣарталѣрї, 5 фовѣргѣрї марї, 15 strade маі імсеппате, 47 Бісерічі ортодоксе, 2 армене, інтре каре зна е фѣкѣтъ ла 1395 де кѣтрѣ соціа Домнѣлї Гашпар, еарѣ алта ла 1616. 2 в. католиче, ачеа дин зліца-маре есте фѣкѣтъ де прѣзці католичї ла 1379. 1 в. лѣстеранѣ саѣ еванѣелікѣ зидитѣ ла 1812 де зпѣ капітанѣ рѣсескѣ, пентрѣ къ аколе с'аѣ фостѣ імормінтатѣ татѣл сѣѣ ѣенералѣ Staedter, 1 бісерікѣ лінованѣ ши 58 синагоѣї; въ Іасї сінтѣ 8500 касѣ ши песте 80 мїі локѣіторї.

Пѣсетѣра Іасілор есте фоарте пітореаскѣ фїндѣ ашѣзаци пе треї деалѣрї:

Deалѣя Копоѣлѣи че vine ла meazi-noante ши се întinde ка о лимѣ де пѣмîнтѣ; пе ачеста се афлѣ zidiriле челе маї фръмоасе ши вафра тîргѣлѣи, асеме-не грѣдина пѣвликѣ, о казармѣ тѣреарѣ îнѣ пѣ-сфîршиѣ ши îнкѣ о алѣ грѣдинѣ. Копоѣл есте ло-кѣл де преîшѣларе а îашенилор.

Deалѣя Чîрикѣлѣи че vine ла ресъритѣ десър-гîндѣсѣ де чел îнтѣиѣ prin тîрѣл ши валеа Къ-каinei. Престе валеа ачеастѣ профъндѣ се ridikѣ знѣ zidiѣ палѣ каре есте апѣдѣкѣл че транспоар-тѣ îн капиталѣ апеле стрîнсѣ де ла Шенте оашени, Шорогарѣ ши алте ловѣрѣ депъртате. Пе ачестѣ деалѣ се афлѣ фовѣргѣл чел mare пѣмитѣ Татара-шии кѣ маї тѣлте грѣдини; îн партеа чеа маї де сѣсѣ а фовѣргѣлѣи ла локѣл пѣмитѣ Моара-де-вîнтѣ есте цîнтиримѣл сарачилор, а къзѣдилор де чѣмѣ ши де холерѣ, еарѣ îн парте чеа маї де носѣ есте цîнти-римѣл векѣи жîдовескѣ îнкѣцѣратѣ кѣ zidiѣ ши акѣма îndoitѣ îн тѣрime. prin адаосѣл знѣи ноѣ.

Deалѣя Гълѣдѣи vine спре meazi-zî de ла чел din тѣи де каре се деспарте prin апа ши шесѣл Бахлѣилѣи; ачеастѣ парте а политiei се пѣимеште Тîргѣшорѣл. Пе деалѣ се афлѣ monastirea Галата, аиче венîндѣ Domniи Гречѣи маї кѣ сеамѣ де ла Konstantinopolî петречеаѣ кътева зиле маї пainte де а intra îн капиталѣ.

Împreunărimile Iacilor cîntă de totă фрѣшоасе, fiindă нѣмаі dealăрі плінтате кѣ виі ши лівезі, престе крештітеле кѣрора се рідикѣ вісерічі; аша інчепндѣ де ла меази-зі-ансѣ: este dealăл Мір о с л а в е і, dealăл Г ѣ л ѣ д е і кѣ monastіrea de acemene нѣмре, де сѣвѣ ачестѣ deală ісворъше чеа маі вѣнѣ ашѣ де вѣзтѣ, dealăл Ч е т ѣ д з е і і н вірвѣл кѣрзіа este monastіrea нѣмітѣ Четѣдзее ін-тѣрітѣ кѣ зідірі, аіче ши 'н вале ла 1716 аѣ зрматѣ о батаіе інтре Домнѣл Міхаі Раковідѣ ашtatѣ де Татарі ши інтре немці, ачешті дін зрмѣ фѣрѣ де totă вѣ-тѣці, кѣпніеніа лор Францѣ зчісѣ ши інмормінатѣ кѣ чіелалці морці аі сѣі пе dealăл Г ѣ л ѣ д е і кіар пе дрѣмѣ знде се інтрѣ ін політіе, аколе лі с'аѣ рідікатѣ знѣ мо-нѣментѣ че се пѣстреазѣ пѣпѣ асѣзі. Ла поалеле Четѣдзееі се афлѣ monastіrea Хліпчеа, дінтерімѣ де чѣмані, Monastіrea Фрѣшоаса, апоі маі спре ресерітѣ dealăл кѣ вінетѣріле ши monastіrea Со-кола, dealăл Р е п е д е і este чел маі палтѣ, пе ел трече шосеoa спре Галаці ши токмаі ін вірвѣл dealăлзі сінтѣ вѣі де ашѣ рѣче, dealăл Петрѣріеі саѣ ал П ѣ з н ѣ л з і скоате тѣлціме де неатрѣ пен-трѣ зідірі, dealăл віеі Домнѣлзі Стѣрз а, ачесте патрѣ dealăрі се леагѣ інтре еле формндѣ о ін-фѣндѣтѣрѣ амфитеатралѣ імподовітѣ кѣ виі, грѣдіні, кѣрці де варѣ ши сѣтішоаре. Dealăл Бѣчімілор

ші Томештілор; де аиче се дескиде шесъл Бахлѣлѣи, Жижіеі ші Прѣтлѣи; деспре ресѣрїтѣ ші меази-поанте а Іасілор вїнѣ деалѣрїле Шорогарїї, Арон Водѣ кѣ monastirea de acemine пѣмїре зїдїтѣ ла 1593, ші Кїрлігѣл.

Подѣл-елоаеї спре алѣсѣ де ла Іасї пе Бахлѣлѣи локїтѣ маї мѣлѣ де еврей.

Тїргѣл фрѣмосѣ полїтїе маї маре де кїтѣ прецедента, аре о скоалѣ пѣвлїкѣ прїмарѣ, їн їмпрецїрїмїле полїтїеї крескѣ чеї маї фрѣмосї харѣжї (пенїнї) дїн деарѣ.

Скѣленїї Молдовеї пе малѣл дрентѣ ал Прѣтлѣи їнтр'їнѣ шесѣ їнтїнсѣ аре трекутоаре їн Басаравіа, шї есте локѣ де комерцї кѣ шѣрфѣрїле че се треку шї каре се адѣкѣ дїн Рѣсіа. Їн Скѣленїї постеазѣ їнѣ командантѣ де марцїне шї вара аколе се факѣ вїї де Прѣтѣ. Локѣл ачеста се їнсеамнѣ пентрѣ лїнта зрматѣ їнтре етерїшїї Гречї кѣ Тѣрчїї ла 1821. Їн фаца Скѣленїлор пе деалѣрїле че їнкѣдреазѣ шесъл Прѣтлѣи дїн партеа Молдовеї се їнсеамнѣ сатѣл Стїнка їнтр'їна дїн челе маї фрѣмосѣ пѣсетѣрї, де їнде прївереа домнеазѣ престе пѣмїнѣтрїле Молдовеї шї Басаравіеї че се деспартѣ де Прѣтѣ.

Бїволарїї полїтїе мїкѣ пѣ де мѣлѣ їнфїїндатѣ лїнгѣ Прѣтѣ.

Къ шипърештіі (Діганашіі) не таллал стінгъ ал Жіжіеі, Дівана ші Діманіі.

Поеніле не дрѣтл чел таре де ла Іасі суре Васлѣхъ.

Мірослава Гълъдеі. Сокола търгѣшорѣ каре есте лімітѣ къ Іасіі.

Маі ін досѣ де Хірлѣхъ се афлѣ сатл Котнаріі unde domnѣ Basilie Еракліде пропѣмітѣ Despotѣ аѣ фѣндатѣ ла 1563 Akademia пѣмітѣ де ла Котнарі, о вібліотікѣ, ші о вісерікѣ лѣтерапѣ, аіче інкѣ пѣнѣ акѣт се вѣдѣ рѣніле палатлзі Домпескѣ ші але ставілімінтлзі де інвѣдѣтѣрѣ; еарѣ, маі дѣпѣ треі сѣте де ані ін 26 Окт. 1859 с'аѣ дескісѣ о скоалѣ прімарѣ пентрѣ вѣеді ші фете. Ін ачестѣ сатѣ се афлѣ треі вісерічі дін каре зна е католікѣ. Котнаріі актѣзі се інсеампѣ пѣмаі пентрѣ вінетѣріле че даѣ чел маі вѣнѣ вінѣ дін деарѣ. Віда де віе се зіче а фі адѣсѣ де ла Токаі дін Ънгаріа де кѣтрѣ Стефан чел таре; не деалл Саратѣ е плѣнтатѣ чеа маі вѣнѣ відѣ.

Прежметіле Котнаріор не кѣтѣ сінтѣ де фрѣмоасѣ пре атѣта ші тарі; суре меазі-ноанте де ла ачеаста веке рѣшедіндѣ домнеаскѣ се афлѣ знѣ подішѣ апѣратѣ де рѣні ші сінчі попчіше каре се пѣмеште Кателіна імпердіндѣсѣ ін Кателіна таре ші мікѣ, не чеа дін тѣі се вѣдѣ рѣшѣшіді

de cetate прекум: zidîrî, fîntîni, kъръmizî, зрме de podъ de комуникаціе ш. л. т. Кам ѝн прежма Katelinei се афлъ зпъ локъ пзmitъ Кичера (Katelina ші Чичеро аї Romanilor).

Цзцора пз departe de Iasi не малл дrentъ ал Прътлзі, локъ ѝncemnatъ pentръ дрзмл ші псцътра са зnde се ашъзъ ѝн маї мзлте рѝndрѝ тавере молдовене, рзсешті, ші тзрчешті; аиче ла Подл Цзцореї ѝн Септемврие анлѣ 1552 Стефан Водъ фѝлл лї Петръ Рарешъ фз стръпзнесъ ші зчїсѣ ѝн кортл съъ де къръ воерї ші цзаръ, pentръ фъръ-ominirea ші рътatea лї.

Їн ачеастъ префектъръ се афлъ monastirile: Galata, Четъдзее, Бѝрнова, Фрзмоаса, Сокола, Арон-Водъ, Zaravia, скитърї сѝнтъ: Ставникл, ші Търъдъ.

Префектѣра Васлїѣлї.

Префектѣра Васлїѣлї се афлъ ѝнтре преф. Iasiilor, Фълчїѣлї, Тхтовеї ші Romanлї, се ѝmparte ѝн 5 свѣпрефектѣрї, аре 5 политїї ші 177 cate.

Локѣрїле челе маї ѝncemnate сѝнтъ:

VASLUIUL не ана de acemine пзмїре каре аиче се варсъ ѝн Бѝрладѣ, ecte капитала преф. сказл дрегъторїїлор, аре о скоалъ пзвлїкъ прїмаръ de ла 1841 ші зна de fete. Їн ачеастъ политїе се вѣдѣ рзїнїле зпїї палатѣ а лї Стефанѣ Водъ каре кїте

odatъ петреча аколе, ел zidi ши вiсерика Сьнтълѣи Ioan Botezetorѣл ла 1475. Чева маї спре меа-zi-zi de Васлѣѣ пе крештитѣл знѣи dealѣ палѣ, апъратѣ ла сьдѣ ши вестѣ de шапцърѣ се zиче а-фѣ фостѣ о четате, ѣн локѣл кърѣа астьзѣ креште о vie фръшоасъ.

Пънцештѣи спре апъсѣ de ла Васлѣѣ поли-тиоарѣ ѣнсемнатѣ дѣн анал 1859 pentрѣ вѣле сале челе vindекътоаре маї кѣ deосевѣре de рѣнѣ векѣ ши олоцѣре; ѣсвареле de аколе минескѣ знѣ вѣ-торѣ фръмосѣ политѣоареѣ ши маре ацъторѣѣ пѣтѣ-машѣлор.

Негрештѣи политѣоарѣ пе Бѣрлѣзълѣ.

Кодъештѣи политѣоарѣ пе Васлѣецѣ каре а-коле се варѣ ѣн Васлѣѣ.

Боросъштѣи totѣ пе Васлѣецѣ ѣн сьсѣ de Кодъештѣи.

Се маї ѣнсеамнѣ еаръшѣ:

Поеана кѣ четате catѣ ѣнтр'о пѣсѣтърѣ фоарте-таре, аколе с'аѣ гъсѣтѣ арме de резвелѣ.

Подѣл-палѣ пе ана Раковъцѣл маї ѣн сьсѣ de Васлѣѣ, аиче Стефан Водѣ komandѣндѣ патрѣ-зечѣ мѣи de Молдовенѣ, доже мѣи de кавалерѣ По-лонѣ ши чѣпчѣ мѣи Ськѣѣ че'ѣ венѣсерѣ ѣн ацъторѣѣ, вѣтѣ ла 10 Ianъарѣ 1475 армѣа търчeаскѣ de о-сѣтѣ доже-зечѣ de мѣи, афарѣ de Tatarѣи ши Ро-

miniî munteaî komandaî kă tođii de Xadimă Сх-
леimană; актъ бірзандъ фэ зна din челе маî стрел-
лэчите але лэі Стефанă.

Din toate пърдле дери албине ле се кэлтывеа-
зъ маî кă деосевире ін преф. Васлэилэі ші мѣреа
са есте ренэмитъ pentрэ калитатеа еі чеа възъ.

Ін ачеастъ префектъръ сінтэ monastіріле: Фло-
рештіі, Добровъдэл, Фістічіі, Пънъдзіі ші скитърі-
ле: Фъндэл Красніцеі, Мълінештіі, Четатеа-мікъ,
Ліпова, Рафаел ші Мера.

Префектэра Фьлчіїлэі.

Префектэра Фьлчіїлэі се афлэ інтре прф. Кагэлэ-
лэі де каре се декарте prin Прэтэ, префектэра
Тэтовей, Васлэилэі, ші Іасілор, се імпарте ін 4
свъпрефектэрі аре 7 політіі ші 122 cate.

Локэріле челе маî інсемнате сьнтэ:

Хусіи нэ департе де Прэтэ есте капітала пре-
фектэрей, сказнэл дрегэторіілор чівіле, решедінца
Епіскопэлэі де Хэші. Бісеріка Епіскопіей кă кър-
дле Домнешті ісă зідите де Стефан чел маре ла
1495 аре о скоаль прімарь інфіінцатъ ла 1832,
знэ семінаріэ ла 1857, о скоаль прімарь де фете
ла 1859.

Ла Хэші с'аă інкеіетэ пачеа din 1711 Ізліе 11
інтре Петрэ чел маре ші тэрчі.

Прежнѣтрїле политїей сїнтѣ аконерїте кѣ вїне-
трї, каре продркѣ вїнѣ мѣлѣ.

Фѣлчїїѣ не малл дрентѣ ал Прѣтрлѣї, де ла
ачеастѣ полїте тоатѣ префектѣра поартѣ нѣмїре де
а Фѣлчїїѣлѣї сѣѣ Хѣшѣлѣї.

Ђрдештїї, Гоцештїї, Хоченїї, Рѣдркѣне-
нїї шї Доколїна полїтїї мїчї:

Маї їн досѣ де Хѣшї не Прѣтрѣ ла сѣтрл Стѣнїлештїї
аѣ ѣрмаѣѣ батаїа їнтре Петрѣ чел маре ал Рѣсїей
шї вїзїрѣл тѣрческѣ Мехмедѣ; лѣнта аѣ дїнѣтѣ чїнчї
зїле пѣнѣ їн 11 Іѣлїе (1711) їн каре тѣрчїї фѣрѣ
їнвїнгѣторї. Пѣдїнѣ маї їн сѣсѣ есте шї мовїла
Рїѣѣе локѣ їнсемнатѣ тотѣ їн актѣ вѣтрлїе.

Не ана Бїрладѣлѣї ла Доколїна се афлѣ знѣ подѣ
аштернѣтѣ не чїнчї аркѣрї де неатрѣ шї есте чел
мѣї маре дїн деарѣ, ел фѣ рїдїкатѣ ла 1841.

Ѓн ачестѣ локѣ їн вадѣ. Доколїнейї деара аѣ
їнтїмїнатѣ не Петрѣ Рарешѣ че вїнеа кѣ карѣле кѣ
пеште де ла Галацї, шї 'л проклѣмѣ де Домнѣ
ал Молдовеї ла 1527.

Ѓн ачестѣ префектѣрѣ се кѣлївеазѣ маї кѣ
деосевїре вермїї де мѣтасѣ, агѣзїї, шї їѣтїѣнл
акѣрѣїа калїтате есте фоарте тѣре. Ѓнтре локѣї-
торїї де аколѣ се їнсеамнѣ мѣлдї знѣгѣрї шї
вѣлгарї.

Скїтѣрї сїнтѣ: Сѣгѣра, Порчїченїї шї Грѣмѣзоае.

Префектъра Тътовей.

Префектъра Тътовей пзмить аша де ла апа Тътова се афлъ între преф. Фълчійлэй, Ковэрлэйлэй, Текъчійлэй, (о парте мікъ дін а Бакълэй, Романълэй) ши între преф. Васлэйлэй; се împарте în 5 сьвпрефектърї, аре 4 політії ши 153 cate.

Локърїле челе маї încemnate сінтѣ:

VARLADWIL пе апа деасемине пзмїре есте капїтала преф. сказыл дрегъторїлор чївиле, аре о скоалъ пьблїкъ прїмаръ де ла 1832, знѣ класѣ пїмнасїалѣ, о скоалъ де фете, пансионате, знѣ спїталѣ pentрѣ сьрїманї ши о гръдїнъ пьблїкъ. Полїтіа Бїрладъл се осевеште în прївїнѣа індустрїеї прїн сапоньрїїле ши торїле де вїнтѣ; еа арсъ маї пьлѣ де мьмьтате în апрїліе 1851. În апронїере де Бїрладѣ се афлъ рїнеле зней четьцї векї че де абе се кьпоскѣ, ши каре де кьтръ локьиторї се пзмеште четатеа де пьмїнтѣ.

Пьештії în сьсѣ де Бїрладѣ пе апа Тътовей політіе мікъ.

Плопана маї în сьсѣ де Пьешті політіоаръ.

Мьрѣенїї політіоаръ маї mare де кїтѣ челедалте дозе.

Îн ачеастъ префектъръ есте monastїrea: Adamѣ ши скїтърїле: Грьжденїї, Магарїл, Богдънїда ши Крѣчанъ.

Полїтіа Бїрладълї кь дїнстл сеѣ în векъл

ал 12 форма репълика Бірладълѣ, еа авеа о флотиль мікъ ѝн шареа Неагръ кѣ каре негоца шѣ фъчеа піратеріѣ асхпра васелор џеповезе шѣ венедіане. Політіа комерціалъ Олешіа дѣн гъра Ніпрълѣ, репълика ш'аѣ фостѣ сѣпс'о.

Префектъра Текъчѣлѣ.

Префектъра Текъчѣлѣ пѣміть аша де ла апа Текъчелъ се афлъ ѝнтре преф. Тѣтовеѣ, Ковърлѣлѣ, Пѣтнеѣ шѣ Бакълѣ, се ѝмпарте ѝн 4 сѣб-префектърѣ, аре 8 політіѣ шѣ 136 сате.

Локъріле челе маѣ ѝнсемпате сѣнтѣ:

ТЕКУСИУЛ пе апа Бірладълѣ есте капітала префектърѣѣ, аре о скоалъ пѣвлѣкъ прѣмаръ де вѣдѣѣ шѣ зна де фете.

Нѣкорештіѣ ѝн сѣсѣ де Текъчѣѣ аре о скоалъ пѣвлѣкъ прѣмаръ; прѣжметеле політіѣѣ сѣнтѣ копѣрте де вѣнетърѣ че даѣ вѣнѣ вѣнѣ.

Подъл Търълѣ ѝн џосѣ де конфлѣзентъла Зелѣтѣлѣ кѣ Берхѣчѣл, Пѣдѣніѣ, Бісеріка-Флореѣ, Колопештіѣ, Рѣчѣана, шѣ Стѣнішѣштіѣ.

ѝн ачеастъ префектъръ се афлъ монастѣреа Рѣкѣтоаса шѣ скѣтърѣле: Поглѣдъл, Сѣхастъръ, Вѣчъменѣѣ шѣ Сѣкѣнтеѣа.

Префектъра Пѣтнеѣ.

Префектъра Пѣтнеѣ пѣміть аша де ла апа Пѣтна се афлъ ѝнтре преф. Бакълѣ, Текъчѣлѣ, џеа-

În префектура Пѣтнеі се афлѣ monastirile: Co-
вежа ши Міера аиче се афлѣ моршѣнтѣл Domnѣ-
лѣі Konstantin Kantimirѣ, асемине свѣтѣрїле: Лѣ-
пѣша, Валеа-неагрѣ, Бѣлѣкѣл, Тарниѣа, Первештіі,
Кѣрѣиваша, Оргоештіі, Крѣнгѣл де сѣсѣ ши Bizantia.

Префектура Ковѣрлѣїлѣі.

Префектура Ковѣрлѣїлѣі се афлѣ între преф. Те-
кѣчѣлѣі, Тѣтовеї, а Кагѣлѣлѣі де каре се деспарте
prin Прѣтѣ, ши între Дѣнѣреа ши Сїпетѣ; се imparte
în 3 сѣвпрефектурї, аре 8 политїи ши 82 cate. Пре-
фектура поартѣ актѣ пѣмїре де ла апа Ковѣрлѣїлѣі.

Локѣрїле челе маї incemnate сїнтѣ:

GALAZII пе малѣ сѣнгѣ ал Дѣнѣреї este ка-
пїтала префектурей, сказнѣл дрегѣторїїлор чївїле,
а знѣї трївѣнал де комерѣѣ, ши постѣл знеї гар-
пїзоане мїлітарѣ. În Галаѣї се афлѣ о скоаль
пѣблїкѣ прїмарѣ, о скоаль реалѣ, знѣ цїмнасѣ,
doxe скоале де фете ши маї мѣлте пансіоане, о
тїпографїе, о казармѣ, знѣ сїталѣ pentрѣ сѣрї-
манї ши о карантїнѣ. Între лѣкрѣрїле вреднїче де ін-
cemnatѣ din Галаѣї este вїсерїка Пречїстеї, кѣ
моршїнтѣл лѣі Mazena, ачеста аѣстїндѣ, пе Карол
ал 12^а ал Свезїлор în контра лѣі Петрѣ, фѣрѣ ін-
вїнші în батаїа де ла Полтава, ши се ретрасѣ
амїндої ла Варнїѣ знде мѣрї Mazena, трѣнѣл
лѣі фѣ апої мѣстатѣ ла Галаѣї.

Портул Галацілор есте чел întыз ал Дзпъре ши локъл чел маї încemnăț дин цearь нентрх комерцѣ; аиче се адзпъ toate produsele din Moldova ши се transportь în strынzтate, de unde earьши totъ не аicole се impoарть чеа маї mare parte а търфзрилор streine. Галаціи стаъ аштернзді не знъ dealъ înaltъ акързіа поале акоперите де зидірі се спалъ де Дзпъреа; дин actінга са есте întинсъл лакъ ал Братешлзі къ Прътъл, спре апсѣ Сіретіъл, еарь în фацъ Дзпъреа. Нъ департе де Галаці ка о рзштате де оарь спре Сіретіѣ не малъл сеѣ стінгъ се афлъ рзіне-ле знеї четъді не каре локзіторіи о нѣмескѣ Ціглі-на саъ Гертіна; între рзініле ачестеї четъді маї къ самъ ла 1837 с'аъ гъсітѣ о тълдїме де antıчїтъді прекут: monete, statzete де бронзъ ши кърмізі.

Пекеа не пірълл Сочлзілъл, Фолтештіи, Голъшъїи, Дръгъшъніи не пірълл Церъ, Берештіи, Влѣдештіи, ши Рогожъніи політіоаре.

Прін префектзра Ковърлзілзі трече валъл де пъмїнтъ нзмітѣ алзі Траіанъ каре віне дин Romіnia ши се întінде în Басарабіа.

Monactірї сїнтѣ: Мавромолъл, Пречїста, ши скї-тзрі: Пълхшъштїи, ши Зїмвръл.

Префектура Кагълълі.

Префектура Кагълълі саѣ а Тигеѣллі есте о parte din Басарабіа анескатъ кѣтръ Молдова ла 1856, еа се афлѣ де асѣнга Прѣтъллі ші інченѣндѣ де ла Котъл-мореѣ се деспарте де челалалѣ пѣмѣнтѣ ал Басарабіеѣ прѣн семне статорнѣите, прѣн пѣрѣл Галнѣел, ана Валеа-Карѣѣ ші прѣн рѣл Галнѣгѣ, ла мѣзи-зі се тѣрѣенеште кѣ преф. Ісмаѣллі де каре се деспарте прѣн валѣ ллі Траіан де ѣосѣ. Кагълѣ се інспарте ін 3 сѣвпрефектѣрѣ, аре 2 політѣ ші 97 сате.

Локѣрѣле челе маѣ інсемнате сѣнтѣ:

САГУЛУЕ саѣ Фрѣмоаса не малѣ стѣнгѣ ал Прѣтъллі есте капиталѣ префектѣреѣ ші сказнѣл дрегѣторѣлор чѣвѣле. Пѣсѣтѣра політѣеѣ есте інтр'ѣнѣ локѣ фрѣмосѣ, страделе ші зѣдѣрѣле фѣкѣте не планѣ регѣлатѣ; ін мѣжлокѣл ѣнеѣ пѣецѣ патратѣ се рѣдѣкѣ вѣсерѣка катедралѣ де о архѣтектѣрѣ фрѣмоасѣ. Інтрѣ локѣиторѣ дѣн Кагъл се афлѣ тѣлѣлі лѣновенѣ, кѣрѣі аѣ о вѣсерѣкѣ де рѣтѣл лор.

Леова не малѣ стѣнгѣ ал Прѣтъллі кале ка де шесе пѣмѣтате оаре де ла Котъл-Мореѣ, політѣа актѣзі нѣ аре нѣчѣ о інсемнѣтате афарѣ де нѣште зѣдѣрѣ рамасе де ла Рѣшѣ, каре маѣ наѣнте де 1856 сервеаѣ де каранѣнѣ ші ванѣ.

Прѣн ачеастѣ префектѣрѣ інченѣндѣ де ла Ліова

суре ресъриѣ валъ лѣ Траіанѣ де сѣсѣ, трече пе ла Къзшѣні ші аѣнѣе пѣпъ ла Ністръ ін фаѣа къ Тірасполъла. Ачестъ парте а Молдовеі дін векіме ера інсепментъ пентрѣ кодріі сѣі, къчї ін тоатъ деара доі кодрі ераѣ маі рензміді, а Котпарілор ші а Тігечїлѣі; ачестѣ дін зрмѣ сервіа ка знѣ мѣрѣ де ашъраре ін контра пѣвлїреі Татарїлор дін Бъдеарѣ.

Префектъра Ісмаїлѣлї.

Префектъра Ісмаїлѣлї се афлѣ інтре преф. Кагълѣлї, Басаравіа Рѣсѣ, де каре се деспарте прїн семне статорнічїте, шї прїн Валъ лѣ Траіанѣ, асепемне інтре Мареа-Неарѣ шї Дѣнъреа; се імпарте ін 3 сѣвпрефектърі, аре 6 політіі шї 65 сате.

Лоқзріле челе маі інсепнате сїнтѣ:

ІСМАІЛУЛ, Смілѣ пе врадѣл сїнѣгѣ ал Дѣнъреі пѣмітѣ Кїліа, есте капиталѣ префектъреі; аїчеї консісторїл (dikasteria) Басаравіеі анекратъ ла Молдова, постѣл знеі гарнізоане, о скоалъ прїмаръ де вѣедї інфїндатъ ла Априліе 1858 шї зна де фете ін лімба ромїнеаскъ, о скоалъ де комерѣ ін лімба греакъ, о скоалъ клерїкалъ шї зна арманъ; сїнтѣ треі вісерїчї ортодоксе, треі ліновене, зна арманъ шї зна католикъ, асѣ дін зрмѣ пѣпъ ла траѣареа Басаравіеі атїрна де епархіа Тірасполълї, еаръ акѣм де епіскопатѣл

katolikъ din Iași. Politia este perzlatъ în zidiri
 și strada, are patru grădini și înkьндьратъ къ
 ви и ливези; zarzarii de acolo cъntъ de o тьри-
 me паръ, агъзи и верши de matacъ се кьлти-
 веазъ къ деосевире, în 1858 с'аъ вьндътъ милиоа-
 ne de коконі (гъгоши). Ismailъ се афлъ аштернътъ
 пе зпълокъ палтъ каре інсе се плеакъ пьпъ інталъ
 Дьнъриі; аичеї карantina, алътреа зпъ постъ милі-
 таръ и чева маї ін сьсѣ портъ de комерцъ каре
 актъзи аъ кьзътъ къ тотъ. Cetatea Ismailълі сь
 departe de politie ka 1000 de стьнжъні, ea este
 фoarte інсепнатъ ін історіа цериі, фъ а Молдове-
 пілор, Тьрчїлор и Рьшілор; ла 1789 аиче зртъ
 зна дин челе маї крънте вьтъліи, Рьшиі сьзъ Сь-
 варовъ аъ атъкатъ четатеа каре се апара de 50,000
 de тьрчи, ea пікъ ін мина інвїнгъторїлор кьриі треї
 зїле о прадаръ иї штерсъръ тьриі. Дьпъ тракта-
 тъ din 1812 Басаравіа рьшъндѣ ла Рьсія, ea аъ
 рїдикатъ четатеа інтърїнд'о фoarte пьтерникъ; трак-
 татъ de Paris редѣдъ Молдовеї о парте дин Ба-
 саравіа ін каре виъ четъділе Ismail и Kilia,
 інсѣ дин тьриле ачесте але Дьнъриі, актъзи пъ се
 вьдѣ де кьтъ ръїне, кьчи саръши Рьшиі ле-аъ
 штерсѣ дин фьндamentele лор. Пе малъ Дьнъриі
 рьмасѣ дин Ismail пьмаї касамателе. Ін лънтрѣ
 четъдеї се афлъ песте чїнчи зечї de ашъзъмїте

пъбличе прекът: казарме, спиталърї, сколї, мага-
зинърї, граждїхрї ш. л. т. Деспре Дънъре есте о цеа-
mie префъкътъ ѝн вїсерїкъ ортодоксъ, zidїrea e фръ-
моасъ ши богать; ѝн клопотнїца еї се афль 12 клопote
фъкътe din тъхрїле лъate de ла търчї. Ўн портъл Исмаї-
лълї de ла 1860 се ва organiza флотїла Пр-Ѣните.

Кїліа пре врацъл Дънъреї пѣмїтѣ Кїліа, се zї-
чеа ши Ахїлеа, еаръ не ла фїнїтъл векълї de
мїжлокѣ о пъмеа ши Лікоctomonѣ. Ачеастъ четате
есте фоарте веке ши сзъ zїдїхрїле еї с'аѣ фъкътѣ
маї мълте вълї крѣnte. Кїліа ла 1400 се ѝнтърї
кз zїдїхрї de Ізга Домнъл Молдовеї, Мірчеа
Домнъл Валахїеї о лъъ, апої нїкъ din поѣ ѝн мїна
молдовенїлор, еаръ Влад V ал мзntenїлор о ре-
лъъ; ѝн фїне Стефан чел mare ацъторатѣ ши de
търчї апъкъ Кїліа ла 1462 Ізліе 22 ши о ѝнтърї кз
zїдїхрї пѣтернїче пзпънд ѝн ea шїркълъв не Ісаїа.
Din toate вълїле че авз ірозл Стефан пзмаї ѝн
ачеаста de ла Кїліа фз рънїтѣ ла глезнъ de о
пзшкъ. Ла 1484 Кїліа нїкъ ѝн мїна търчїлор, еаръ
ла 1538 Петрз Рарешѣ аѣ арс'о зчїгїндѣ тодї тър-
чїї din ea. Солїман кз 120,000 търчї апъкъ че-
tatea о ѝнтърї шиї адаосъ Бзѣеаргъл адїкъ пъмїн-
търїле dintpe Прѣтѣ, Дънъреа ши Ністрз. Рзшії ѝн-
къ авъръ вълїлї кз търчїї ла Кїліа. Дънъ trатактъл
de Парїсѣ ea аѣ revїнїтѣ еаръшї ла Молдова, ѝнсъ

Рѣшіі іаѣ расѣ тѣрііле ка ші ла Ісмаіл; Кіліа есте інкѣнцѣратѣ дін тоате пѣрціле кѣ апѣ, ін еа се афлѣ о вісерікѣ ортодоксѣ.

Політіа Кіліа есте 500 стіажіні департе де четате. аре ка ла 6000 локіторі, доѣ вісерічі дін каре С. Іоан е зідітѣ де Матеіѣ Басаравѣ, аіче есте о еванѣеліе шанскріптіѣ ін лімба сірваскѣ. Ла 10 апріліе 1858 с'аѣ інфіїнцатѣ о скоалѣ пѣблікѣ ромініѣ.

Реніі апроане де варсапеа Прѣтѣлї ін Дѣнѣреа, маі наіnte се пѣмеа Тімарова, аіче се афлѣ о карантінѣ, зідіре фрѣмоасѣ рѣтасѣ де ла рѣшіі, треі вісерічі ші о скоалѣ пѣблікѣ ромініѣ інфіїнцатѣ ла 1. Септ. 1858. Реніі стаѣ інтр'ѣнѣ пѣнтѣ стратеікѣ фѣкіндѣ зна дін кеіле Дѣнѣреі, кѣчі ла апѣсѣ е апѣратѣ де гѣра Прѣтѣлї, ла ресѣрітѣ де лакѣл Кѣѣелі (Чеачелі), ла теази-зі де лакѣл Кагѣл ші Дѣнѣреа.

Болградѣл ін коада деспре теази-поанте а лакѣлї Галпѣгѣ есте решедінда колоніілар вѣлгаре дін Басаравіа каре с'аѣ апѣзатѣ аколе веніндѣ де песте Дѣнѣреа де пе ла 1812 ші інкоаче. Болградѣл аре 1077 кесе ші 18,000 локіторі; політіа есте регѣлатѣ зідітѣ, ші страдеде ларіі; ін міжлокѣл знеі піедѣ шарі се афлѣ катедрала, вісерікѣ де о архітектѣрѣ фрѣмоасѣ кѣ треі алтаре ші інкѣнцѣратѣ кѣ ѣнѣ іndoітѣ ріндѣ де арѣорі.

În фаца пиетей сîntă toate zidiriле пѣбличе прекъм:
 каса intendinței колониале, полиція, скоола пѣб-
 ликъ де въедї ши фете, локшинца професорилор ши
 а сервиторилор вѣсеричей. Афаръ де politie спре
 ресъритѣ ши меази-зи се афлѣ цинтиримъл интр'ънѣ
 локѣ спациосѣ ши инквѣратѣ къ арборї; аиче е
 monumentъл генералълї рѣсѣ Inзофѣ каре фѣ ин-
 temeиторїл ши intedentъл колониилор. Гръдина
 пѣбликъ есте фоарте mare имподовитъ къ теї, плонї,
 фрасинї ши арборї продъкѣторї де челе маї фръ-
 моасе фръкте.

Товакъ спре меази-неанте де ла Болградѣ
 catѣ фоарте векїѣ ромїнескѣ знде с'аѣ ашъзатѣ ши
 вългари; аиче есте капъл зигїлълї линиилор десъпр-
 дитоаре Басарабїей ромїне де чеа рѣсаскъ.

Вїлкѣнештїї catѣ къратѣ ромїнескѣ имѣингатѣ
 де патрѣ фрадї Вїлкѣнештїї не ла сфършитъл векъ-
 лъї ал 17-ле, стѣ спре анъсѣ де ла Болградѣ ши
 сѣвѣ валъл лъї Траїанѣ-де-џосѣ; catъл есте ре-
 гълатѣ, вїне zидитѣ, къ пїадѣ ши вѣсерикѣ фръмоа-
 сѣ; де аколе ла вале се инченѣ колониїле вълга-
 ре. Афаръ де catѣ не знѣ dealѣ се афлѣ mo-
 numentъл ridikatѣ în amintirea вѣтълїей жрматъ
 аиче интре рѣшї, тѣрчї ши татарї, în каре генер-
 алъл Romianџовѣ къ 17 мїї вѣтъ 150 мїї неа-

miş de съв команда vizirului Халил, аиче къзъ
ші пѣтереа іанічерілор.

Вілковъ л полііоаръ іп чеа маї де пе зрмъ
котітъръ а брацълі Кіліеї че се варсъ іп marea-
Neagrъ, ачестѣ докѣ се інсеамнъ pentръ пѣскъріа
каре есте чеа маї mare din тоатъ деара, аиче се факѣ
мълте ікрї мої шї пештеле афшматѣ пѣмітѣ ваторѣ.

Чішме-Вързітъ інтре Вілкънешті шї Рені,
сатѣ інсемнатѣ pentръ ана са мінераль.

Ве кіта інтре лакъл Кагъл шї Дънъреа докѣ
інсемнатѣ pentръ пѣскърії.

Карталѣ інтре лакъл Картал шї л. Кагълѣ, іп
апроіере де ачестѣ сатѣ ла 1846 с'аѣ гъсітѣ
петре де маршъръ къ інскріпціонї гречешті шї
латінешті каре с'аѣ депъсѣ іп мъзея де ла Одеса.

Не краспъї-веке спре ресърітѣ де ла Ісмаїл
саръші докѣ інсемнатѣ pentръ пѣскърії.

Тъзла сатѣ інтре лакъріле Аџі-Ібраїм шї Ба-
зіранѣ, ачестѣ докѣ есте інсемнатѣ pentръ сареа
че се скате дїн лакърї, аиче се афлъ шї сатъл
Базіранъ-де-џосѣ кареле есте пѣнтъл чел маї де
спре ресърітѣ ал пѣмїнтърілор Молдовеї.

Де ла Вілковѣ чева маї іп сѣсѣ іпчене дер-
тъл търеї-Негре че есте ал Молдовеї шї терџе пѣ-
пъ ла лак. Бърпъ-сола че се афлъ лїнгъ Аџі-Ібраїмѣ.

ROMÂNIA.

КонФиніле. Romînia сазъ деара Romîneаскъ че се зиче ши Валахія, фаче парте дін Принчіпалеле-зунте ши се афлъ între: Молдова, Дэлъреа, Трансилванія ши Банатъ. Ромънія прип Дэлъреа се деспарте: де Сервіа, Българія ши Доброџеа, еаръ прип коашеле тѣнцилор Карпаці се деспарте де Банатъ ши Трансилванія.

Локѣиторіи Romînieй ка ши аї Молдовеї прекъм амъ зичѣ сінтѣ де семиндіе Романъ. Траіанъ імператоръл Романілор вѣтз ши сінсѣ пре Дачі адъкіндѣ апої ін пѣмінтѣріле ачесте колоніи романе де ла 100-106 дъзъ Христосѣ дін каре прекъм с'аѣ зичѣ ні траіимѣ. Нѣтъръл локѣиторілор дін Romînia есте песте 2¹/₂ милиоане, între діншіи се афлъ конлокѣиторі: Българі, Сірві, Арпъзці, Армені, Гречі, Немці ши пздіні Евреї, пз ка ін Молдова.

Реліѣіѣнеа. Ромъніи сінтѣ крештині ортодоксі ши ачешта есте реліѣіѣнеа доmnитоаре ін деаръ; де асѣ вісерікъ се цинъ Гречіи, Българіи, Сървіи ши Арпъзціи, апої сінтѣ католичі каріи ін Romînia аѣ знѣ епископъ кз титлз де Нікополи. Церманіи сінтѣ парте католичі парте протестанді, Ѧнгѣріи еаръші сінтѣ католичі ши калвіні, Арменіи іші аѣ вісерічїле лор, Евреїи сїнагоділе, еаръ Махомета-

ниі пѣ аѣ цѣаміі, ка зпора че њн пѣтереа трактателор лѣ-аѣ фостѣ кѣ тотѣл опрѣтѣ де а лѣ рѣдика не пѣ-мѣнтѣл ромѣнескѣ.

Industria шѣ Комерцѣл. Локѣиторіі Ромѣніеі ка шѣ аі Молдовеі маі тоѣ се окѣпѣ кѣ лѣкрѣеа пѣмѣнтѣлѣі, крѣштееа вѣтелор, шѣ кѣ фаврѣчѣле де ѣнтѣя пѣчесѣтѣе ка шѣ ѣн Молдова; ачеі де прѣн полѣтѣі се дѣдаѣ ла тѣестрѣіі шѣ ко-мерцѣл. Ромѣнія вѣнде: вѣте, пѣі, сѣѣ, знтѣ, лѣпѣ, лѣмне, сѣре, грѣне тѣлте шѣ кѣмпѣрѣ, фѣлѣзрѣте шѣпѣзрѣіі, поствѣзрѣі, матерѣі де лѣпѣ, матѣсѣ, тотѣ фѣлѣл де зпелте де фѣрѣ, стѣклѣзрѣіі, фѣрфѣзрѣіі, вѣ-кѣлѣі, цѣваерѣзрѣі шѣ алте артѣкѣле де лѣкѣл. Комер-цѣл че фѣче цѣара вѣнзѣндѣшѣ прѣдѣктѣле сѣле дѣ зпѣ прѣдѣ кѣ тѣлѣтѣ маі тѣре де кѣтѣ ачѣл че се дѣ не артѣкѣлѣле че се адѣкѣ ѣн пѣзнтѣрѣ. ѣн Ромѣнія не Дѣзѣреа сѣнтѣ 3 портѣзрѣі: ал Брѣілеі, Цѣрѣзѣлѣі шѣ Мірчеі (корѣвіа).

Гѣверпѣтѣнтѣл Ромѣніеі ка шѣ ал Мол-довеі есте монарѣхѣл конѣтѣтѣзѣіонал елѣктѣвѣ шѣ аѣтономѣ. Ла 1241 Нѣгрѣ Бѣсарѣвѣ вѣне дѣн Трансѣлванѣа де ла Фѣгарашѣ шѣ ѣнтѣмеіазѣ стѣ-тѣл Ромѣніеі ашѣзѣндѣшѣ рѣшѣдѣнда домнеаскѣ ла Кѣмпѣл-лѣнгѣ, сѣрѣ маі апоі ла Кѣртеа-де-Ар-дѣшѣ. Ла 1393 Мірчеа Бѣсарѣв фѣче чѣл ѣнтѣіѣл трактѣтѣ кѣ Тѣрѣіа. Ла 1716-1821 домнеаскѣ ѣн

amîndoze prinçipatele Domnii fanarioji. La 1831 se întrodzche Reglamentul organikъ шї ла $\frac{7}{19}$ Августѣ 1858 се довîndеште Konstituziunea de фадъ, еаръ дерїле titlul de Prinçipatele-Ńnite. În пестереа ачестеї konstituziunii ла 24 Ianuarie 1859 Romînia аледе де Домнл еї пе алеслѣ Молдовеї *Александръ Иоан I.* Konstituziunea есте зпа шї ачееашї pentrъ амîндозе дерїле сзрорї.

Милїѣя. Пестереа арматъ а Romîniei есте де 19,437 оаминї; еа се алкътзеште ѝн зрмъторїл кїнъ:

а) Армата реглатъ пзмъръ 6547 оаминї.

Статл Домнескѣ шї ал Оштїреї е дїн 74 оаминї.

Їнфантерїа се алкътзеште дїн треї реѣїмен-те: 1^{ис}. ал 2^о шї ал 3^о ал арматеї Prinçipateдор-Ńnite шї пзмъръ 4947 pedestri.

Кавалерїа се алкътзеште дїн патръ еска-дроане пзмъръ 803 кавалерїшті шї 724 каї.

Артилерїа се алкътзеште дїн дозе батерїї, пзмъръ 186 артилерїшті шї 85 каї.

Марїна се алкътзеште дїн кътева Шалзпе шї пзмъръ 137 марїнарї.

Помпїерїї ѝнкъ се сокотѣ ла армата реглатъ, еї сїнтѣ 378 оаминї кз 58 каї; ачештіа сїнтѣ пзмаї ѝн Бзкзрешті.

Сервїцл Санїтарїѣ ал арматеї се алкътзеште дїн 22 оаминї.

в) Armata перегзлатъ нѣтъ 12,890 оамині,
еа се алкѣтѣште дин:

Грѣничері каре ін активитате сінтѣ 8,226 ши
Дорованді акѣрора треавѣ есте ка а жан-
дармілор дин Молдова, еі нѣтъ 4,664 оамині.

СОЛОАРЕЛЕ Принѣпателор-зните сінтѣ: Рошѣ,
Албастрѣ, Галвѣнѣ, ачеле але Ромініеі:
Галвѣнѣ ши Албастрѣ.

СТЕМА Ромініеі есте Вѣлтѣрѣ негрѣ кѣ Сѣнта
Крѣче ін гѣрѣ. Вѣлтѣрѣ есте семнѣ рѣмасѣ де ла
стрѣмошіі пострі Романі, еарѣ Крѣчеа сінволѣ
крѣстинѣтѣдеі ши а крѣдинѣі Ромінілор.

Дѣлѣнѣнѣа админістративѣ. Ромініа ін
прівінѣа админістрѣреі се ѣмпарте ін 17 пѣрѣі нѣмите
Жѣдеде саѣ префектѣрї опї диктрїкте. Фіе каре
жѣдеѣ де ла шѣсѣ се сѣвѣмпарте ін пѣлші саѣ
пласе, (сѣвпрефектѣрї), жѣдедеде де ла мѣнте
се сѣвѣмпартѣ ши ін плаїрї. Ін тоатѣ Ромініа
сінтѣ 80 пѣлші ши 16 плаїрї саѣ ін тоатѣ 96 сѣв-
префектѣрї, несте 3400 cate ши ла 110 політіі
марї ши мїчі.

Ромініа інпрівінѣа админістрѣреі вісерїчешті се
ѣмпарте ін 4 епархіі саѣ діочесїі; Мітрополїа кѣ
скавѣл архїпѣсторал ін Бѣкрешті, Епіскопїа де
Рїмнікѣ, де Арѣешѣ ши де Бѣзѣѣ. Нѣмерѣл вісерїчі-
лор дин ѣеарѣ есте 4280.

Ромѣнія апѣсанъ   Ромѣнія ресѣритеанъ

Мѣнтеноасъ.

Мѣнтеноасъ.

Жѣдеце

Капитале.

Жѣдеце

Капитале.

1. МЕХЕДИНЦІИ СЕВЕРИНЪЛ.
2. ГОРЖЪЛ   ТЪРГЪ ЖІЪЛ.
3. ВЪЛЧЕА   РЪМНИКЪЛ.
4. АРЦЕШЪЛ   ПТЕШТІИ.
5. МЪШЧЕЛЪЛ   КЪМПЪЛЪНГЪ

1. ДЪМБОВИЦА ТЪРГОВИШТЕА
2. ПРАХОВА   ПЛОЕШТІИ.
3. БЪЗЕЪЛ   БЪЗЕЪ.
4. РЪМНИКЪЛ   ФОКШАНИИ.

Кѣмпеноасъ.

Кѣмпеноасъ.

6. ДОЛЖЪЛ   КРАЙОВА.
7. РОМАНАЦІИ   КАРАКАЛЪ.
8. ОЛЪЛ   СЛАТИНА.
9. ТЕЛЕОРМАНЪЛ   ТЪРНЪЛЪ.

5. ВЛАШКА   ЦІЪРЦІЪЛ.
6. ІЛФОВЪЛ   БЪКЪРЕШТІИ.
7. ІАЛОМЦА   КАЛАРАШИ.
8. БРЪЛА   БРЪЛА.

Жѣдеце мѣнтеноасъ сѣнтѣ 9: Мехединциі, Горжъл, Вѣлча, Арцешъл, Мѣшчелъл, Дѣмбовица, Прахова, Бѣзел ши Рѣмникъл; ачесте се ѣнтиндѣ дѣн Карпаци ѣн цосѣ ши'сѣ маѣ фрегѣроасъ де кѣтѣ челелалте, дарѣ продѣкѣ: лемпѣриі, фрегѣте, винѣ ши винатѣри кѣ ѣндецларе.

Жѣдеце кѣмпеноасъ сѣнтѣ 8: Должъл, Романаціі, Олѣлѣ, Телеорманъл, Влашка, Ілфовъл, Іаломица ши Брѣла; ачесте се ѣнтиндѣ де-алѣнѣл Дѣпѣреі, пѣмѣнтѣриле лор ѣсѣ пѣрѣнѣ делѣроасе кѣ клѣта мѣлтѣ маѣ дѣлче, ши продѣкѣ: грѣне, еарлакѣриле ши вѣлѣлѣ даѣ пеште мѣлтѣ.

Жздецл Mexedinții.

Жздецл Mexedinții нѣмитѣ аша де ла Mexadia се афлѣ între Banatѣ, жздецл Горжълѣ, ж. Должълѣ ши Дѣлѣреа каре о desparte de Serbia. Ачестѣ жздецѣ се свѣшпарте în 6 пласе, 1 плаиѣ ши аре 265 cate.

Докзрѣле челе маї încemnate сѣнтѣ:

SEVERINUL este capitala Жздецлѣ лигѣ Дѣлѣреа în дрептл Кладовеї din Serbia, аре о мѣкѣ скеле, о трекѣтоаре песте Дѣлѣреа, о карантинѣ възп ши о скоаль пѣбликѣ примарѣ. Маї în цосѣ пѣцинѣ де Северинѣ се вѣдѣ рѣинѣле подѣлѣї пе каре импартл Траїан ѣл зидѣл песте Дѣлѣреа în тре аниї 104-106.* Ърмѣторѣл сѣѣ Adrian л'аѣ стрикатѣ din пѣстл, еарѣ Северѣ зидѣ кастелл акзрѣеа пѣше пѣлѣ асѣзѣ ѣл поартѣ политѣа Северинл. Барбарѣї ѣл сѣрнарѣ, ши импартл Iustinianѣ зидѣ

*) Еатѣ чеа маї есакѣ дескриѣре ши мѣсзрѣтоаре а подѣлѣї лѣї Траїанѣ фѣкзѣтѣ де инѣнерѣл политѣї Северин дн еарна аплѣлї 185⁷/₈ кѣ оказѣнеа естраордѣнтрѣї сѣдѣрѣї а Дѣлѣреї.

„Подѣл лѣї Траїан десрѣсте Дѣлѣреа din дрептл Северинлѣї авеа о лѣнциме де 490 стълж. Алѣїа Дѣлѣреї аколе есте дѣтрерѣмнтѣ ла мѣзлокѣ маї мѣлѣї дн апропѣре де малл десрѣ Ромѣнѣа, де о банкѣ де пѣсѣнѣ латѣ де 100 стължинѣ, десѣрѣгѣндѣ дн ачестѣ кѣнѣ фѣндл Дѣлѣреї дн дозе алѣї; зна десрѣ деара Ромѣнеаскѣ де 164 стълж. ши алѣ десрѣ Serbia де 326 стължѣнѣ.

Дн алѣїа чеа мѣкѣ се вѣдѣ 5 пѣчоаре, еарѣ дн чеаалатѣ 8. ши 3 маї апроане де малѣ, дн тотл 16 пѣчоаре саѣ стъллѣ. Фѣе каре din рѣмѣшѣнѣїле ачестор пѣчоаре аре о формѣ квадрангларѣ кѣ о лѣн-

четьдзѣа Теодора пѣmind'o аша дѣпъ пѣмеле им-
пѣрѣтесеї сале; рѣиниле астеї тѣрїї се вѣдѣ маї ѓн
сѣсѣ де капѣл подѣлѣї лѣї Траїанѣ. Ѓн векѣл де мїз-
локѣ Ромїнїї ѓнтѣрїрѣ локѣл кѣ zїdїзрї шї авѣрѣ а-
коле маї мѣлте лѣute маї кѣ самѣ кѣ Ынгѣрїї. Банѣл
де ла Северїнѣ шї стрѣмѣтѣ рѣshedїнда ла Країова
шї епїскопѣл ла Рїmнїкѣл де пе Олтѣ. Дѣпъ тре-
чѣре де маї мѣлцї анї с'аѣ рїdїкатѣ пе ѓнchetѣ
де прїнчїпїле Алесандрѣ Гїка ла 1837 шї актѣа
Северїнѣл мерѣе крескїндѣ.

Чернедїї лїнгѣ Дѣнѣреа маї ѓн цосѣ де Севе-
рїнѣ, се пѣмескѣ аша де ла рїзл Черна, еї аѣ
фостѣ кап. Жѣдедѣлѣї, дрѣмѣл чел маре ла Банатѣ
трѣче прїн Чернедѣ. Пѣсѣтѣра Чернедїлор есте
ѓнтре деалѣрї апроане де рїзл Тополнїда каре пѣ
департе де аколе дѣ ѓн Дѣнѣреа.

цїме де 9 стѣнжѣнї шї о лѣдїме де 7½ стѣн. Департѣеа зисї пї-
чїорѣ де алѣл есте егалѣ де 21 де стѣн. лѣmїнѣ. Дїп ачѣсѣтѣ егѣ-
лїтате а пїчоарелор се поате дѣдѣче кѣ пе банка де пѣсїнѣ мѣр-
пїнїтѣ де дозе пїчоаре п'аѣ фостѣ констрѣсїте пїчїоаре, фїнд кѣ еа
ера о ѓнсѣл рїdїкатѣ ла дїлѣдїмеа подѣлѣї дѣспѣрїндѣл дї дозе пѣрїдї.

Естраордїнара скѣдѣре а апелор дїн еарна 1857, аѣ дїлѣснїтѣ мѣ-
сѣрѣреа астор пїчоаре, каре дїн фѣндѣ аѣ о дїлѣдїмеа де 2,5 шї
пѣнѣ ла 9 лѣме зечемале. Адѣлѣчїмеа апеї есте маї маре дї алѣ-
вїа чѣа мїкѣ, еа есте пѣнѣ ла 1,5; пе кѣндѣ дї чѣеалѣлѣ партѣ
пѣнѣ ла 0,8. Банка де пѣсїнѣ есте маї рѣdїкатѣ де сѣпрафада апеї
акѣвалѣ кѣ 0,3. шї се знеште кѣ ѓнсѣла Шїманѣ.

Есамїнѣндѣсѣ констрѣкцїзїнеа ачѣсторѣ рѣмѣшїцї неперїтоаре че
мѣртѣрїескѣ цїгантїка пѣтере а Рومانїлор, се вѣдѣ кѣ'сѣ лѣкратѣ
де пеатрѣ тѣре, чїолїтѣ шї комбїнатѣ дѣрѣ дїспрѣдѣрѣ кѣ аксѣратѣдѣ,

Baia-de-aramă este reșmită din veștime petră arama че о scoate, акъна съ в пелэкраре.

Ж. Mehedinți este чел маї де спре апэсэ динтре toate ждециле României; între produsele sale се всеамнэ: мѣреа ши чеара че о scoate; аколе с'аэ гьситэ ши се гьсескэ мэлдѣме де монде в арамэ. Entre monastirile din ачестэ ж. се пэшэръ: Motru, Strehai, Topolnida ши Negrești.

Ждецэла Горжэла.

Ж. Горжэла се афлэ втре Трансилваня, ж. Вилчел, ал Должэла ши ал Mehedinților; се съвѣтпартэ в 4 пласе 2 плаїтэ ши аре 283 cate.

Локарѣле челе маї всеамнате сѣнтэ:

TÎRGULIULUI че апа де асэмина пэмпере есте кан. Ждецэла, аре о скоалэ пэвликэ примарэ, зпэ

не кьндэ мѣлокул лор есте дѣплатэ кэ кэръмѣ маре аместекатэ кэ сфэрмэтэри де неатрэ ши чиментате кэ о мѣстрэ идраликэ спре а форма зпэ че, каре се дѣпротивентэ кэ сэмедѣ дѣвѣриатэла рэж дѣ кэрсэ маї вѣне де омѣ чѣнчѣ есте де ані, фэръ але пэтеа мѣшка дин база лор.

Крештереа апей ла чеа маї маре дѣлѣме есте де 3,7, ла каре адрогьндэсэ ши 3,3 дѣлѣмеа капетелор подэлаї спре потрѣвѣре кэ маэриле, ши дэ о дѣлѣме де 7 стэпжэні, дѣлѣме педѣдэстэ-лэоаре, ка дэпэ зэміна жэгрѣлор подэлаї съ фѣ focăș ашэзатэ пе аркэри зидите черкэларэ; де ворэ фѣ focăș зидите аэ focăș сегментате, іарэ пэ семічеркэларе; прекэп зикэ маї мэлдѣ карѣ пе кэнос-кьндэ зэміна дэгрѣлор ши дескрѣнд мэрецэла monumentэ, аэ кре-кьтэ кэ аркэриле аэ focăș черкэларе (Анэпэторѣла Ромэніэ).

pansionă de фете fondate de D-лă Сьвоіѡ, зпă спиталă, о грѣдинъ пѣбликъ ѡ талал Жівлї шї о фабрикъ де фарфериї.

Кървзпештїї се афлă спре сѡд'остѡ де ла Тїргѡжївлї, аїче ла 20 Ізніе се фаче тїргѡ маре (їармарокѡ).

Брѡдїченїї спре пордѡ-вестѡ де ла Тїргѡжївлї полїтоарѡ ѡнтре тѡнїї Аркана шї Вѡлканѡ.

Де аколе тотѡ спре меази-поанте се афлă ісворѡл Жалешвлї ла сатл Рѡнкѡл, ел есѡ дїн тр'о сїнгѡрѡ стїпкѡ каре се пѡменїте ка шї ана, шї де одатѡ се рѡварѡ не о ѡтїндепе ка де дої-спрезече стїпжїнї.

Ж. Горжѡвлї се ѡнсеамѡ пентрѡ тѡлїмеа мї-пералелор че се афлă ѡн тѡнїї, пентрѡ пѡдѡрї, арборїї де кастанї шї вїнатѡ. ѡнтре монастїреле дїн ачестѡ ж. се ѡнсеамѡ: Тїсманѡ ренсмітѡ пентрѡ фрѡтѡсеца шї тѡрїѡ пѡсѡтѡреї сале, еѡ есте ѡнтре деалѡрїле Церонѡ шї Корнетѡ, аколе Тѡдорѡ Владемірескѡ десѡшѡрѡ стїндарѡл неатїрнѡреї. ѡм-преїѡрѡл монастїреї се афлă маї мѡлте гроте, ѡн зна дїн еле ѡнсѡ се зїче кѡ аѡ трїтїѡ Сїнтѡл Нодїмѡ, ал кѡрѡеа мормїнтѡ есте лїнгѡ амволѡл вїсерїчеї де актїнга. Маї деспре меази-поанте сїнтѡ скїтѡрїле: Чокловїна-дїн-вале шї Чокловїна-дїн-деалѡ сѡл ла Сѡлїде.

Жидецял Вълчеа.

Ж. Вълчеї се афль între Трансилванїа, ж. Ардешялї, Олтялї, Романацилор, Должялї ши Горжялї; се импарте ін 5 пласе, 2 плаїхрї ши аре 218 сате.

Локхрїле челе маї інсемнате сїнтѣ:

Rîmnicul este кап. Жидецялї, ши пштеле съѣ се креде а вени де ла Рїмѣ саѣ Рома; политїа сѣ deadреанта Олтялї знде се варсѣ ши рїл Рїмникѣ, дїн актѣ парте се рїдїкѣ деалл Капела, еарѣ дїн актїнга са песте Олтѣ деалл Гьранл. Актѣ капиталѣ есте ши reshедїнда епископялї каре се пшеште ал похлї Северїнѣ, pentрѣ кѣ маї пайнте ла Северїнѣ фѣ сказнл епископялї, де аколо се шѣтъ ла сатл Олтенїї ін сѣсѣ пе Олтѣ ши маї апої ла Рїмникѣ знде аѣ рѣмаеѣ нлпѣ актзї. Аїче се афль знѣ семинарїѣ. Спре порд-вествѣ де ла политїе есте знѣ деалѣ актзї кѣ о вїсерїкзцѣ пе ел, еарѣ маї пайнте кѣ о читадель ін каре фѣ зчїсѣ Радл де ла Афшаци. Спре сѣд-вествѣ їнсѣ есте деалл пшїтѣ Кїмпул лї Траїанѣ, пе дїпайнтеа ачестѣеа трече ши Дрѣмл лї Траїан.

Олѣпештїї се афль спре апсѣ де ла Рїмникѣ чева маї ін цосѣ ши се їнсеамѣ pentрѣ вїле де аколе.

Рїзренїї политїе пе малл Олтялї їнсемнатѣ

pentru țigra (iarșarovka) че се фаче ла 8 септември каре Ӏ чел маӀ ӀнсемнатӃ дин Ромѳния, аиче сѳнтӃ ши рѳиниле четъдеӀ Рѳконѳ.

Окна-шаре ӀнсемнатӃ pentru minele de sare; аиче се афлӃ о казармӃ знде постеазъ знӃ мѳкӃ гарнизонӃ pentru baza criminaliștilor, че лѳкръ Ӏн гроапӃ. АчеастӃ салѳнӃ пѳмаӀ, дин Причѳпatele-зните се лѳкреазъ дѳнъ знӃ кѳнъ сѳстематѳкӃ; адънчѳмеа еӀ есте песте 40 де стъжѳнѳ, се Ӏмпарте Ӏн strade perъlate, аре маӀ мѳлте галерѳ сѳсѳинѳте де стѳлпѳ колосалѳ ши престе каре се разѳмъ волтѳзрѳме мѳнеӀ де sare.

Кѳненѳ се ӀнсемнатӃ pentru treкъtoarea са де ла Търъгал-РошӃ Ӏн Трансѳлванѳ; не аиче мерѳе ши дръмѳла чел петрѳтӃ алѳ ТраѳанӃ, не каре л'аӃ маӀ лѳнѳтӃ ши лѳцѳтӃ Карол ал VI ал АвѳтріеӀ дѳспѳкъндӃ мѳнѳѳѳ кѳ келѳзелѳ марѳ ла 1715 дъпре кѳм араѳ Ӏнскрѳпѳзѳнеа че се афлӃ пѳнъ а-стъзѳ ла Кѳненѳ.

Дрѳгъшанѳ Ӏ лѳнѳ ОлтӃ не знӃ деалӃ ренѳмитӃ pentru vinetърѳле сале каре скотӃ чел маӀ зѳнӃ винӃ дин Ромѳния.

Ж. Вѳлчеа се взмеште актѳелӃ де ла вѳлчеоа Олтѳлѳ, ел се ӀнсемнатӃ pentru salѳнеле сале челе богате ши pentru мѳлѳѳмеа аелорӃ мѳнерале.

Între monastirile din ачестѣ жѣдецѣ се інсеамнѣ:
 Ծрезуа фѣндатѣ де Домнѣл Матеѣл Басараб, еа
 стѣ інтре деалѣрїле: Арнодѣлѣл ши Дороѣл. М.
 Бїстріца есте інтр'зна дїн челе маї фрѣшоасѣ ши
 маї таре пѣсѣтѣрѣ ренѣмитѣ ін тоатѣ Ромїніа; аїче
 се афлѣ релїквіле Сф. Грїгорїе; monastirea есте
 фѣндатѣ ла 1498 де Банѣл Країовескѣ. Пе ла а-
 пѣсѣл еї кѣрѣде ін каскаде апа Бїстріца. Спре а-
 пѣсѣ інтре мѣнѣїї де аicole се афлѣ о гротѣ де
 че маї mare întindere; знії зїкѣ кѣ ар кореспун-
 де ін Трансїлванїа. Де ла м. Бїстріца спре апсѣ е
 м. Половрачії, еарѣ спре meazi-noante скїтѣл Пѣпѣ-
 ша; маї інсѣсѣ ши спре стїнга де ла ачестѣ скїтѣ се
 афлѣ стїнка Dragnei ренѣмитѣ pentрѣ екол сѣѣ.
 Маї інсѣсѣ апої есте Arnota, аїче се афлѣ мор-
 мїнтѣл D. лѣї Матеѣл Водѣ Басараб. Arnota кѣ
 zidїрїле еї челе поѣѣ де пе кѣлмеа мѣнтелїї, е
 зпѣ кастелѣ інфїорѣторїѣ рїдїкатѣ кѣ 13,000 галбенї
 ін анії де ла 1850 інкоаче. Ачестѣ темпїцѣ есте
 фѣкѣтѣ дѣпѣ сїстемѣл челѣлар, адекѣ фїе каре о-
 сѣндїтѣ петрече сїнгѣр інтр'о челѣлѣ (кїлізрѣ) інгрѣ-
 стѣ, знде лѣмина'ї vine нѣмаї дїн сѣсѣ; де аче-
 сте кїлії сїнтѣ треї зечї ши шесе. Спре ресерїтѣ
 е м. Kozia, еа стѣ пе малѣл дрептѣ ал Олтѣлѣї ін-
 кѣнѣзратѣ де деалѣрїле Прївоенїї ши Ծрлоаеле,
 еарѣ ін фѣндѣ спре дреанта мѣнтеле Peatra ши

спре стѣнга мѣ. Kozia. Monactirea е фндатъ де Мірчеа Водъ чел mare în каре і се афлѣ ши мор-мѣнтѣл. Între клопотеле де аколе знѣл е варсатѣ дин тѣмпѣл лѣі Мірчеа ла 1398 ши алѣл ла 1413 де Міхаїѣ фізл сеѣ; спре меази-поанте де ла Ок-на mare în вѣрвѣл мѣнтелѣі есте м. Titireчиѣ. м. де знѣ Лемнѣ, Слѣтїоареле ши Говора. м. Сърпа-теле се афлѣ песте апа Отъсѣлѣі în фацѣ кѣ м. де знѣ Лемнѣ.

Жѣдецѣл Арѣешѣлѣі.

Ж. Арѣешѣлѣі пѣмитѣ актѣелѣ де ла ріѣл Арѣешѣ се афлѣ între Трансїлванїа. Ж. Мѣшчелѣлѣі, Дѣм-бовїдеї, Влашчеї, Телеортапѣлѣі, Олтѣлѣі ши Вїл-чеї; се ѣмпарте în 6 пласе, 1 плаїѣ ши а ре 241 cate.

Локѣрїле челе маї ѣнсемнате сїнтѣ:

РѣТЕСТїї де адреапта Арѣешѣлѣі есте кап. Жѣдецѣлѣі, еї с'аѣ зїдїтѣ де Негрѣ Басараб ѣнде аѣ ши домнїтѣ, актѣлї се ѣнсеамнѣ pentрѣ негорѣл сѣѣ.

Арѣешѣл саѣ кѣртеа-де-Арѣешѣ се пѣменїте актѣелїѣ pentрѣ кѣ аїче аѣ фостѣ адоѣа кѣрте (ре-шедїнцѣ) Домнеаскѣ алѣі Негрѣ Басараб дѣлѣ че с'аѣ стрѣмѣtatѣ де ла Кїмпѣлѣнїгѣ, аколе актѣлї есте сказнѣл епїскопѣлѣі де Арѣешѣ ши а ре о сѣ-мїнарїе. Арѣешѣл есте лїнгѣ ріѣл де асемене пѣ-мїре де актїнга са ѣнкѣлїѣспатѣ фїїндѣ де деа-лѣрї; în полїтїе се афлѣ вїсерїка домнеаскѣ С.

Некѣлаі алѣ Радѣ Негрѣ, маі веке де кѣтѣ епископіа, ѡн трѣнса се пѣстреазѣ реліквііле Сѣнтей Філоतेіе. Ђн пѣретеле вісерічеі де афарѣ есте ашзатѣ знѣ саркофаяѣ (сѣаріѣ) кѣ трѣпѣл ѡнтрѣ че ѡнѣдошазѣ фігѣра знѣі омѣ скѣлнатѣ ѡн пеатрѣ. Ђѣкрѣл чел маі вреднікѣ де ѡнсемнатѣ де аі че есте монастіреа де Арѣешѣ ашзатѣ чева кѣтрѣ меазі-ноантеа політеі; еа фѣ зідітѣ де Негрѣ Водѣ Басарав ші сѡнѣдїтѣ ла 1517, ѡн каре ла 1521 се ші ѡнмормінтѣ. Ђнпреѣзрїмеа вісерічеі есте маі де 250 пашї ші ѡнѣлїмеа ла 20 стѣлїні; не деасѣпра еї се рїдікѣ патрѣ тѣрнѣрї, дозе маі тарї ѡн фаѣл ші дозе маі мїчї; тоатѣ зідїреа пе дінафарѣ де сѣсѣ пѣлѣ ѡосѣ е де мармѣрѣ, ѡнподовїтѣ кѣ фелїхрїте сѣпѣтѣрї де о гївѣчїе ші фрѣмсѣдѣ рарѣ; ѡн пѣлнтрѣ вісерічеі сїнтѣ дозеспрезече колоане де деосевїте скѣлнтѣрї; ачеастѣ вісерїкѣ есте чел маі тѣредѣ ші маі фрѣмосѣ монѣментѣ ал Ромїніеї.

Кѣпѣдїненїї сатѣ кѣтрѣ кѣрѣл де сѣсѣ ал Арѣешѣлї, знде есте ші мѣнтеле Алвіна; кѣтрѣ ноалеле ачестѣеа ѡнтр'о ѡнѣснѣдѣтѣрѣ де мѣнѣлї ші не вїрѣл знѣї стїнчї стѣ четатеа лѣї Дѣлешѣ пе ла акѣрїа пічорѣ ѡнтр'о профѣнзїме адїнкѣ кѣрѣ сгомотосѣл Арѣешѣ. Стїнка е кѣ аневое деапропїетѣ, форма четѣлїеї есте знѣ патратѣ лѣнгрѣцѣ.

avîndă la fie care zugiă къте зпă тэрпă, еарь ла мизлокъл zidăрипор челорă маї лэпцї къте зпэл маї микă. Cetatea este лэпгь de 60 пашї, ларгь de 20, еарь мърэлă палтă ка de 12 стїпжїні ши гросă de 2 пашї.

În Жд. Ардешэлї се фаче пьпъшоїх (поръшвă) мэлтă ши аре монастїрїле: Тэтана, Вьленїи ши скїтэл Берїслъвештїи.

Жьдецьл Мъшчелъл

Ж. Мъшчелълї пьмитă аша de ла мэнтеле Мъшчелъл се афлă între: Трансилванїа, Ж. Дїмбовїдеї ши Ардешэлї; се їмпарте їн 3 пласе, 2 плаїрї ши аре 101 cate.

Локърїле челе маї їнсемнате сїнтă:

CĪMPULUNG не рїэл-Тїргэлї este кан. Жьдецьлї; пьсътэра са este їнтр'о кїшнїе лэпгь дарь їнгьсть, ши de аколе поате кь ш'аă лэатă пьмїреа че поарть; ачеста este чел їнтъїх локă знде аă дескълекатă Радэ Негрэ не ла 1241 venїnd de ла Фагарашă; ачеста фэ їнтъїа капиталъ. а Ромїнїеї. Климатъл ачестї локă este фоарте съпътосă. Їн марпїнеа полїтїеї се афлă нїште рзїне не каре локзїторїи de аїчї ле пьтескă Жїдава саă Жїдова.

Ж. Мъшчелълї е чел маї мэнтеносă їн Ромїнїа, ши дь о мэлдїме de лемпърїи; їн ел сїнтă

monastirile: Kîmpulung, Flămînda, Vierocș, Negroștii și Valea-Înkinat.

Жздецьл Дѣмбовица.

Ж. Дѣмбовидеі пѣмитѣ аша де ла рѣка Дѣмбовица се афлѣ între Transilvania, Ж. Праховеі, Іфовѣлѣі, Влашчеі, Ардешѣлѣі și Мѣшчелѣлѣі; се împarte în 5 пласе, 2 плайрѣі și are 214 сате.

Локѣрѣле челе маі încemnate сѣнтѣ:

TÎRGOVIȘTEA de adreapta рѣлѣі Іаломица este cap. Ж. Дѣмбовица, ачеаста фѣ векеа решедѣнцѣ а domnilor în timpѣ de varѣ пѣпѣ ла 1698, earна петречеаѣ în Бѣкѣрешті, де ла 1700 пѣрѣсѣнд'о кѣ тоѣл кѣзѣ дѣн стрѣлѣчѣреа еі чеа векеа și акѣм este пѣпѣ де рѣне, пе каре поетѣл Кѣрлова ле-аѣ немѣрѣтѣ прип верѣхѣрѣле сале întѣлѣте Рѣѣниле-Тѣрговѣштеі. Monumentѣл каре пѣрѣтѣрѣсеште ѣнкѣ шѣрѣреа ачестеі capitale este, Mitropolia Сѣнтѣлѣі Георгіе.

Гѣештіі фѣ кап. Ж. Влашчеі пѣпѣ ла 1834, каре жздець апоі интрѣ în роѣнѣзѣмеа алора.

Ж. Дѣмбовидеі este încemnatѣ: pentрѣ оръкѣтеле, вѣнатѣрѣле сале челе пѣлѣте, pentрѣ варѣл și петреле челе тарѣ де шоарѣ каре сѣнтѣ де о калѣтате алеасѣ, ѣнѣ пѣ ка челе де ла Хѣрлѣѣ дѣн Молдова. Întре monastirѣ се ѣнсеампѣ: Monastirеа-Dealѣлѣі în каре се афлѣ пѣрѣнцѣі кѣлѣгѣрѣі;

întrînca este înmormîntatã Iprozл Romîniei Mixai Bitezл; mai spre nordã este знã скитã Голгота, de аколе în сзсã Вифорита, ши де аиче спре апзсã ск. Албинеi. În partea de meazi-поанте а Жздецлãи се афлã м. Бзчечii еаръ спре меazi-зи-апзсã де ла еi este пештера Ialomîдеi кз знã скитиморã îнчензтã пе ла 1800 ши сфîршитã ла 1819. Пештера аре 7 марi волдi дiн каре îнтãа е фоарте палт, афаръ де ачесте май сiнтã ши алтеле дiн каре се скърце о апъ че се зиче vindikътоаре де воалъ де окi; Îнтр'o алт гротъ де totã албъ кърце о апъ албъ не каре о пзтескã Ланте-де-пеатръ.

Жздецл Прахова.

Ж. Праховеi пзмитã актфелã де ла апа Прахова се афлã îнтре: Трансилванiа, Ж. Бззецлãи, Ialomîдеi, Iафовзлãи ши Dîмбовiдеi; се îнparte îн 5 пласе, 2 плайзрi ши аре 267 cate.

Локзрiле челе май îнсемпате сiнтã:

РЛОЕСТИI капитала Жздецлãи, се îнсеампъ пентрã вiнзареа де лiпъ че се фаче аколе ши пентрã страделе сале челе вiне павелзiте.

Фiлипештii спре nord-вестã де ла Плоештi политioаръ.

Бзковзл спре ресъритã де ла Плоештi политie каре фз кап. Ж. Секзенii че с'аã descîингатã ла 1847.

Ђрлациі спре рескрипѣ де ла Бѣковѣ.

Вѣленіи спре meazi-noapte де ла Ђрлациі.

Кімпина се афлѣ пе зпѣ подишѣ ла конфлѣн-
тѣл Праховеі кѣ Долфана, ши се інсеампѣ ка
depozitѣ ал шѣрѣрилор че винѣ din Трансилванія
în Romînia, аічеа есте вамѣ ши трекѣтоаре пе ла
поалеле Бѣчечилор престе Карпациі. Спре порд'-
octѣ де ла Кімпина се афлѣ пѣдѣриле (фінтиниле)
де пѣкѣрѣ кѣ каре се фаче комерциѣ маре ін деарѣ.

Телега се афлѣ спре пордѣ де ла Кімпина
într'o інфендѣтѣрѣ інкѣнѣратѣ де патрѣ мѣнѣциі, din
каре доі се авопѣрѣ де вердеадѣ ши арборі, еарѣ
доі сінтѣ стерпи ши гоі. Окниле де саре де ла
сатѣл Телега сѣнтѣ богате, аіче постеазѣ зпѣ
garnizonѣ микѣ pentрѣ лаза осіндицилор че лѣ-
креазѣ минеле, аколе се афлѣ ши пѣдѣрї де пѣкѣрѣ.

Слѣпикѣл спре порд'octѣ де ла Телега локѣ
penzmitѣ pentрѣ минеле сале де саре.

Де ал ѣл-чел-маре локѣ інсемнатѣ pentрѣ
винетѣриле сале че продѣкѣ винѣ мѣлтѣ ши вѣнѣ.

Ширна локѣ кѣпоскѣтѣ ін Romînia pentрѣ ва-
рѣл чел вѣнѣ каре се фабрикѣ аколе.

Ж. Праховеі е pensmitѣ pentрѣ: винациле, вина-
тѣриле, сареа, пѣкѣра ши варѣл сѣѣ. Între мо-
настїрї се інсеампѣ: Гидіѣл, Мѣрѣиненїи, Мислеа
Врѣѣл ши Ворѣила.

Жидецял Бззеялѣ.

Ж. Бззеялѣ пѣмитѣ аша де ла рѣла Бззеѣ се афлѣ ѡнтре: Трансилванія, ж. Рѣмникѣлѣ, Брѣлеѣ, Іаломѣѣ шѣ Праховеѣ; се ѡмпарте ѡн 3 пласе, 3 плаѣрѣ шѣ аре 223 cate.

Локѣрѣле челе маѣ ѡнсемнате сѣнтѣ:

BUZEUL лѣнгѣ рѣла Бззеѣ де адрента са, есте кап. Жѣ. сказнѣл знѣѣ епископѣ, аре знѣ семинарѣ, о скоалѣ пѣвликѣ примарѣ шѣ о типографѣ. Де ла 24-29 Ізніе ла Бззеѣ се фаче знѣ ѣармарокѣ маре пѣмитѣ Драгаѣка ел есте алдоиле ѡн деарѣ дѣпѣ ачел де ла Рѣзренѣ.

Мѣзілѣлѣ политіе мѣкѣ лѣнгѣ Бззеѣ дарѣ ѡнсемнате тотѣ пентрѣ тѣргѣл дѣн 24-29 Ізніе.

Вѣленѣ се ѡнсемнате пентрѣ дрѣмѣл шѣ вама деспре Трансилванія.

ѡн Ж. Бззеялѣ се афлѣ: азрѣ каре се поате вѣледе дѣн рѣзрѣ, амѣрѣ (кѣрѣмварѣ) шѣ кѣрѣзнѣ де пѣмѣнтѣ. ѡнтре монастѣрѣ се ѡнсемнате: Чоланѣ, Ventilь-Vodѣ, Гаванѣл, Рѣтештѣ шѣ Бовочѣѣ.

Жидецял Рѣмникѣлѣ.

Ж. Рѣмникѣлѣ пѣмитѣ аша де ла рѣла Рѣмникѣлѣ саратѣ се афлѣ ѡнтре: Молдова, ж. Брѣлеѣ шѣ ал Бззеялѣ; се ѡмпарте ѡн 6 пласе, 1 плаѣрѣ шѣ аре 152 cate.

Локѣрѣле челе маѣ ѡнсемнате сѣнтѣ:

Фокшани лигъ зпѣ каналѣ ал Милковѣлѣ ши де-адреанта са, есте кап. Ждедевлѣ, аре о скоалъ пѣвлѣкъ примарѣ. Фокшани се импартѣ де Милковѣ в дозе, в Фокшани Молдовеи ши Фокшани Ромѣниеи; ачешти дин зрмѣ в примѣвара англѣ 1854 арсърѣ маи де тотѣ. В Фокшани ла 1772 с'аѣ фѣкѣтѣ конгресѣл внтре пленипотенциѣ Австриѣ, Рѣсиеи ши Тѣрѣиеи, еарѣ ла 1789 Сзваровѣ командантѣл арматеи рѣсешти ши Коворгѣ ал ачелеи австриечешти аѣ къпѣтатѣ в импреѣзримеле лор о стрѣлѣчитѣ бирѣинѣ асзпра Тѣрѣилор.

Рѣмникѣл-саратѣ пе апа де асеминеа пѣмпре дозе посте в носѣ де Фокшани, пѣпѣ ла 1832 фѣ кап. Ждедевлѣ; де ла ачештѣ politie Ждедевлѣ поартѣ пѣмеле де Рѣмникѣ, ши есте чел маи де спре ресъритѣ динтре Ждедевле Ромѣниеи; пѣмвнтѣрѣле сале сѣнтѣ вѣне де пѣшѣни. Внтре монастири се вчешампѣ: Дѣлхѣдѣл спре апѣсѣ де ла Фокшани, маи в носѣ есте м. Поеана-тѣрѣлѣи, еарѣ спре меази-ноанте де ла Рѣмникѣ м. Вѣбенѣи, м. Дѣдѣлештии, Вѣрѣзрештии, Колдерештии ши Рогозѣ.

Ждедевлѣ Должѣлѣ.

Ж. Должѣлѣ пѣмитѣ аша де ла рѣл Жѣл де носѣ се афѣ внтре ж. Мехединѣилор, Горжѣлѣи, Вѣлчеи ши Романаѣилор; се импартѣ в 7 пласе, ши аре 265 cate.

Ложи́ме челе маї́ інсемнате сінтѣ:

СРАГОУА de а сѣнга Жи́злѣ ші́ лѣнгъ дѣнеса есте кап. Жѣдеу́злѣ ші́ а Олтеніеї́ саѣ́ Ромѣніеї́ мічї. Ін́ векл де міжлокѣ́ ін Країова ера решедінда Баніор, аї́че асѣзї́ се афлѣ́ сказнѣл зпї́ епископѣ́, о семінаріе, зпѣ́ цїмпасіѣ́ ші́ дѣзе сколі́ прїмаре; ачеастѣ́ полііе есте адо́за дѣпѣ́ Бѣкѣрешї́ ін Ромѣніа. Прїн сѣзѣрѣїзл Бєлі-вакѣ́ дїн Країова трече валѣл лѣї́ Траїанѣ́.

Калафатѣ́л се афлѣ́ ін фада Бїдїнѣлѣ́, аре скеле ші́ карантїнѣ́ ла Дѣнѣреа; локѣл ачеста е вřed-нїкѣ́ де інсемнатѣ́ прїн лѣптеле зрмате аколе інтре Рѣшї́ ші́ Тѣрчї́ ла 1829 ші́ 1853. Маї́ ін цосѣ́ де Калафатѣ́ лѣнгъ Дѣнѣреа інкѣ́ се вѣдѣ́ рѣніле з-неї́ четѣцї́ романе Раціарїа, каре фѣ́ капїтала Дачїеї́ рїпенсѣ́ (рїпоасѣ́).

Четатеа саѣ́ спре меазї-поанте де ла Калафатѣ́ тогма ін малѣ́ Дѣнѣреї́ не коаста зпї́ деалѣ́, ачестѣ́ локѣ́ аѣзисѣ́ а фї́ інсемнатѣ́ прїн крїпчина вѣтъліе зрматѣ́ аколе ін аѣзисл крѣчїзпѣлѣ́, дїн 24 дечемвріе 1853, ін каре Рѣшї́ фѣ́рѣ́ вѣтъцї́ де Тѣрчї́.

Бекетѣ́л кѣ́ о карантїнѣ́ се афлѣ́ де асѣнга Жи́злѣ́ ші́ ла варсареа са ін Дѣнѣреа, сѣндѣ́ фа-цї́'нфацѣ́ кѣ́ Рахова дїн Бѣлгарїа.

Ж. Должѣлѣ́ есте фоарте богатѣ́ ін пѣскѣрїї; інтре монастїрї́ се інсеамнѣ́: Жїтіанѣ́л, Бѣковѣ́дѣл

ші Садова, еаръ ѿ політіа Країова ш. Оведеа-
нъл ші Владоіанъл.

Жздецъл Романациі.

Ж. Романацилор се взмеште аша де ла Ро-
мана-націе, акърора колоніі ципндѣ кърсел Дъ-
пъреї, не аколе се ашъзаръ маї ѿтъї; ел се
афлъ ѿпре: ж. Вілчеї, Олтълї, Телеортанълї,
Дъпъреа ші ж. Должълї; се ѿшарте ѿ 5 пласе
ші аре 169 сате.

Локъріе челе маї ѿсемнате сѿнтѣ:

САРАКАЛУЛ есте кап. Жздецълї, еа се вз-
меште асфелѣ де ла ѿмпаратъл Романилор Ан-
тоніѿ Каракал, каре рідікъ аколе ла 215 четатеа
але къріа рѣні ѿкъ се вѣдѣ; маї спре меази-
ноанте не Олтѣ се вѣдѣ рѣніле четъдеї Antina
ziditѣ de Antoninѣ, ѿпре каре с'аѣ афлатѣ мѣте
monede antiche, ctatsete ші монѣменте Романе.

Челеїѣ кѣ трекътоаре песте Дъпъреа, се а-
флъ ла ресерітъл лакълї Бістріца аїче се вѣдѣ
рѣніле четъдеї Січібїда, ла капъл подълї фѣкѣтѣ
de Konstantinѣ чел маре. Планъл Січібїдеї есте
знѣ патратѣ лнргѣ де 600 ші латѣ де 500 нашї,
фндаметнл мѣрілор ші а шанцълї ѿкѣпѣїѣръ-
торіѣ се кѣпоскѣ ѿкъ пре вїне. Пе малъл чел
дрептѣ ал Дъпъреї ѿ фацѣ кѣ Челеїѣ ѿкъ се
вѣдѣ рѣне.

Мірчеа портѣ не Дънѣреа маї ла вале де Че-
леїѣ. Ачестѣ локѣ пѣпѣ ѡн 1859 се нѣмеа Кора-
вїа (сатѣ), локѣторїї дїн Каракал сїмѣндѣ тре-
вѣїнѣа де а редїкїде портѣл ачеста че фїїнѣа
їнѣ дїн тїмпѣрїле Романїлор, аѣ черѣтѣ їнвоїре
ка їн локѣл сатѣлї Кораваї сѣ рїдїче о полїтїе шї
нїѣ портѣ дїндѣї нѣмеле де Кѣза Домнѣлѣ Прїн-
цїателор-Џїте, їнсѣ, ел дечїсѣ а се нѣмї Мірчеа
їн меморїа стрѣлѣчїтѣлї Домнѣ ал Ромїнїеї.

Їн Ж. Романадїї креште мѣлѣ грїѣ; їнпре мо-
настїрїле де аволе се їнсеамнѣ: Брїнковенїї.

Жѣдеѣл Олтѣлѣ.

Ж. Олтѣлї нѣмїтѣ аша де ла рїѣл Олтѣ се афлѣ
їнпре: ж. Арѣешѣлї, Телеорманѣлї, Романадїлор
шї Вїлчеї; се їмпартѣ їн 4 пласе шї аре 139 сате.

Локѣрїле челе маї їнсеамнате сїнтѣ:

SLATINA не маїл дрентѣ ал Олтѣлї есте кан.
Жѣдеѣлї, аїче се афлѣ нїѣ подѣ де лемнї стѣ-
тѣторѣ престе Олтѣ.

Їн Ж. Олтѣлї крескѣ грїне фрѣшоасѣ; скїтѣрї
се афлѣ: Клокочїовѣ, Стрїварїѣ шї Сгака.

Жѣдеѣл Телеорманѣл.

Ж. Телеорманѣлї нѣмїтѣ аша де ла апа Те-
леорманѣл се афлѣ їнпре: ж. Арѣешѣлї, Влаш-
кї, Дънѣреа шї ж. Олтѣлї; се їмпартѣ їн 4 пла-
се шї аре 157 сате.

Локъріле челе маї încernate сінтѣ:

TURNULU-шъгъріле пѣмитѣ аша де ла тѣрнѣл че се пѣстреазѣ între niște рѣіне векеї, се афлѣ де асѣнга Олтѣлѣї ші апроане де вѣрсареа са ѣн Дѣнѣреа, ел есте кап. Жѣдеуѣлѣї ші стѣ ѣн фауѣ кѣ Нікополи дѣн Бѣлгаріа. Ла Тѣрнѣ аѣ ѣрматѣ маї мѣлте вѣтѣлїї între români ші тѣрчї, аїче асѣзї се афлѣ о карантїнѣ ші трекутоаре песте Дѣнѣреа. Спре меази-зі-апѣсѣ де ла politie ші ѣнтр'о департаре ка ла о сѣтѣ сѣпжѣнї де малѣл Дѣнѣреї сїнтѣ рѣінеде векеї четѣдї романе Ромѣла; între еле с'аѣ пѣстраѣ маї вїне пѣмаї знѣ тѣрнѣ каре се ѣнкѣнѣїзрѣ де знѣ шанѣѣ ларгѣ де дої сѣпжѣнї; ѣн лѣзнтрѣ четѣдеї се маї vede ѣнкѣ знѣ алѣ шанѣѣ ѣнкѣнѣїзрѣторїѣ тѣріеї де кѣпїtenie.

Zimnicea апроане де Дѣнѣре ші ла капѣтѣл деспре меази-зі а лакѣлѣї Zimnicea, пѣпѣ ла 1832 дѣдѣсѣ пѣміреа са жѣдеуѣлѣї каре асѣзї се пѣмеште Телеорманѣл. Zimnicea се афлѣ ѣн фада Сїстовѣлѣї дѣн Бѣлгаріа, аре о карантїнѣ ші есте ѣнцемнатѣ pentrѣ комерѣѣл сѣѣ.

Ромїї-де-Ведѣ лїнгѣ рїѣл Bedea ші де адреапта са, пѣпѣ ла 1832 аѣ фостѣ кап. Жѣдеуѣлѣї.

Alexandria маї ѣн ѣосѣ де Ромїї-де-ведѣ politicoарѣ.

Мавродіна чева маї спре сѣд'остѣ де ла
Алесандрія політіоарѣ.

Ж. Телеорманѣлі есте кѣпсскѣтѣ пентре пѣш-
піле, сале челе фрѣтоасѣ.

Жѣдецѣла Влашка.

Ж. Влашчеї пѣмітѣ аша де Бѣлгарї, адекѣ
Власческѣ саѣ ромїнескѣ се афлѣ їнтре: ж. Ар-
цешѣлі, Дїмбовїдеї, Ілфовѣлі, Дѣпѣреа шї ж.
Телеорманѣлі; се їмпарте їн 4 пласе шї аре
165 сате.

Локѣріле челе маї їнсемнате сїнтѣ:

GIURCIUL лїнгѣ Дѣпѣреа їн фадѣ кѣ Рѣшчїкѣла
(векїла Тріманїѣ) дїн Бѣлгарїа, есте кап. жѣдецѣлі,
зїче се афлѣ о карантїнѣ шї зпѣ портѣ каре е алдої-
ле дѣпѣ ал Брѣлеї. Дїѣрѣїла е фѣкѣтѣ де зпѣ комїсѣ
алї Басарабѣ Негрѣ пѣмітѣ Дїѣрѣїѣ саѣ кїар де
Домнѣла ачеста пе ла 1210; політіа есте децарте
де Бѣкѣрештї кале де 12 оаре, еа пѣлѣ ла 1828
аѣ фостѣ сѣвѣ Тѣрчї, де кѣндѣ с'аѣ рѣдатѣ Ромїнеї.

Кѣлзгѣрѣнїї се афлѣ пе дрѣмѣла Дїѣрѣїлї
спре Бѣкѣрештї; пѣсѣтѣра лор есте їнтр'о кїмпїе,
ацѣратѣ ла алѣсѣ шї меазї-зї де Неасловѣ, еарѣ
ла ресѣрїтѣ де Арцешѣ. Престе аша Неасловѣлі
се афлѣ зпѣ подѣ де пѣатрѣ, шї о крѣче монѣ-
менталь каре аратѣ дата фачереї лї ла 1683 де

кѣтрѣ Домнѣл Шарван Кантакѣзинѣ. Кѣлѣгѣреніи сѣнтѣ меморавілі ѣн історіа Ромѣніеі прѣн стрѣлѣ-чѣта вѣрѣинѣ кѣштѣгатѣ де Міхаѣл Вѣтеазѣл асѣпра Тѣрчѣлор ла 13 Августѣ 1595, кѣндѣ кѣ 16,000 Ромѣніи вѣтѣ не Сѣнан паша че командѣ 200,000 мѣи де Тѣрчѣи.

Nedacii caș Netocii de adreanta Телеорманѣлѣ че дѣ ѣн Bedea, este зпѣ catș ĩncemnăț прѣн рѣніле знеі четѣдѣ ĩntr'o ĩntindepe de 2,240 сѣпжѣніи патрадѣ; ачеастѣ се крѣде а фѣ вре о четѣте дакѣ, кѣчѣ нѣмѣкѣ дѣн рѣтѣшѣііле еѣ нѣ доведеште лѣкрѣл зѣдѣрѣлор ромѣне. Маѣ ѣн сѣсѣ не Bedea ла catșл Рѣка лѣнгѣ ана Валеѣ-Кѣнѣлѣі ĩнкѣ este о асѣмене четѣте, шѣ маѣ носѣ totș лѣнгѣ Bedea ла catșл Орѣвѣаска-де-сѣсѣ зарѣшѣі зна; ачестѣ трѣі четѣдѣ стѣш не малѣл дрѣнтѣ ал Bedei прѣстѣ вѣрѣврѣ де деалѣрѣ маѣ ѣн егалѣ депѣртѣре; еле се крѣдѣ а фѣ тѣрѣіле ѣн але кѣрора кѣшнѣі Дечѣбалѣ орѣндѣзі армѣтеле сѣле пѣнтрѣ ĩнѣзіѣ вѣтѣліе ѣенѣралѣ кѣ Траѣанѣ, ѣн карѣ дакѣл фѣ ĩnvincș. Історѣііі зѣкѣ кѣ астѣ лѣпѣтѣ аѣ зрмѣтѣл ла Тапѣс, поѣте catșл Тампѣ де астѣзі че este апроѣпе де ачестѣ четѣдѣі, сѣрѣ де Бѣкѣрѣштѣі кѣле де патрѣ постѣ спрѣ апѣсѣ.

Ж. Влашчѣі скоѣте лѣмпѣрѣіі мѣлѣте; ѣн ел се ĩnceamпѣ monastѣрѣле: Главѣчѣокѣл шѣ Комѣна.

Жьдецьл Ифовьлѣ.

Ж. Ифовьлѣи пѣмитѣ аша де ла аша Ифовьл се афлѣ între ж. Дѣмбовѣи, Праховеѣ, Іаломѣи, Дѣлѣреа ши ж. Влаичеѣ; се ѣмпартѣ ѣн 6 пласе ши аре **341** cate.

Локьрѣле челе маѣ ѣнсемнате сѣнтѣ:

BUKURESTII пе Дѣмбовѣа есте капѣтала ж. Ифовѣ ши а Ромѣніеѣ. Нѣмеле де Бѣкьрештѣ ѣл аре де ла зпѣ мошинеанѣ Бѣкьрѣ стѣпѣнѣл локьлѣи знде се рѣдикъ полѣтѣа аѣнѣгѣндѣ а фѣ капѣтала цѣреѣ де пе ла 1393, кѣндѣ Домнѣл Басарабѣ фѣкь Кьртеа-веке; аѣче петречеаѣ domnii еарна, еарѣ ѣн тѣмпѣ де варѣ рѣшѣдеаѣ ла Тѣтровоште. Астѣзѣи ѣн Бѣкьрештѣ есте рѣшѣдѣнда: Домнѣлѣи, а Мѣтрополѣтѣлѣи, а консѣлѣлор стрѣинѣи, а епѣскопѣлѣи католикѣ че поартѣ тѣтлѣ де Нѣкополи ши сказнѣл ѣналтелор трѣвѣнале.

Бѣкьрештѣи се ѣмпартѣ ѣн 5 квартале (плѣши саѣ вѣпсѣле) пѣмите аша де ла вѣпселеле саѣ колоареле кѣ каре'сѣ ѣнсемнате. Кварталѣл Роще есте ѣн чентрѣ ши аре 14 фовѣрѣи (шахалале). Кв. Галвѣнѣ е спре меази-поанте кѣ 21 фоб. Кв. Негрѣ е спре рѣсѣрѣтѣ кѣ 18 фоб. Кв. Албастрѣ е спре меази-зѣ кѣ 15 фоб. Кв. Verde е спре апѣсѣ кѣ 17 фоб. каре ѣн тотѣл факѣ 85 фовѣрѣи.

Бъкрештіі аѣ 4 strade марі: а Могошоаеі спре меази-поапте, а Мошілор спре ресърітѣ, а лѣі Шарван-Водѣ спре меази-зі ші а Краіовеі спре апѣсѣ; 14 варіере, 13,700 касе, 121 вісерічі ортодоксе, 1 арманѣ, 2 католиче, 1 лѣтерѣапѣ, 1 реформатѣ (калвінѣ) ші 2 синагоці; пѣтерѣл локѣиторілорѣ дін Бъкрешті есте ла 140 мії.

Între zidiri mai încemnate'сѣ: Мітрополіа, вісеріка Сарендаріѣл, вісеріка Радѣ-Водѣ, Къртеа-веке вѣ вісеріка іп каре се зпгѣ Домніі, вісеріка Сф. Георгіе, вісеріка мітрополітѣлѣі Антімѣ; апоі він палатѣл Статѣлѣі, палатѣл Бібескѣ зідітѣ де прінчпеле Константін Брінкованѣ пе ла 1700, палатѣл Стірвеіѣ ші Театрѣл поѣ.

Între ашѣзѣмнтеле пѣвліче се афлѣ: Колеѣіѣл націѣналѣ, Колеѣіѣл дін С. Сава вѣ о вібліотекѣ зпѣ мѣзеѣ ші о тіпографіе, патрѣ скоале елементаре, о скоалѣ де медічінѣ, о скоалѣ мілітарѣ, еарѣ де ла 1860 се ворѣ іпфіінца іп Бъкрешті detașamente-modelѣ де іпфантеріе, кавалеріе, артілеріе ші ѣеніе, каре вор да інстрѣкторі армітеі дін Прінчпателе-Ѣніте. Казарта С. Георгіе лінгѣ monastіrea Котроченіі ші Казарта дін деалѣл Сурей. Ѣнѣ Іпстітѣтѣ пентрѣ крештереа ѣетелор, маі мѣлте пансіоане де вѣѣці ші ѣете, сніта-

лѣла де ла Колѣа, спиталѣла Брѣнковенесеѣ, institutѣла
 филантропикѣ; о машинѣ идравлѣкѣ де кърѣдѣла апей
 din Dѣлбовицѣ, дозе грѣдинѣ марѣ: Чимнециѣла каре
 vine ѣн чентрѣ капиталѣи ши грѣдина де ла шосе.

Ѣн Бѣкѣрештѣи ла Маѣх 1812 с'аѣ ѣнкеѣетѣ паче
 ѣнтре Рѣши ши Тѣрчѣи прин каре Молдова аѣ пер-
 дѣтѣ Басаравѣа кѣ шесе дѣнѣтѣрѣ: Сорока, Бѣлѣде,
 Орхеѣл, Галвина, Кодрѣ ши Гречениѣи; totѣ атѣлчѣ
 с'аѣ лѣатѣ ши четѣдѣле: Хотинѣл, Benderѣл, Акер-
 манѣл, Кѣліа, Ісмаѣлѣл ши Тимарова (Рени) пѣ-
 нѣндѣсѣ ана Прѣтѣлѣѣи де фронтѣерѣ ѣнтре Рѣсѣа
 ши Молдова.

Олтенѣа се афлѣ де а стѣнга Арѣешѣлѣи ши
 ла варсареа са ѣн Дѣлѣреа, стѣ фадѣ'нфадѣ кѣ
 Тѣртѣкаѣа din Бѣлгарѣа. Ла Олтенѣа се афлѣ ка-
 rantѣнѣ; локѣл ачеста есте пенѣмитѣ прин вѣтѣліа
 ѣрматѣ аколе ла 1853 ѣнтре Рѣши ши Тѣрчѣи, ѣн
 каре чеѣи din тѣѣ рѣтѣасѣрѣ вѣрѣдѣи.

Ж. Ілфовѣлѣи есте фоарте родиторѣѣ ѣн грѣне ши
 полѣшоѣѣ; ѣнтре monactѣрѣи се ѣнсеамнѣ: Чернѣка
 спре меази-зи де ла Бѣкѣрештѣи ши Кѣлѣдѣрѣшѣнѣи
 спре меази-ноанте, ачесте дозе monactѣрѣи сѣнтѣ
 локѣите де кѣлѣгѣрѣи; monactѣрѣиле Пасѣреа се афлѣ
 спре сѣд'остѣ де ла Бѣкѣрештѣи ши Дѣгѣнештѣи а-
 проане де Снеаговѣ еле'сѣ локѣите де кѣлѣгѣрѣиде; а-
 семине сѣнтѣ monactѣрѣиле: Тѣтѣрѣштѣи, Вѣкѣрештѣи,

Мъркѣца спре меази-зи де Бѣкрешті, еарь спре
порд-вествѣ Съмъркѣшштіі.

Жѣдецѣл Іаломіца.

Ж. Іаломіцеі пѣмітѣ аша де ла рівлѣ Іаломіца
се афлѣ între: Ж. Брълеі, Дѣнъреа, ж. Ілфовѣлѣ
ші Праховеі; се împarte în 4 пласе ші аре 135 сате.

Локѣріле челе маі ісемнате сінтѣ:

САЛАРАСИІ пѣміді ші Стірбеіѣ де ла фостѣл
Домѣл Стірбеіѣ, сѣнтѣ кап. Жѣдецѣлѣ, аѣ каран-
тинѣ ші скеле ла Дѣнъреа; ачеастѣ політіе стѣ în
фаца Сілістреі (Дѣросторѣ) din Бѣлгаріа ші есте
ашѣзатѣ între лавѣл Кѣлѣрашіі, чеі стѣ ла ашѣсѣ
ші între каналѣ Борчеі че аколе есѣ din Дѣнъреа
ш'апоі еарьші în еа се варѣ ла гѣра Іаломіцеі.

Ўрзиченіі де актінга Іаломіцеі ші пѣ департе-
те де еа, аѣ фостѣ маі пайнте кап. Жѣдецѣлѣ.

Словозіа кале де дозе посте де ла Калараці
спре меази-поанте, стѣ де актінга Іаломіцеі пре-
сте кале аре знѣ подѣ шѣмѣлторіѣ.

Піо а-Петреі (Четатеа де Флочі) се афлѣ ла
гѣра Іаломіцеі кале аколе дѣ în Дѣнъреа, аиче
есте карантинѣ; політіа стѣ фацѣ'пфацѣ вѣ Хірсо-
ва (Карсіѣ) din Довроцеа.

Ж. Іаломіцеі есте чел маі кѣмпеносѣ ші чел
маі шѣносѣ ал Ромѣніеі în прівінда грѣнелор ші
а пѣскѣріілор, інесѣ ші чел маі пѣдінѣ împопоратѣ.

Жздецъ.л Бръла.

Ж. Брълеі пѣмитѣ аша де ла капиталла са се афлъ între: Ж. Рѣмникълѣі, Дѣпъреа, ж. Іаломѣдеу ши а Бзезелѣі; се ѣмпарте ѣн 2 пласе ши аре 56 cate.

Локъріле челе маі ѣнсемнате сѣнтѣ:

ВРАИЛА не малъла сѣнргѣ ал Дѣпъреі маі ѣн фацѣ къ Мачѣнъл (Тросмѣ) din Добродеа, есте кап. Жздецълѣі; ачеастѣ четате таре рѣзкъ ролърѣ ѣнсемнате ѣн історіа Ромѣніеі, еа де ла 1544 фѣ маі малѣ ѣн пѣтереа тѣрчѣлор пѣпъ ла 1828, кѣндѣ дѣпъ трактатъл де Андрианополѣ (Дѣчеле Міхал къ арматла рѣсаскъ ѣі сѣрпасѣ фѣндamente) се ренѣзрпъ еарѣші Ромѣніеі. Політіа акѣм есте ренѣлатѣ, ѣнфѣрѣмѣседатѣ къ грѣдѣні пѣвліче ши сѣраде ларѣі, портъл еі есте чел маі mare ши маі ѣсемнатѣ ал Ромѣніеі.

Ж. Брълеі есте кѣмпеносѣ ши вълтосѣ продъ-кѣндѣ малѣume де пеште.

БАСАРАБІА.

§ 1. **Пэсетэра.** Басарабіа се афлэ între 45¹/₂ ши 48¹/₂ grade лэциме нордікь, ши între 44¹/₂ ши 48 grade лэциме остікь. Басарабіа се тэръци-пеште ла апсэщ кэ Бэковіна ши Молдова; ла меази-поанте кэ о парте шікь дін Галиція ши кэ Подолія; ла ресэритэ тотэ кэ Подолія провинціе рэсакь; ла меази-зи кэ Мареа-Неагрэ ши Басарабіа Молдовеі. Басарабіа ін ачесте шаріні кэпрінде ла 700 м. п. географіче саэ 2,683,430 фэчлэ де пэшінтэ.

§ 2. **Ідрографіа.** Басарабіа се афлэ între дозе ане шарі, între Прэтэ ла апсэщ ши Ністрэ ла ресэритэ.

а) Ане кэргэтоаре.

Апеле Басарабіеі каре се варсэ ін Прэтэ де пе шалэа сэщ стінгэ пэпэ ла Котэа-Мореі сінтэ:

Рэкітна, есте ріаа чел маі деспре апсэщ ал Басарабіеі каре о деспарте де Бэковіна ши дэ ін Прэтэ ла саэа Мэръцініді ін фаэа кэ Ноаа-Сэліца.

Лопатнікэа (шірэщ) ла с. Богдэнештіі дэ ін Прэтэ.

Раковэцэа кэ афлэнтэа сэщ де адреанта Дравісчіа дэ ін Прэтэ ла с. Кірпачіэ.

Чэгэръа ісворэште дін с. Окніца ши дэ ін Прэтэ ла с. Костештіі.

Камінка ісвореште ла с. Борзченіі-векі, апої ла с. Кьлдъръша примеште де адреанта са не Валеа-Дан (Кьлдъръша) ши Валеа-Іазълї (Калтхскої), еаръ маї апої примеште пїръеле: Валеа-Ђда, В-Обрежа, В-Пандаронеї ши кз еле ла с. Къйзченї дъ їн Прѣтѣ.

Ісвоара ши Гїрлішоара пїръе даѣ їн Прѣтѣ ла Скзленїї векї.

Гїрла-шаре п. ла с. Петрештїї дъ їн Прѣтѣ.

Валеа-Владпїкълї ла с. Загарніка дъ їн Прѣтѣ.

Должїда кз Валеа-Флѣм їн да даѣ їн Прѣтѣ ла с. Ъргенїї.

Мїніка п. дъ їн Прѣтѣ ла с. Опрїшнїї.

Валеа-шаре ла с. Костъленїї дъ їн Прѣтѣ.

Брѣтълеанѣ п. ла с. Костъленїї дъ їн Прѣтѣ.

Валеа-Блодърештїї ла с. Фрѣсїнештїї дъ їн Прѣтѣ.

Марїнкѣ, Шїшканѣ ши Бѣжорѣ пїръе, ла с. Лезшнїї даѣ їн Прѣтѣ.

Трїстенѣ п. ла с. Котъл-лї-Кїрїакѣ дъ їн Прѣтѣ.

Апеле Басаравїеї каре се варѣ їн Ністрѣ де пе малл сѣѣ дрепѣ сїнтѣ:

Чернаїа п. дъ їн Ністрѣ ла с. Чернаїа.

Рѣзънїї-вале ла с. де асемине пѣмїре дъ їн Ністрѣ. в. Мїдовка, в. Сїлітра.

Мързъштиі п. дъ ѝн Ністръ ла с. Зара-среднаѧа.
Ръѣтъл, ріѣ, ісворъште ла с. Редѣ-маре ши ла
с. Ъстіа ѝн фаца Девъсаріморѣ дъ ѝн Ністръ.

Афлѣнтеле Ръѣтълѧі de adreanta сѣнтѣ пъръеле:
Валеа-Погорълѧі, п. Копачанка каре ла
с. Стрѣмба ѝн сѣсѣ де Бълці дъ ѝн Ръѣтѣ, п. Ръѣ-
целъ ла Бълці дъ ѝн Ръѣтѣ, п. Кълкъл, В-Крѣ-
ченіі, п. Міловата ши п. Къла.

Афлѣнтеле Ръѣтълѧі de actѣнга сѣнтѣ: ріѣл Ко-
волта къ каре зпії пзмескъ не Ръѣтѣ, ел ісво-
ръште ла с. Ліпнікъ ѝн лінія Мохілъвлѧі ши се
перде лінгъ с. Пѣтінештіі дѣндѣ ѝн Ръѣтѣ.

Чікілѣ ісворъште ла с. Мінзъштиі примѣндѣ
de-actѣнга са в-Телешвлѧі, в-Персеченіі,
еаръ de adreanta п. Воінова, Звѣрештіі ши
ла с. Вадъл-лѧі-Водъ знде'ї чеа маі mare коті-
търъ а Ністрълѧі се варсъ ѝн ел.

Бікълѣ, р. ісворъште ла с. Ръденіі, трече, прип
Кішпѣѣ ши ла с. Гъра-Бълкълѧі се варсъ ѝн Ністръ
прип дозе гърї.

Афлѣнтеле Бікълѧі de adreanta сѣнтѣ: п. Садо-
ва, п. Рікатіѣ, п. Ковакѣ, п. Тіковечѣл,
п. Мореларіѣ каре toate ѝнтр'зніндѣсе даѣ ѝн
Бікъл ла с. Ворпиченіі. В. Кочъшна, Ісповъ-
цълѣ къ в. Съръчеа даѣ ѝн Бікъл ла с. Сѣнде-
реа ѝн цосѣ де Кішпѣѣ. п. Календаріѣ ш.л.т.

Афлэнтеле Бікэлэі де асінга сінтэ: п. Ші-
потеніор, п. Вързърештіі.

Ботна ісворъште ла с. Ворніченіі приміндэ де
адреанта са пе: п. Тородка, п. Ботнішо а-
ра, в. Вълічка, еаръ де асінга пе п. Лар-
га, п. Бэкче аліа ші п. Ърсоаіа, кэ ачесте
тоате ла с. Кіцканіі ін фацэ кэ Тірасполэ се
варсэ ін Ністрэ.

Апеле Басарабіей каре се варсэ ін лакъріле
дін Басарабіа Молдовеі сінтэ:

Алкаліа, р. ісворъште ла с. Гэра-Рошіе спре
апсэ де ла сінэ Ністрэліі, ел се варсэ ін лакэл
Бэргэ-Сола.

Лэуідере се алкэтеште дін: Аці-дере ші
Каплагэ каре копळेазэ ла с. Каір ші се
варсэ ін лакэл Аці-дере деасэпра л. Алі-Беіџ.

Сараріџдэ ін л. Абакчолџ деасэпра де Алі-Беіџ.

Магала се варсэ ін л. Саганџ.

Сарата, р. примеште ін сине пе п. Мірза,
Саікэ, Брінза, Копчїакэ, Лосчіна-Ба-
веі, Заларіџ-секџ ші Кэрџдере кэ каре
ла с. Сэва се варсэ ін л. Кэндэкс.

Уасікэ саџ Кэндэкс р. таре се варсэ ін коада
лакэлэі де асеме не пэміре. Ачестэ ріџ се фор-
меазэ дін:

Когълникъ каре ісворъште ла скитъл Хінкъ маї сѣсѣ де Кішпъѣ примеште де дреанта не п. Ценаръ, п. Чімчеліа, еаръ де асѣнга не п. Коцдашгалиа, п. Каршінъ, ші п. Гліноаса, ші дін:

Къндѣккѣ каре примеште не п. Сака, Чіага къ афлѣнтеле сале: п. Комъръзъ, п. Токъзъ, п. Акачів ші п. Фрѣтѣшіка. Когълникъл ші Къндѣккѣ се інтѣлескѣ ла с. Бриенскаїа де знде мергѣ спре ресерітѣ не градъл лъдїмеї 46, пъпъ ла с. Бакапчїа, знде се варсъ іп ел ші п. Лъчідере, де аїче апкъ дрептѣ іп досѣ вѣрсъндъсѣ іп Л. Сасікѣ.

Неръша п. ші Дракъ п. се варсъ іп тлаштїніле Дъпъреї.

Алі-ага къ афлѣнтъл сѣѣ Таслікъ се варсъ іп коада л. Китаї; тотѣ іп ачестѣ лакѣ не талъл сѣѣ стїнгѣ се варсъ п. Фършанка.

Китаї, р. приміндѣ не р. Кїргїзъ къ афлѣнтеле сале: п. Пержа, ші п. Орак-мїнза се варсъ іп коада л. Китаї.

Катлабъгъл-мікѣ ші таре інтр'зніндъсѣ ла с. Катлабъгъ даѣ іп коада л. де асемене пѣміре.

Іалпъгъл, р. ісворъште лїнгъ Хїндъшї ші се варсъ іп л. Іалпъгѣ.

Афлзінтеле Іалпзгълзі де адреанта сѣнтѣ: п. Десгіндії, п. Хіршъ з-шаре, п. Іалпзцелзл, п. Борчештії п. Саманлі, п. Кіатз, п. Аквота, п. Гічеї п. Саліта кѣ афлзінтеле саме: Олзп-беї ші Цізнтз.

Афлзінтеле Іалпзгълзі де астьнга сінтѣ: п. Седішъ п. Лзпга ші Одорма.

в.) Апе стѣзтоаре.

În Басарабіа рѣсакъ се інсеампъ маї досѣ де Хотінѣ вълдіе: Рѣкітна, Сінцерж, Должокъ, Мълінештії, Стпкъздії, Колінца, Кошзленії ші Бълкъздії. Балта Кетросъ-де досѣ пе Рѣзтѣ, в. Чечіз-ноѣ ші Чечіз-векіѣ лінгъ політіа Бълді, в. Кълдързша, в. Тіпціренії, в. Мълештії ші лак. Орхеїзлзі лінгъ політіа де асеміне пѣміре, ачесте треї дін зрмъ ісѣ формате дін аеле Рѣзтлзі, в. Сінцера ші Лзченії (Цінцереіні) ін досѣ де Кішпзѣ пе апа Бікълзі, лакъл лзі Овідіе лінгъ Акерманѣ ші в. Катарціз лінгъ дертъл тѣреї Негре кале де о постъ спре меазі-зі де ла Акерманѣ.

с.) Апе мінерале.

În апропіере де Кішпзѣ ла пічоръл знзі деалѣ се афлз знї ісворѣ кѣ апъ сѣлфзроасѣ. Ла Онецкапї лінгъ Ністрз ші ін досѣ де Крѣзлені се афлз ісвоарѣ мінерале.

§ 3. Орографіа. Пъмѣнтлѣ Басаравіеі есте зпѣ търѣмѣ аша зикѣндѣ де абеа зндзлосѣ, ел фа-че парте дѣн шесѣлѣ саѣ кѣмпѣа сарматѣкѣ, кареа се дѣне де мареа ѣмпѣрѣре а Европеі ресѣрѣтене саѣ де цѣосѣ, шѣ дѣн зрѣтеле дѣлзроасѣ але Карпацілор, че се пердѣ ѣн ачестѣ шесѣ.

а) Партеа дѣлзроасѣ.

О коатѣ де дѣалѣ дѣн тѣнциі Карпацілор ѣнтрѣ ѣнтрѣ кѣрсѣрѣле де сѣсѣ але Прѣтѣлѣ шѣ Ністрѣлѣ, еа се ѣнтѣнде маі кѣ самѣ пе лѣнгѣ талѣл стѣнгѣ ал флѣвѣлѣ дѣн зрѣтѣ шѣ се сѣѣршѣште ѣнтр'о котѣтѣрѣ а Ністрѣлѣ спре ресѣрѣтѣ де ла Орхеѣѣ. Дѣн ачѣастѣ коатѣ прѣнчѣпалѣ се дѣсѣфа-че о алѣ каре трѣче пе ла Бѣлѣдѣ, апоі се ласѣ спре Прѣтѣ пѣлѣ ла сателе Вѣрзѣрѣштѣі шѣ Лѣ-пѣшѣнѣа ла пордѣ-вѣстѣ де ла Кѣмпѣлѣ, зндѣ се дѣсѣфа-че ѣн маі шѣлѣ рѣмѣрѣ че пе ла ал 46 градѣ де лѣдѣме пордѣкѣ се пердѣ маі ѣн сѣсѣл лѣкѣрѣлор де ла Дѣлѣре.

б) Партеа кѣмпѣноасѣ.

Чѣа маі маре парте а Басаравіеі шѣ маі кѣ самѣ че сѣд'остѣкѣ есте шесѣ, алкѣтѣндѣсѣ дѣн кѣмпѣі ѣнтѣнсе саѣ стѣне копѣрѣте де пѣшѣнѣ гра-сѣ, прѣкѣмѣ ачѣеле дѣн Бѣдѣарѣѣ; ачѣста есте пѣ-мѣнтѣлѣ дѣнтрѣ Ністрѣ де цѣосѣ каре се ласѣ спре мареа Неарѣ шѣ Дѣлѣре.

Басарабіа дѣлѣ ашъзѣтра фіреаскъ а пѣмѣнтъ-
лѣ съ се ѣмпартѣ ѣн трѣѣ пѣрцѣѣ де къпѣтѣнѣе: 1.
реѣзѣнеа Басарабіѣѣ де съсѣ, къпрѣнсѣ ѣнтре Бѣко-
віна, Прѣтѣ шѣ Ністрѣ пѣнѣ ѣн дрептѣл Лѣпканѣлор
шѣ а котѣлѣ-Калѣос, пѣнтѣрѣ де ѣнде амѣндозѣ
апеле апѣкъ спре меазѣ-зі. 2. реѣзѣнеа Рѣзѣтѣлѣ
саѣ де мѣжлокѣ а Басарабіѣѣ пѣнѣ пе ла Кѣшпѣѣ
шѣ ал 3. реѣзѣнеа Сасѣкѣлѣ (Кѣндѣкѣлѣ) саѣ де
ѣосѣ а Басарабіѣѣ пѣнѣ ѣн Дѣнѣреа.

§ 4. **Продѣкте.** Пѣмѣнтѣл Басарабіѣѣ аре
ѣоартѣ пѣдѣне пѣдѣрѣ шѣ лѣмнѣл еѣте парѣ; ло-
кѣиторѣѣ дѣн парѣеа еѣ де ѣосѣ се сервѣскѣ ла
ѣокѣ къ стѣхѣ шѣ гѣноѣѣ ѣскатѣ. Прѣжметѣле Орѣѣѣ-
лѣѣ сѣнтѣ реѣнѣмѣте пѣнтрѣ варѣл че продѣкѣ. Дѣн-
тре грѣне крѣште: понѣшоѣѣ, сакарѣ, орѣѣ, овѣсѣ
шѣ грѣѣ ѣоартѣ ѣрѣмосѣ; вѣа ѣн ѣпеле локѣрѣ дѣ
вѣнѣ вѣнѣ; поамѣле арѣворѣлор родѣторѣ сѣнтѣ аѣ-
се маѣ къ самѣ ѣн парѣеа дѣспре Дѣнѣреа. Дѣн-
тре амѣмале се крѣскѣ: вѣте алѣе, тѣрѣме де оѣ,
порѣѣ, хѣргѣлѣѣ де каѣ къ карѣ се ѣаѣе комерѣцѣ
ѣнѣемнѣтѣ, къ Молдова шѣ Авѣстріа, аѣеаѣѣ дѣн
ѣрѣмѣ де аѣоѣе ѣнѣѣ ѣаѣе реѣмѣнта ѣнеѣ пѣрцѣѣ дѣн
кавалѣрѣа арѣмѣтеѣ сѣле.

§ 5. **Локѣиторіи.** Партѣа чеа маї марѣ а локѣиторилор помѣненї дїа Басаравіа сїнтѣ Ромїні, ашъзацї їн ачесте локѣрї ка шї ачеї дїа Молдова шї Ромїніа; афаръ де дїншї се афлѣ Рѣшї, Бѣлгарї, Арменї шї Жїдеві.

Пе ла 1261 Ногаї семїндїе тартаръ пѣвълїндѣ дїа Асіа се ашъзъ пе ла дермѣрїле тѣреї-Негре шї пѣпъ ла Дѣлѣре окѣпѣндѣ маї кѣ самѣ Бѣдеагѣл, пѣмїнтѣ де ла кѣрсѣл де цосѣ ал Ністрѣлї; еї фѣкѣръ маї мѣлте пѣстірї їн Молдова кѣчї ста їн неконтенїте лѣпте кѣ пѣмїntenїї, пѣпъ пе ла їнченѣтел сѣтеї а 18 а, кїндѣ прїн вїрїнцїле армателор рѣсентї се респїсѣръ пре-сте Дѣлѣре. Пе ла 1812 їнченѣръ ашъзареа колонїилор Бѣлгаре шї Дѣрмане. Локѣиторїї Басаравіеї сїнтѣ апроане де 1. мїліонѣ, їнтре карїї Ромїнії кѣ ачеї де песте Ністрѣ се сокотѣ ла 600,000 мїї.

§ 6. **Релїгізнеа.** Ромїнії, Рѣшїї, шї Бѣлварїї сїнтѣ де релїгізнеа крештїнѣ ортодоксѣ, Арменїї кредѣ їн рїтѣл лор, пѣдїнїї католичї кредѣ їн вїсерїка апѣсѣлї, Евреїї їн леѣеа лѣї Моїсі.

§ 7. **Дшпѣрдїреа.** Басаравіа ера атреїа партѣ дїа векеа їшпѣрдїре а Молдовеї, каре се алкѣтїа дїа: Дѣара де сѣсѣ, дѣара де цосѣ шї Басаравіа.

Basarabia proprie era pământul dintre cărcea de Jos al Prutului, Nistrului și Dunării, pământul cu totul împănosit și împădit de codri și păduri. Basarabia se împărțea în patru ținuturi: Bucureștii și Akermanul spre nord-est, Kilia și Ismailul spre sud-vest. După tratatul de la București din 1812 Rșșii țară totu pământul dintre Prut și Nistrul de Jos și până în granița lor la Dunărea și marea-Neagră, s-au luat de Basarabia și mai după o război de secol la 1856, după tratatul de la Paris aș înapoietă earșii Moldovei o parte din Basarabia proprie.

Basarabia rămasă în stăpânirea Rșșiei se împărțea în 7 ținuturi:

Ținuturi

Capitale.

1. ХОТИНЪЛ	ХОТИНЪЛ.
2. ІАШІ	БЪЛДІ.
3. СОРОКА	СОРОКА.
4. ОРХЕИЪЛ	ОРХЕИЪ.
5. КИШНЕЪЛ	КИШНЕЪ.
6. БЕНДЕРЪЛ	БЕНДЕРЪ.
7. АКЕРМАНЪЛ	АКЕРМАНЪ.

Ținutul Хотинului.

Ț. Хотинului așă rămită de la cetatea Хотинului este cel mai despre meazi-поаște al Basarabiei. El se află între Băcovina (care se desparte prin

п. Ръkitna de Басарабіа) între Nistră, д. Сорочеї
ші Прѣтѣ.

Локъріле челе маї încemnate сѣнтѣ:

СНОТИМУЪ есте кап. Цинѣтлѣї де асемине пѣ-
мпре ші се афлѣ пе малл дренѣ ал Нистрѣлѣї.
Хотинл фѣ зна дин челе маї тарї ші маї тарї
четѣдї але Молдовеї, еарѣ актѣзї зна дин челе маї
тарї а ле Рѣсїеї де мїази-зи; ела аѣ цѣкатѣ знѣ ролѣ
їнсемнатѣ їн історїа Молдовеї, кѣчї аколе се фѣ-
кѣрѣ маї пѣлте вѣтлїї їнтре: Молдовенї, Лешї,
Казачї, Татарї, Рѣшї ші Тѣрчї. Ѓнтре ачешї дин
врѣмѣ ла 1712 Тѣрчїї вїрѣндѣ пе Рѣшї аѣ сѣр-
патѣ тѣрїїле векї але четѣдїї де спре апѣсѣ, ші
аѣ фортїфїкат'о пѣтернїкѣ де спре ресѣрїтѣ, знде есте
апѣратѣ де малѣрїле челе палте, рїноасѣ ші стїп-
коасѣ але Нистрѣлѣї. Хотинл пе кїндѣ се афла
сѣвѣ domnia Молдовеї се кїрмѣїа де знѣ пїрка-
лабѣ, сѣвѣ Тѣрчї де кѣтрѣ знѣ пашѣ кѣ знѣ гар-
нїзонѣ, еарѣ актѣзї сѣвѣ Рѣшї де знѣ адмїнїстра-
торѣ чївїлѣ ші знѣ командантѣ мїлїтарїѣ. Дїнколо
де Нистрѣ пѣ пре департе їн Подолїа се афлѣ
четатеа Каменїца, ренѣмїтѣ центрѣ лѣнтеле дїнтре
Молдовенї, Лешї ші Тѣрчї.

Лїпканїї ла о котїтѣрѣ а Прѣтѣлѣї полїтїоарѣ.

Брїчїанїї спре норд'остѣ де ла Лїпканї по-
лїтїоарѣ.

Нова-Сіліца спре порд'остѣ де ла Бричані полііоарь.

Ськьзреніі полііоарь спре малл Ністрьлї.

Едіндіі лігь шрьл Раковьцѣ каре фаче мар-
цінеа ц. Хотіньлї.

Цінствл Іашьлї.

Ц. Іашілор нѣмітѣ аша де ла кап. Молдовеі еарь аствзі нѣмітѣ ші ал Бьлділор де ла полііа Бьлді се афль інтре ц. Сорочей, Орхеіьлї, Кіш-
пььлї ші Прѣтѣ.

Локьріле челе маі інсемнате сінтѣ:

Валти не Рѣстѣ, сьнтѣ кап. Цінствлї ші ре-
шедінца адміністраторьлї; аиче ін лѣна лї Аг-
рѣстѣ се фаче знѣ іартарокѣ mare de vite.

Фолештіі ла діьмьтатеа дрѣтлї де ла Скь-
лені спре Бьлді, полііоарь.

Скьленіі не малл стінгѣ ал Прѣтлї аре
треььтоаре ла Скьленіі Молдовеі, карантинь ші
вань; ачеста есте пьнтл чел маі інсемнатѣ пен-
трѣ комердл чел фаче Рѣсія кѣ Молдова. Скь-
леніі рѣсешті сінтѣ мьлѣ маі марі де кьтѣ аї
Молдовеі ші етаѣ ашьзаці інтр'о котитрѣ а Прѣ-
тлї, парте не шьсѣ парте не деалѣ.

Сѣта-де-Мовілі маї ін досѣ де Чіххрѣ спре малл Прѣтлѣї este о грѣпъ де мовілі імпрѣштїете; де вѣпъ самъ аѣ фостѣ локрї де апѣраре.

Цінстл Сорочей.

Ц. Сорочей пѣмітѣ аша де ла векеа четате Сорочка се афлѣ інтре ц. Хотинлѣї, Ністрѣ, ц. Орхейлѣї шї ц. Іашлѣї.

Локрїле челе маї інсемнате сїнтѣ:

СОРОКА інтр'о котїтѣрѣ маре а Ністрѣлѣї стѣ ін фацѣ кѣ Черіновка, еа дѣпъ снѣса лѣї Кантемірѣ се пѣмеа шї Олхїонїа; ачеаста ера зна дїн четѣдїле челе маї де фрѣнте деспре Полонїа, дрентѣ каре шї паза еї ста інкредїнгатѣ ла дої команданцїї. Сорочка астѣзї este кап. Цінстлѣї d. a. n. аїче се vede знѣ кастелѣ векиѣ інтрїтѣ кѣ чїпчї тѣрнѣрї, шї фѣкѣтѣ дѣспре кѣш се зїче де кѣтрѣ Ценсвежї. Спре меазї-поанте де аколе не дрѣшл че дѣче ла Отакѣ се афлѣ знѣ монѣментѣ рїдїкатѣ ін меморїа Ценераллѣї полонѣ Золкевскї, каре нїкѣ аколе інтр'о лѣнтѣ кѣ Тѣрчїї ла 1620.

Отакл спре меазї-поанте де ла Сорочка ла малл Ністрѣлѣї фацѣ'фацѣ кѣ Мохїлевл, аре трекѣтоаре.

Вадл-Рашковлѣї, сатѣ маре ін досѣ де Сорочка тотѣ не Ністрѣ аре трекѣтоаре шї стѣ фацѣ'фацѣ кѣ полїтіа Рашковѣ дїн Подолїа.

Цинѣла Орхеїлѣи.

Ц. Орхеїлѣи аша пзмитѣ де ла Орхеїѣ се афлѣ
între ц. Сорочей, Кишпѣлѣи ши Іашѣлѣи, ел се
întinde маї кѣ самѣ не линіа Ністрѣлѣи.

Локѣрїле челе маї încernate сїнтѣ:

ОРКЕИУЛ este кап. Цинѣлѣи ши се афлѣ не
шалл стїнгѣ ал Рѣѣлѣи, аїче este решедїнда
administratorѣлѣи де цїнѣлѣи. Îн презметеле Ор-
хеїлѣи се фабрїкѣ чел маї взнѣ варѣ кѣноскѣтѣ
не ла Ністрѣ, Прѣтѣ ши îн Молдова; кѣ ел се фаче
комерцїѣ încernatѣ дѣкѣндѣл прїи церїле вецїне.
Ка ла о постѣ маї îн досѣ де аколе ши де
adreapta Рѣѣлѣи се вѣдѣ рїпїле Орхеїлѣи векїѣ.
Între алте лѣкрѣрї се афлѣ о вїсерїкѣ тѣїетѣ îн
стїнкѣ. Асемене монзменте але секлелор трекуте
се потѣ вїде îн маї мѣлте локѣрї не цершѣрїле
челе рїноасе але Ністрѣлѣи.

Телепештїї полїтїоарѣ îн сѣсѣ де Орхеїѣ ши
нѣ departe де конфлїнтѣл Чїлѣкѣлѣи маре кѣ чел
мїкѣ; еї стаѣ deadreapta Чїлѣкѣлѣи мїкѣ.

Крѣзленїї полїтїоарѣ апроасе де вѣрсареа
Рѣѣлѣи îн Ністрѣ, стѣ маї îн фадѣ кѣ Дѣвасарїї
не аколе este дрѣмѣ ши трекутоаре îн Подолїа.

Цинѣла Кишпѣлѣи.

Ц. Кишпѣлѣи аша пзмитѣ де ла Кишпѣ се афлѣ
între ц. Іашѣлѣи, Орхеїлѣи ши Benderѣлѣи.

Локъріле челе маї încemnate сїнтѣ:

KICHINEU lîngă apa Bîkълăi este cap. Цинста-
лăи шї а Басарабіей, аїче este reshedinga гъвер-
natorълăи, а зпăи архїенїскопѣ de рїтъл ortodoxѣ,
шї а зпăи архїенїскопѣ арменăи.

Între ашъзъмїтеле де їнвъдътъръ сѣнтѣ: зпă
дїмнасѣ, зпă семїнарѣ, зпă ланкастръ, о скоалъ ар-
манъ шї алте сколї їн пѣштърѣ де 18. Politia е
вїне зидїтъ шї злїдїле регълате. Katedрала се афлъ їн
мїзлокъл гръдїнеї пѣвлїче, афаръ де каре маї este
гръдїна їмпърътеаскъ, чеа дїн тѣїе маї фрѣмоасъ. Па-
латъл гъверnatorълăи шї палатъл D. Нікъл Kатарцїи сїнтѣ
зидїрїле челе маї тѣреде. Кїшпъзл аре 4 фовървїї
марї: а Рѣшїлор, Българїлор, Немѣїлор шї Рїшкълї.

Де ла Кїшпъз пѣдїнѣ спре аїксѣ не апа Бїкълăи се
афлъ Кеїле-Дракълăї саѣ а Бїкълăи, еле сѣ зпă
фелѣ де езътъръ саѣ барїеръ де стїнчї марї че пре-
къртъ кърсъл рївлăи лъсълдїї о мїкъл тречере ш'апої
се їтїнде пѣлъ їн Ністръ. Де спре ачеасъ езътъръ
деографъл Малтърїан зїче: „къ де ла Кїшпъз пѣлъ ла
Tаррїда се їтїндѣ рѣтълшїдїле зпăи мѣрѣ дїган-
тїкѣ фълкїтѣ де Romanї къл скопѣ поате де а апъ-
ра полїтїїле марїтїме. “Пе ла 1420 прїн тїмѣрїле
лăї Алесандръ чел вѣпѣ, їн вechїнътatea Кїшпъзлăи
се афла о monastїре рїдїкатъ не рїнїле зпăи
кастелѣ векїѣ че ера не малъл Бїкълăи шї не

вѣрва зпѣ deală. Дѣпъ сѣриареа ачестеї мона-
 стирї воерѣл Мазаракї фѣкѣ totă în ачел локѣ,
 алѣ monastire каре пѣпъ асѣзї се пѣшепте дѣпъ
 пѣмеле сѣѣ. Ачестѣ monastire веке че се пѣше
 Кишпѣѣ-Варзарѣ, пѣ требѣе а се конфѣнда кѣ
 monastirea Вѣрзѣрештїї де лїнгѣ саѣл де асепїне
 пѣмїре фѣкѣтѣ ла 1770 шї департе ка патрѣ по-
 сте де Кишпѣѣ.

Ка ла доѣе посте дїн Кишпѣѣ сїре меазї-ноапте
 не ла ісворѣл Ісповѣдѣлїї се афѣл monastirea
 Чїпрїенїї саѣ Капрїана, де сїре каре се ампї-
 теште їнтр'зпѣ докѣментѣ де ла 1559, асепене
 есте шї зпѣ саѣ Чїпрїенїї.

Тѣдѣора полїтїоарѣ де асїнга Бїкѣлїї шї не
 дрѣмѣл Сѣкленїлор кѣтрѣ Кишпѣѣ. Лїнгѣ ачестѣ
 дрѣмѣ шї лїнгѣ саѣл Мїлескѣ се афѣл зпѣ монѣментѣ
 ла пїчорѣл зпѣ deală пѣдзросѣ не знде кѣрѣ Бїкѣл,
 ачеста есте монѣментѣл прїнченелїї рѣсѣ Потем-
 кїнѣ, мортѣ аколе де напрасѣ ла 1791 їн дрѣмѣл
 че фѣче де ла Іашї ла С. Петресѣргѣ; локїторїї Бе-
 сарабїеї пѣмескѣ монѣментѣл: Стїлпѣл лїї Сфе-
 клї шї саѣ маї вїне Светлїшї, адекѣ а пре лѣмпїнатѣлїї.

Лѣпѣшпа полїтїоарѣ не малѣл стїнгѣ ал апїї
 де асепенеа пѣмїре, дїн векеме ера кап. Дїнѣ-
 тѣлїї Лѣпѣшнеї де каре атїрнасѣ шї Бендерѣл;

Лъвншна се кърмѣа де къръ дої пъркалаві рпн-
дѣиї де ла Domnia Молдовеї.

Хъпцъштїї политїоаръ маї їн посѣ де ла Лъ-
вншна не малл дренѣ ал Когълнїкълї.

Цїнстл Benderлї.

Ц. Benderлї саѣ ал Тїгїнеї се пѣмеште аша
де ла четатеа Тїгїна не каре Търчїї о пѣмїръ
Bender; ел се афлъ їнтре ц. Кїшпълї, Ністръ,
ц. Акерманлї шї ал Кагъллї дїн Молдова.

Локърїле челе маї їнсемпате сїнтѣ:

BENDERU (Tigina) este cap. Цїнстлї, се афлъ
ла малл Ністрлї, шї маї дїн векїме се пѣмеа
Офїса адїкъ четатеа шерпїлор; еа їн кърсѣ маї
де 360 де апї алъръ дерїле Romїne де пѣвлїре
Tatarїлор. Ла 1400 Ізга Domнл Молдовеї о їнтърї
кѣ зїдїрї, adminїстрїнд'о кѣ дої пъркалаві. Аронѣ
Водъ тїранл пентрѣ ва сѣ'шї реканете Demnia
Молдовеї о дърї Търчїлор кѣ 12 cate дїн пре-
цїрѣ, де атѣче їнченл а се скїмва пѣмеле сѣѣ
де Тїгїна їн Benderѣ. Ла 1709 Карол XII реце-
ле Сведїеї вѣтѣтѣ фїїндѣ де армата лї Петрѣ
Їмпаратл Рѣсїеї аѣ фѣцїтѣ їн Тїгїна, знде петрекѣ
патрѣ апї. Ла 1770 Рѣшїї сѣвѣ Панїн лзарѣ де ла
Търчї Тїгїна, кърора ла 1774 ле-аѣ dat'о їндърпнтѣ.
Ла 1778 Потемкїн о вѣтѣ онтѣ лїнї де зїле пѣн
о лѣв: Ла 1790 децемврїе 29 їнкеїндѣсѣ паче

ла Іаші, Benderzл рѣмасъ а Търчилор, еаръ Ністрѣ се фѣкк хотарѣ între Рѣсія ші посесіоніле търчешті дін Европа. Ла 1806 Рѣшіі апѣкъръ дін поѣ Benderzл ші апоі прін пачеа де ла Бѣкърешті дін 28 Маіѣ 1812 статорнічндѣсъ ін локъл Ністрѣлѣі, Прѣзл де марѣне între Рѣсія ші церіле поастре, четатеа рѣмасъ ін стѣнѣпуреа Рѣшілор.

Benderzл пѣтъръ аствѣзі ла 6000 локѣиторі, есте четате таре, între але кѣрія рѣніі се афлѣ о москее Търчешкѣ, акѣрія минареа есте стрікатѣ. Benderzл се інсеамѣ прін дѣвѣлѣрііле, ші ферѣрііле че фабрікѣ кѣ каре фаче комердѣ інсемнатѣ.

Фадѣпфадѣ кѣ Benderzл інтрѣнѣ зпгѣ ал Ністрѣлѣі се афла інтѣія табѣръ інтѣрітѣ алѣ Карол; аколе непорѣчііі компаніоні аї реѣелѣі рідікарѣ кѣріндѣ маі мѣлте локѣінці, пѣміндѣсъ локъл де кѣтрѣ діншіі: Стоколмѣл-поѣ. Ка ла о міе сѣнжіні маі інсѣсѣ лѣнгѣ сатѣл Варпідѣ се вѣдѣ зрмеле знеі адоѣа тавере, ін каре Сведіі се ашѣзасѣ ла 1711 дѣнѣ че о рѣвѣрсаре а Ністрѣлѣі лі сфѣрмасѣ пе чеелалѣ. Ін ачешта де адоѣа, реѣеле кѣ о мѣнѣ де оаміні пѣмаі се інчеркѣ інзадар де а се інпротіві мѣілор де Търчі ші Татарі ла 1713 каре іл прінсѣръ. Ін інпреѣзрїміле ачешторѣ локѣрї ка інтѣрїтѣрї де табѣръ се афлѣ Сѣта-де-мовілі, аша сінтѣ: Мовіла Сведѣлѣі,

Мовіла Драгаїчлор, Мовіла лві Сзваровѣ, Мовіла Ханѣлї, Мовіла Цеменілор. ш. л. т. якърора îпълциме варісазъ пъпъ ші песте треї сїпжїні.

Къъшъ нїї îн досѣ de Benderѣ, сзѣ вълл лві Траїан ші de adreanta Botnei актъзї este о політоаръ, дін векїме ші сзѣъ Татарї фъ кап. Бздеагъллї; îн îмпрецърїміле сале не шалл Botnei се вълдъ рїніеле Кїшпъллї-векїѣ пзшїтѣ шаре че се сфъртъ de Tatarї.

Цїнствл Акерманъллї.

Ц. Акерманъллї пзшїтѣ аша de ла четатеа Акерман се афлъ îнтре ц. Benderъллї, Marea-Neagrъ, ц. Ісмаїлъллї ші Кагълллї дін Молдова. Цїнствл Акерманъллї дзпъ 1856 с'аѣ маї адаосѣ вѣ о парте дін а Ісмаїлъллї че аѣ рътасѣ, анексьндзсѣ чеелалтъ парте ла Молдова.

Локърїме челе маї îнсеунате сїнтѣ:

АКЕРМАНУ кап. Цїнствллї, не о промонторїе че се îнтінде îн голфл Ністръллї, аре ла 18,000 локвїторї: Ръшї, Гречї, Арменї ші Жїдовї. Аїче се îнсеашпъ портл каре фаче комерцѣ кз Marea-Neagrъ, четатеа каре este таре, маї шлте москее, о вїсерїкъ гречеаскъ фоарте веке, вїсерїка Сф. Іоан чеї дзсѣ ла Сзчеава, о вїсерїкъ армінеаскъ, рїніле знїї фередѣѣ їзрческѣ, ші дозе вїї (фсperedee) пзвлїче. Ла Акерман îн 6 Окт. 1826 с'аѣ

încheietă traktatul între Rusia și Turcia prin care s'aș acigrpată emanciparea Prințatelor: Moldova, România și Serbia.

Akermanul se crede a fi așzarea unei colonii Mileziene, unde mai în zrtă se ridikă politica Aspron caș albă; astorii Bizanției din timpurile din zrtă ale imperiului îi zikă: Aspro-Kastron și Leșko-polixion, măriiarii Italiei din kontra o pșmeaș Mavro-kastron, Moastro, Monkastron și Mankastron. Moldovenii o pșmeskă Cetatea-Albă, ūngrii Feiervarș, Rșșii Belgorodă. eary Turcii Akerman care înseamnă totă cetate albă.

Cetatea-Albă este zna din chela mai penzmita četădi ale Moldovei, ea ne la 1400 se întări din poș kă zidiri de Izra Domnă Moldovei, Mircea al României prinș ne Izra și lăș cetatea, dzny moartea lui Mircea reintro earyșii în mîna Moldovenilor. Vladă V al României o smălș din poș din mînilor, eary la 1461 Stefan chel mare aș kăprinș'o și o întări pșternikă, așezindă în ea pșrkalavă ne Bantă. La 1475 Turcii aș atakată cetatea și dzny o lăptă pștîngă a Moldovenilor o kanitlărb, eary Turcii aș sfărmat'o. Stefan înșriată o smălș din mîna lor pșnîndă sveză sabie ne tođi Turcii, apoi dregândă mării așză pșr-

кълав не Церманѣ. Ла 1484 Баїазетѣ II о лъѣ в 5 аѣгъстѣ, Стефан къ аѣсторѣл лѣи Касимир ал По- лоніеі атъкъ не Търчі в несъ пѣї пѣтъръ скоате. Ла 1540 солман чел шаре аѣ декларатѣ Четатеа-Алвѣ де четате търчеаскъ, адѣзгъндѣи ши импре- цримиле. Ла 1574 зпѣ пѣтърѣ де 3600 Молдо- вені, аѣ възѣтѣ не Търчі каріи ешисърѣ дин четате в аѣсторѣл Татарилор сфармаѣи де Іонашкѣ Дом- пѣл Молдовеі. Ле 1770 Ценералѣл рѣсескѣ Паніиѣ лъѣ четатеа-Алвѣ де ла Търчі в 30 Септемврие не каре дѣпѣ трактатѣ де Каїанарѣи сарѣши ле- аѣ внтърнат'о. Ла 1789 Рѣшиі о кѣпринсъ дин поѣ ши дѣпѣ трататѣ де Іаші маї вені в мѣна Тър- чилор пентрѣ че маї де не зрѣтѣ датѣ, къчи ла 1806 в гонирѣ дин еа пентрѣ тотѣ деазна, ши прин трататѣ де Бѣзѣрешті дин 1812 рѣмасѣ а Рѣсіеі, ачеастаї соарта Четѣдеі-Алве.

Посада-шава цѣштате де постѣ маї вѣносѣ де Акерманѣ лѣнгѣ цертѣл тѣреі-Негре есте зпѣ сатѣ ал знеі колоніи дин Свідера франчезѣ. Чева маї вѣносѣ кѣар лѣнгѣ гѣрле ліманѣлѣ Ністрѣлѣи, де кѣрѣндѣ с'аѣ афлатѣ рѣштѣшиѣиле зпѣи тѣрнѣ ро- тѣндѣ, поате къ ачеста есте фарѣл че л'аѣ възѣтѣ зпѣ воежорѣ рѣсѣ в секлѣл ал 15 ле ши не каре шарінарѣи італіені де не атѣнче вл пѣшеа Фаркопаре саѣ Фалкопаре.

Паланка сатѣ ла цертѣл Ністрѣлѣ ші ла фзп-
дѣл голфѣлѣ сѣѣ, се ісеамнѣ прін зртеле де
пеатрѣ але злеї веки дескѣлекѣтоаре.

Чізвѣрчі сатѣ тотѣ пе талѣл Ністрѣлѣ іп сѣсѣ
спре Кѣзшані, се ісеамнѣ прін рѣтѣшіділе знеї
тѣрїї нѣмітѣ Хѣсеїнѣ, пе каре аѣ сѣърма'о Казачїї.

БЪКОВИНА.

§ 1. **Шъсетъра.** Бъковина се афлѣ între 47 ши 48¹/₂ grade лъциме nordикъ, ши între 42¹/₂ ши 44 лъциме остикъ. Бъковина се търпінеште ла апсѣ кѣ Трансилваніа, Марамѣрешл ши Галиція, де каре се деспарте prin коателе Карпацілор ши апа Черемъшлѣ; ла меази-поанте се търпінеште кѣ Галиція де каре се деспарте prin семне înadincѣ статорніците ши prin Ністрѣ; ла ресърітѣ кѣ Бесарабіа де каре се деспарте prin Ръкитна ши семне înadincѣ статорніците, асеміне кѣ Молдова де каре се деспарте prin Молніа ши мѣнціі Карпаці; ла меази-зі еаръші кѣ Молдова деспърціндъсѣ де еа totѣ prin Карпаці. Бъковина îн ачесте марціні кърінде о întінде де 180 м. џ. патрате саѣ ла 694,800 де фълчі.

§ 2. **Ідрографіа.** Анеле Бъковінеі сîнтѣ.

а) Ане къргътоаре:

Ністрѣл, ел фаче марцінеа деспре меази-поанте а Бъковінеі din îмпрецрїміле Хородінчеі пълъ ла сатл Онѣтѣ, îн ачестѣ кале аре треі котітърї марї.

Прѣтѣл îнтрѣ îн Бъковина маі îн џосѣ де політіа Снеатін ла сатл Оросченїі, апккѣ дрептѣ îн џосѣ ши дъпъ че фаче знѣ знгїс дрептѣ таіе înainte,

трече не дин сѣсѣ де Черпъхѣи ши интрѣ ин Молдова не ла с. Боіанѣ.

Черемъшъл. р. есте афлѣнтъл Прѣхлѣи ин каре се варѣ ин зпгѣл Прѣхлѣи ла с. Бервѣстѣе. Черемъшъл се алкѣтѣште дин дозе ане, дин Черемъшъл-алѣѣ ши Черемъшъл-Негрѣ каре конѣзаѣ ла с. Степни де знде се ши тѣреште. Черемъшъл алѣѣ фаче фронтѣерѣ Бѣковѣнеі ши примеште апеле: Іаловѣчѣоара, Лѣпъшна, ши Пѣтіла, ачеастѣ дин зрѣтѣ кѣ афлѣнтеле сале: Рѣненѣ ши Дѣхтенѣцѣ се варѣ ин Черемъшѣ са с. Ъстіа-Пѣтіла.

Сѣретѣл ѣсворѣште маі ин ініма Бѣковѣнеі дин сѣнѣл Карпацілор ла сатѣл Пѣрѣзѣкѣѣ, се рѣдѣкѣ спре нордѣ пѣпѣ кѣтрѣ політіа Вѣшніца, де аколе апѣкѣ спре ресѣрѣтѣ ши интрѣ ин Молдова не ла с. Кѣндештѣи.

Афлѣнтълѣ Сѣретѣлѣи де адреанта есте: Сѣрѣделѣл каре ѣсворѣште ин лініе паралѣлѣ кѣ Сѣретѣл ши кѣ каре се интрѣзнеште ла с. Томештѣи.

Афлѣнтъл Сѣретѣлѣи де актѣнга есте Міходра.

Сѣчѣав а ѣсворѣште дин Карпаціі Бѣковѣнеі ла с. Ісворѣ, трече не ла політіа Рѣдѣхѣи де ла каре маі ин ѣосѣ примеште де а дрепта са не Сѣчѣвѣица, не Солка ши не Солонѣцѣѣ, ши апоі а-

дъшъндѣ політіа Сечеава інтръ ін Молдова не ла с. Літениі.

Молдова ісворъште дін Карпаціі Бзковінеі маі ін сече де Кірлівала не ла сатъл Молдови, трече не ла політіа Кімпу-лунгѣ ші апоі не ла с. Бъштїі лінгъ Фълтечені інтръ ін Молдова. Еа аре афлзїнте де асїнга не п. Молдовїца каре ла с. Вама дъ ін Молдова, не п. Хзтора каре ла с. гъра Хзтореї дъ ін Молдова.

Бїстріца адапъ издїн ла меази-зі пъшїнтъл Бзковінеі ші ін кзрса еї прїмеште пїртеле: Дорна ші Негрішоара.

б) Апе стътъоаре:

Лакъл Топоръцѣ маі ін сече де Садагъръ спре марцінеа Бесарабіей, л. Заставна, л. Ставчан, л. Іхжінецѣ токма ла меази-поанте а Бзковінеі ш. л. т.

с) Апе мінерале:

Ін Бзковїна се афлъ маі мълте ісвоаръ мінерале, інтре ачесте се інсеампъ:

Ла с. Баїа-Негрїшоара дозе оаре департе де ла Дорна се афлъ ісворъ мінералъ къ анъ ферціноасъ.

Ла с. Ватра-Дорнеї сїнтъ маі мълте ісвоаръ мінерале.

Ла Сътъл-Онъфріе есте ісворъ сълфзросъ.

§ 3. **Орографія.** Пьмîнтъ Бѣковиней маî totă este мѣтеносѣ, алкътитѣ фîндѣ дîн поалеле Карпацілор че се totă ласѣ спре шесъл чел таре ал Еѣропей ресѣритене каре къпринде Полоніа ши Рѣсія. Феліѣрителе ратѣрї але Карпацілор întредѣсѣте де кърѣрїле апелор факѣ дîн Бѣковина злѣ пьмîнтѣ фоарте фрѣмосѣ.

Челе маî îнсемпате вîрвѣрї дîн Карпаці Бѣковиней сîнтъ: м. Фодерескѣ ши м. Вîрвъл-Самалѣлї спре меазъзи-зи де ла по. Кîшнѣ-лѣгѣ, м. Шесъл, м. Рѣвъл ши м. Чіоранѣ пе тарѣinea деспре Марашрешѣ. Плаѣл чел маî îнсемпатѣ дîн Карпаці Бѣковиней есте ачела каре плеакѣ дîн м. Шесъл ши деспарте реѣізнеа Прѣтѣлї де а Сіретїлї. Челалалѣ плаѣл каре фортеазѣ реѣізнеа Прѣтѣлї ши а Ністрѣлї есте къмѣлѣ маî досѣ, ел пѣрчедѣ дîн мѣнтеле Червѣлї.

§ 4. **Продѣкте.** Бѣковина есте акоперїтѣ де пѣдѣрї ши кодрї îнтре а кърора лемнѣ се îнсеамнѣ мѣлдімеа фацілор каре аѣ ши датѣ пѣтїреа пьмîнтѣлї, къчї Бѣковина îн лѣмба словапѣ îнсеамнѣ Фьціна саѣ деара Фацілор. Дîн модерале аре: азрѣ, арѣнтѣ, арашѣ, плѣмѣѣ, ферѣ, ши саре. Пѣтѣрї де пьмîнтѣ феросѣ ши де саре се îтїндѣ прїн маî мѣлте пѣрдї але мѣнцілор. Дîн вегетале: грїѣ, понѣшоїѣ, орѣѣ, овѣсѣ, сакарѣ, хрїшкѣ. Дîн

анимале: каї вєні, vite алье, еарь алвинеле се кэлтївєазь кь mare ینگріжїре.

Локуріле мінерале дїн Карпації Бэковїнеї сїнтэ:

Ла Цара-Дорна се афль адрэ, ла Кїрлївава пэмїнтэ де арпїнтэ шї плэувэ, ла Іаковенї, Стэмпїканїї шї Берхомета пэмїнтэрі фероась, ла Пожорїта шї Фэндэла-Молдовеї пэмїнтэрі де арашэ, ла Бэвелї пэчоась, ла Похорлэцэ алабастрэ, ла Воронедэ пэмїнтэ де порцеланэ unde аэ шї фостэ фабрікэ, ла Кадіка кэрэвнї де пэмїнтэ.

Ла Іаковенї есте о фабрікэ ренэмітэ де ферэ, ла Красна о фабрікэ де стекль.

§ 5. **Локуіторїї** Бэковїнеї ка шї аї челоралате провинції Ромїне сїнтэ тотэ де ачелэ пеашэ, венїдї аколе кэ колонїле лэї Траїанэ пе ла 106 дэпэ Хрістоэ, еї се пэмескэ Молдовенї; афарэ де дїншії сїнтэ: Рэенїачї, Полонї, Церманї, Арменї, Ынгэрі, Ліовенї шї Жїданї. Ліовенїї акэропа траїэ е кэпоскэтэ pentрэ фрэгалїтате шї лініште аэ добїндїтэ ospitalitate їн Бэковїна дїн тїмэріле їмператэталэї Іосїф II. Локуіторїї Бэковїнеї їн тотэ сїнтэ ла 500,000 дїн тре каре маї тэліэ де цэштэте сїнтэ Ромїні; еї окэпэ сїнгэрі 183 де cate, еарэ їн алте 35 сїнтэ аместекаді кэ рэенїачї.

§ 6. Релегііонеа. Ромініи ши Рѣспіачіи сінтѣ крештині ортодоксі, Полоніи, Церманіи, Бургріи католичі, Арменіи, ши Липовеніи крештині де рітэл лор, Жіданіи кредѣ ін леѣа лѣи Моіси.

Бісеріка крештинѣ ортодоксѣ дін Бѣковіна аре зпѣ епископатѣ кѣ решедінда епископлѣи ін Черпъзці ши 8 діканіатсрі (протопоіи); Бісеріка католикѣ аре 2 діканіатсрі; Рѣспіачіи зпці 1 діканіатѣ; Евангелічії 2 пасторіате; Евреїи каре'сѣ песте 10,000 аѣ зпѣ равініатѣ маре ла Садагъра.

Інтре монастіріле Бѣковінеї маї інесемпате'сѣ:

Пѣтна не піръэл д. а. н. каре нѣ департе де айче дѣ ін Сѣчеава, ачеастѣ монастіре се фѣкѣ де кѣтрѣ Стефан чел маре ши с'аѣ сфіндітѣ ла 1469, ін зрѣта знеї вірзінді пѣртате асѣпра татарілор ла дѣмърава Липніда лінгѣ Ністрѣ. Ін ачеастѣ монастіре апої с'аѣ ши інтормінтатѣ іроэл Стефанѣ.

Ін м. Пѣтна се пѣстреазѣ Евангеліи скрісе фрѣмосѣ ін сірѣште де мѣна лѣи Стефан Водѣ.

Сѣчевіда не піръэл де а. н. дозе оаре спре меази-зи де ла м. Пѣтна.

Драгомірна не піръэл д. а. н. ін сѣсѣ де Сѣчеава ши ла марѣнеа церіи, ачеастѣ монастіре есте фѣндатѣ ла 1611 де мітрополітѣл Атанасіе Крішка, еа есте чеа маї маре ши маї палѣ дінтре тоате монастіріле дін Бѣковіна.

Воловѣцѣл спре ресеритѣ де ла м. Сѣчевѣда шѣ пе пѣръѣл Воловѣцѣ че дѣ ън Сѣчевѣда, есте ѡсемнатѣ прип тормѣнтѣл лѣѣ Драгошѣ; бѣсерѣка де актѣѣ с'аѣ фѣкѣтѣ де Стефан чел маре, ѡн локѣл ачелеѣ де лемнѣ рѣдикатѣ де кѣтрѣ Драгошѣ, прип зрмаре есте чеа маѣ веке бѣсерѣкѣ дѣн Бѣковѣна.

§ 7. Лѣтпѣрѣдѣреа. Бѣковѣна аѣ фостѣ о парте дѣн пѣмѣнтѣл Молдовеѣ пѣлѣ ла 1777 кѣндѣ се дѣдѣ де кѣтрѣ Тѣрѣѣа Аѣстрѣѣѣ ѡн тѣмпѣрѣле Домнѣлѣѣ Молдовеѣ Грѣгорѣ Гѣка, еа де атѣнче се префѣкѣ ѡн провинѣѣ Аѣстрѣакѣ, лѣпѣндѣсѣ де реѣѣа Галѣѣѣѣ дѣн каре фѣчеа зпѣ черкѣѣ (дѣнѣтѣ).

Бѣковѣна ла 4 Мартѣ анѣл 1849, прип конѣтѣтѣѣѣнеа Имперѣѣлѣѣ Аѣстрѣѣѣ се рѣдикѣ ла ранѣѣ де Дѣкатѣл Бѣковѣнеѣ.

Бѣковѣна се ѡмпарте ѡн 6 черкѣрѣ:

1. КОСМѢНѣЛѣѣ.
2. ЧЕРНѣЪЩѣЛОР.
3. РѣДѣЪЩѣЛОР.
4. СѣЧЕВЕѣѣ.
5. КѣМПѣЛѣНГѣЛѣѣ.
6. ВѣШНѣѣѣѣѣ.

Бѣковѣна аре 3 полѣтѣѣ де кѣпѣтѣне, 2 маѣ мѣѣѣ
4. Тѣргѣрѣ де ѣармароаче шѣ 278 cate.

Локѣрѣле челе маѣ ѡсемнате сѣнтѣ:

СЕРНАУТІІ капитала Дзкатылі Бзковінеі, ей стаѣ аштернзді не знѣ деалѣ іналѣ ал кърдеа планѣ есте інклинатѣ, ши не ла поамеле ліі трече Прѣтѣл фіндѣ політіа не талѣл съѣ дрептѣ. Ін Чернѣзді есте решедінда гзвернаторѣлі, а Епископѣлі ромінескѣ де рѣтѣл ортодоксѣ, каре пълѣ ла дареа Бзковінеі ши авеа сказнѣл ла Рѣдѣзді, ши а знѣі командантѣ мілітарѣ.

Політіа аре зідірї фрзмоасе, знѣ пїмнасїѣ, знѣ семїнарїѣ, о скоалѣ реалѣ ши ла 14,000 локзїторї. Не кїндѣ Бзковїна ста съѣѣ Молдова, Чернѣздіі ера кап. Дїнзѣлі Чернѣзділор, каре се їнтїндеа не марѣїнеа де спре деара Лешаскѣ, кїрмзїндсѣ де Снатарїѣл чел маре.

Сїретїзлѣ де адреанта рїзліі де асемїне пзміре есте ла марѣїнеа Бзковінеі їн фадѣ кз Міхаїленї дїн Молдова; ачеастѣ політіе е веке, їн еа реzedзі прїчїпеле Ласкѣ ши мїтрополїтѣл Молдовеї не ла 1370, астѣзі есте сказнѣл знѣі пїздедѣ де черкѣ саѣ дїнзѣл.

Сзчеава не талѣл дрептѣ ал рїзліі де асемїне пзміре ши їн фадѣ кз Бзрѣзжнїї дїн Молдова, фз четате веке фѣкзѣ де кзтрѣ Дачї каре се пзмеа Сзчїдава. Дїн тїмпзрїле ліі Алесандрѣ чел бзлѣ 1404 пълѣ ла Алесандрѣ Лѣпшїнеавз 1565 Сзчеава аѣ фостѣ капиталѣ Мол-

довеї шї зна дїо четъдїле еї челе тарї, фор-
тїфїкатъ фїндѣ къ тѣрї шї шанцурї; еа пѣтѣра
пе атѣнчї ла 40 де вїсерїчї шї ла 16,000 касе,
кїндѣ актъзї еа де абеа пѣтѣрѣ песте 1,000.
Între zidiriile челе маї вреднїче де ñncemnată este
вїсерїка Свѣтѣлї Іоан чел пѣж, ziditъ de Алексан-
дрѣ чел вѣнѣ знде се пѣстреазѣ релїквїїле аче-
стїї свѣтѣ адѣсѣ де Домнѣ де ла Акерманѣ. Îm-
препїзрѣл політїей де актъзї се вѣдѣ пѣпѣ акѣта
рїні веї, ñntre каре се кѣпоскѣ але палатѣлї
Домнїлор. Сѣчеава актъзї este reshedinга адмї-
нїстратѣрей шї а трїбуналѣлї де дїнстѣ. Песте аша
Сѣчевей аколе este знѣ подѣ де театрѣ фѣкстѣ де
кѣтрѣ ñmparatѣл Австрїей Іосїфѣ II.

Сѣчеава спрїжїні къ вѣрѣвдїе знѣ аседїѣ де
треї лѣнї ñn kontra рецелї Албрехт ал Полонїлор,
шї ла 19 октомврие 1497 се ñнкеїе о армїстїїе
къ Стефан чел шаре. Полонїї ретрѣгїндѣсѣ пѣ дїнѣ
дрѣмѣл че лї с'аѣ фостѣ ñncemnată, дарѣ аѣ анѣ-
катѣ спре кодрїї Космінѣлї, кѣтрѣ Прѣтѣ. Стефан
кѣ аї сѣї ñ вѣтѣ аколе аша де кѣмплїтѣ, ñн кѣтѣ
де авїа пѣтѣ скѣпа рецеле Албрехтѣ, перзїндѣ
20000 де Полонїї прїзонїерї, пе ачестїа Стефан ñн-
цѣгїндѣ арѣ фї аратѣ шї сѣмѣнатѣ къ гїндѣ ло-
кѣл пѣмїтѣ Дмитѣр ав а-Рощїе.

Ръдъздиі нъ департе де ана Сечевеі, în еі аѣ фостѣ чеа întъіе епископіе дін Бѣковина întе-меіетъ де Алесандрѣ челъ вѣнѣ пе ла 1404; дѣпъ че інсѣ ачеастъ парте а Молдовеі с'аѣ лінітѣ де Австріа, решедінца епископалъ де аcole с'аѣ стръ-мстатѣ ла Чернѣзді. În Ръдъзді есте сказнл адміністратъреі черкълзі Ръдъзділор; еі се інсеам-пъ пентрѣ фабрікареа де трѣсърі, пентрѣ граждіѣ-ріле імпърътешті кѣ каі де ремонтъ знде се афлъ песте дозе мії, ші прін скоала са де кълъріе.

Кімплъзнгѣ ін партеа де амеази-зі а Бѣкови-неі ші де адреанта рікълзі Молдова есте реше-дінца адміністратъреі черкълзі де асеміне пѣмпре. Кантімірѣ зіче „кѣ локзіторіі дін трѣі дінстърі пе-тречеѣ ка ін репѣблікѣ: Врѣченіі, Тігіченіі с'аѣ Ко-дреніі деспре Бѣдеагѣ ші Кімполънценіі дін дінстл Сечевеі. Кімплъ-знгѣ се афлъ околітѣ де вірѣсрі де мѣвді палці фііндѣ інтріпсѣла ка вре о чінчї-срезече cate ші фіеште каре аѣ обічеісрі ші цїздекѣді деосевіте, локзіторіі нъ лѣкра пѣмїнтл чі се окъна пѣштаі кѣ пѣсторіа оілор, ші плътеа вірѣ кѣтѣ фѣгъдзіа еі ла інтрареа Домнілор ін сказнѣ.“

Нъ де парте де аічі спре с. Вама есте знѣ мо-нѣментѣ де 2 стінжнї аментиторѣ вірѣінцеі перта-тѣ асѣра татарілор де D. Міхаі Раковіцѣ ла 1716.

Вішніца есте сказнл черкълзі де асеміне

пѣтїре, еа стѣ пе малѣ дренѣ ал Черемшвлѣ шї ла марѣinea Бѣковїнеї деспре апсѣ ѡ фацѣ кѣ полїтіа Кѣтеа дїн Покѣдіа.

Са да гѣра полїтіоарѣ спре ресерїтѣ де ла Черпѣцї, ѡ еа се фабрїкѣ трѣсѣрї зшоаре. Аїче се факѣ іартароаче марї.

Афарѣ де локѣрїле маї сѣсѣ ҃їтате дїн Бѣковїна, Молдова аѣ маї стѣпїнїтѣ шї парте дїн Покѣдіа, каре мѣлтѣ тїмпѣ фѣ локѣ де чеартѣ ѡнтре Домнїї Молдовеї шї рецїї Полонїеї. Ачесте локѣрї сїнтѣ:

Кѣтеа де актїнга Черемшвлѣ ѡ фацѣ кѣ Вїшнїца е решедїнгѣ де адїнїстратѣрѣ.

Снеатїнѣл нѣ де парте де Прѣтѣ, еарѣшї решедїнга де адїнїстратѣрѣ; лїнгѣ ел се афлѣ локѣл Колачїнѣ дїн каре есѣ доѣе апе, рїзл Колачїнѣ шї Сарафїнецѣ.

Коломеа де актїнга Прѣтѣлї решедїнгѣ де адїнїстратѣрѣ, Делеатїнѣлѣ, Ороденка шї Обертїнѣл спре апсѣ де ла Ороденка пе дрѣмѣл чел таре каре мерѣе де ла Станїславѣ ла Черпѣцї. Тѣате локѣрїле ачесте сїнтѣ дїн Покѣдіа каре се цїне де Галїцїа, ла каре рецїе пѣлѣ ла 1849 се пѣтѣра шї Бѣковїна.

Дрѣмѣрїле. ѡ Бѣковїна сїнтѣ патрѣ дрѣмѣрї марї:

Дрѣмѣл дїн мїжлокѣ каре таїе де ла меазїноанте спре меазї-зї; ел ѡчене де ла Залїшка,

трече Прѣтѣл, мерѣе не ла Чернѣзѣи, апѣкъ кам спре апѣсѣ, апої трече несте Сиретѣ, Сѣчеава ши ла Гѣра-Хѣморѣлѣи дѣ ин дрѣтѣл де меази-зи.

Дрѣтѣл де ла меази-поанте инчене де ла Снеатинѣ, мерѣе спре Чернѣзѣи, апої се зрѣкъ спре Садагѣра ши трече инainte диндѣ ин Молдова не ла Маморницѣ ши ин Бесарабіа; ел цине маї мѣлѣ маля стингѣ ал Прѣтѣлѣи.

Дрѣтѣл де ла ресѣритѣ саѣ де марѣине, vine де ла Чернѣзѣи, трече Сиретѣ ла политиа де асемене пѣмпре ши дѣ ши ин Молдова; де ла Сиретѣ мерѣе totѣ не марѣинеа Бѣковинеї пѣпѣ ла Сѣчеава знде еарѣ интрѣ ин Молдова, де аколе апѣкъ спре апѣсѣ ши ла сатѣл Капѣ-Кодрѣлѣи дѣ ин дрѣтѣл де меази-зи.

Дрѣтѣл де ла меази-зи саѣ марѣине vine де спре политиа Бистриѣа трече не ла Дорна-Кандренїи, ла Валеа-Дорнеї апѣкъ ин сѣсѣ, мерѣе не ла Іаковенї, Кїмпѣлзургѣ ши totѣ не лїнгѣ ана Молдовеї кїнд де о парте кїнд де алта де еа, пѣпѣ че ла Капѣ-Кодрѣлѣи се знеште кѣ дрѣтѣл де ла ресѣритѣ.

TRANȘILVANIA.

§ 1. **Позетора.** Трансилванія се афлѣ între 45 1/2 ши 47 1/2 grade лѣдѣме nordicѣ, ши între 40 ши 44 grade лѣдѣме osticѣ. Трансилванія се тѣрѣнеше ла меази-поанте кѣ Марморошя ла каре се деспарте prin апе ши коаме din Карпаѣ; ла ресѣritѣ ши меази-зи кѣ Prinѣипателе-ѣните де каре се деспарте prin Карпаѣ; ла апсѣ кѣ Temișiana ши Кришiana де каре се деспарте totѣ prin Карпаѣ. Трансилванія ѣн ачесте марѣинѣ кѣпринде 1100 м. џ. патрате саѣ ла 4,460,000 фѣлѣи де пѣмѣнтѣ.

§ 2. **Идрограѣия.** Челе маѣ ѣнсемнате аие але Трансилваніеѣ сѣнтѣ:

а) Аие кѣргѣтоаре:

Мѣрешя, ел ѣсворѣше апроане де пася Ги-тешялѣи де сѣбѣ мѣнтеле Остарос, аие кѣ суре апсѣ Трансилваніеѣ ши пе ла Соборшя интѣр ѣн Temișiana ши фаче марѣине între ea ши Кришiana, еарѣ ѣн фаѣа Сегединялѣи се варсѣ ѣн Тиса.

Афлѣнтеле Мѣрешялѣи де аѣтинга сѣнтѣ: Боза-пѣл-маре, Боза пѣл-микѣ, Кевес-патакѣ, Полар-Потакя, Романѣ, Лелио, Киѣос-пата-ка, Езеп-патака, Мартапока, Калмот-маре, Калапчеа, Маѣарос, Марсинеѣ

кѣ Поцева-зндѣ Мъгъра-маре, Севіскѣ-лігѣ, Сіскѣлігѣ ші Ідешѣл toate пîрѣ. Горгені ріѣ ла сатѣ Імбрѣ, се варсѣ în Мърешѣ.

Чікланд еаръші ріѣ, се варсѣ în Мърешѣ ла Тіргѣл Мърешѣлі.

Тірнова каре се пзмеште ші Кокелѣ ріѣ маре, се алкътзеште де Кокелѣ маре ші кѣ Кокелѣ мікѣ каре се într'знескѣ ла Блажѣ ші апоі ла с. Міхалощлава маі în сѣсѣ де Карлсѣргѣ дѣ în Мърешѣ.

Din Карпаціі Ромініеі ісворъскѣ: Съвешѣл, Віперѣа ші Стреіѣл (Сарѣешѣл) кѣ Стреіѣл птрѣдѣ каре се варсѣ în Мърешѣ.

Афлзінтеле Мърешѣлі де адрѣанта сінтѣ:

Солокта п. Дрега п. Лъцк р. Валеа-Лѣпѣлі. Чел маі маре афлзінтѣ ал Мърешѣлі де адрѣанта есте ріѣл Азраріѣл (Араніошѣ) каре се алкътзеште дін Азраріѣл маре че ісворъште дін мѣнтеле Боѣана ші дін А. мікѣ каре ісворъште дін м. Віхарѣ.

Самешѣл адапъ партеа порд-вѣстікѣ а Трансільваніеі, ел се алкътзеште дін Самешѣл маре ші мікѣ, чел дін тѣѣ ісворъште сѣнтѣ мѣнтеле Піатра кѣтрѣ Пасѣл-Родна спре Бѣковіна, чел де ал доілеа дін мѣнціі Крішіаніі Флігіа ші кѣ афлзінціі

съ Самешя рече ши С. калдѣ спре апсѣ де ла Клжѣ. Amîndoze ачесте ратрї се într'знескѣ ла Дешїз ши интрѣ њн Марморошѣ апроане де полїта Ердездѣ-сада, еарѣ лїнгѣ полїта Олѣза се варѣ њн Тїса.

Афлїнтя чел маї маре ал Самешялї дїн стїнга са есте: рїзл Красна каре трече прїн лакял Есчед ши а пої ла Олѣза дѣ њн Тїса.

Афлїнтя чел маре ал С. дїн адрепанта есте рїзл Лалощ каре їсворѣште де съв мѣнтеле Поркялї ши се варѣ њн Самешѣ ла Тотфалѣ њн-фаца Ердезд-Садеї.

Олтял пѣмитѣ дїн векїме Алста їсворѣште де съв мѣнтеле Локавѣдѣ њн цїосѣ де полїта Гергїо-сън-Мїклош, де чеаа парте де мѣндї сїнтѣ їсвоареле Мѣрешялї: Олтял апкѣ дрентѣ њн цосѣ ши апроане де полїта Прасмар прїмеште де асїнга са пе р. Фекеете (Негрѣ), де аїче апкѣ пѣдїн спре апсѣ пѣлѣ ла Федїора, де знде се рїдїкѣ спре меази-поанте пѣлѣ ла п. Кепечї (аїче прїмеште пе р. Варгїас патак ши маї ла вале пе Хомаредѣ), де аколе се їндрепантѣ спре апсѣ њн лїне їнкїнатѣ пѣлѣ ла Търнял-Рошѣ пе знде интрѣ њн Ромїнїа; кїарѣ ла интраеа са прїмеште рїшоареле: Сїбїзл, Чодял ши Рїзл-маре, кѣ а-

пеле ачесте ши кѣ ачеле din România се варѣ вѣ
Дѣнѣреа ла Тѣрѣвл-тѣгѣрѣле.

б) Апе стѣтѣоаре:

În Transilvania нѣ сѣнтѣ лакѣрѣ, че нѣмаѣ вѣлѣдѣ,
каре се афлѣ маѣ кѣ сеамѣ пе лѣнгѣ кѣрѣл де
мѣжлокѣ ал Мѣрешѣлѣ.

с) Апе мѣнерале:

Între исвоарѣле мѣнерале каре 'сѣ о мѣлѣме
în Transilvania се інсеамнѣ: Ваза, Алио-ѣїоѣї,
Zaizon, Еліопатака în котѣра че маре а
Олтѣлѣ лѣнгѣ Ліефалва, Басен, Борсекѣ вѣ фа-
цѣ кѣ Пїонѣл din Молдова, Родна лѣнгѣ исворѣл
Самешѣлѣ апроане де Пасѣл-Родна спре марѣї-
неа Бѣковїнеї.

§ 3. **Орографїа.** Тоатѣ партеа де ресѣрїтѣ
ши меази-зи а Трансїлванїеї есте інкѣнѣїзратѣ де
мѣнѣдї Карпатї, нѣмїдї Алїї-Трансїлванїї ориенталї
ши мерїдїоналї. Ачесшїа о деспартѣ де Прїнѣпал-
теле-ѣните інѣнѣрїнд'о ка знѣ семїчеркѣ. Пѣрѣїле
ачесшїї ланѣѣ де мѣнѣдї сѣнтѣ челе маѣ пїрантїче,
маѣ компакте ши маѣ неапропїабїле din тоѣї Кар-
патїї; інѣлѣмїле лор нѣ 'сѣ кѣ мѣлѣтѣ маѣ ѣосѣ де
кѣтѣ ачеа а мѣнтелѣ Татра дїнтре ѣнгарїа ши
Галїдїа каре нѣмѣрѣл песте 1200 стїн. Мѣн-
дїї деспре ресѣрїтѣ се інсеамнѣ пентрѣ вїрѣрїле
лор копїче ши пентрѣ стїнѣїле вѣлканїче каре се

întindș de ла м. Петросъ пѣпъ ла пасъл Бодза.

Пѣмѣнтъла Трансилваніеі ѣнкънѣѣратѣ фѣиндѣ дѣн тоате пѣрѣиле кѣ мѣнѣдѣ ѣнформѣ хнѣ подѣшѣ палѣ, рѣдикатѣ не поалеле шѣ рамѣрѣиле шѣчѣ але Карпаѣлор. Мѣнѣдѣ чѣѣ маѣ ѣнсемаѣдѣ сѣнтѣ: деспре Морашорешѣ: Петросъл, Біетра, Пѣтрѣдѣлѣ, Пеатра, Піскоръл, Бреазъ шѣ Анкъл. Деспре Молдова: Рошѣ, Бода, Локовѣдѣл, Остароскъл, Неагъл, шѣ Лаколѣдѣл. Деспре Ромѣнія: Тартахова, Предалъл, Бѣчечѣі, Сѣръл, Вѣлкапъл шѣ Рѣтезатъл. Деспре Темѣшіана: Вѣрвѣл-Петреі, Шѣтѣвѣеі шѣ Поѣана-Рѣска. Деспре Кришіана: Мѣгѣра, Біхаръл, Бодана, Флѣѣаса шѣ Пѣсто. Базиле мѣнѣлор ѣналѣдѣ сѣнтѣ гранѣтѣче, ачелоралалѣдѣ калкарѣче. Дѣн казъа адѣнѣтѣреі ачѣстѣа де мѣнѣдѣ, клѣмъ Трансилваніеі е маѣ мѣлѣ рѣче шѣ скѣмѣвѣчѣоасъл, кѣ тоате ачѣсте сѣпѣтѣѣі невѣтѣмѣтоаре.

§ 4. **Продѣкте** шѣ Індѣстріе. Пѣмѣнтъла Трансилваніеі ѣнтреѣсѣтѣ де мѣнѣдѣ шѣ де рѣзрѣі аре шѣ вѣѣ ѣндеѣтъл де родѣтоаре.

Дѣнтре веѣѣетале се ѣнсеамѣпъ: попѣшоіх, грѣіш, сакаръл, талаіш, орзѣ, лѣнте, ѣнѣ, кѣнѣпъ, фасоле, пѣпенѣ, картофе, тѣстѣнѣш; вѣіле продѣкѣ вѣнѣ. Арѣвѣрѣіі родѣторѣ даш: мере, перѣ, прѣне, перѣсѣче, пѣчѣ, чѣрѣше, вѣшѣне, гѣтѣе, еаръл мѣнѣдѣ сѣнтѣ акѣпѣ-

риці кз фелізіме де арборі перодиторі, вєні пеп-
тє totă феліа де констркціоне.

Dintre animale are: вої, біволї, ої, канре, порчі,
каї, катърі, асіаї, зрші, лєні, вєлі, ріші, порчі
селватічі, черві, къуріоаре, іепзрі, тєлте пасері
domestice, апої алвіне, пі ін різрі пешті гєстоші.

Dintre minerale; цымінтєл Трансилваніей este
чел маї богатє дін Европа ін прівінца минелор
де азрѣ. Ачестѣ металѣ се афлѣ маї кз деосевіре
ін тєндії динтре Трансилванія ші Крішіана; ла
А в р д ѣ, Р о ш і а, О п е н а, З а л а т н а, (Azra-
rio) О н д е л ѣ, Б о і ц а, С а к а р і т ѣ ші К р і ш ѣ;
дін різрі інкѣ съ кзлеце азрѣ, апої este арқінтѣ,
аратѣ ла Домінікѣ, ферѣ ла Ъпїедоара,
плѣтѣѣ, шеркзрѣ, пєчоасѣ, пѣкзрѣ, саре ла Ві-
z а л і н г ѣ С і в і з, ла Ъліоара лінгѣ Мзрешѣ, ла
Т з р д а, К л з ж ѣ ші Дешіѣ.

În 1850 с'аѣ скосѣ песте 4000 тарче (640 окѣ)
азрѣ, 6000 т. де арқінтѣ, 700,000 кантаре ме-
тріче де саре, 51 кантаре метріче де шеркзрѣ,
1,308 к. т. де аратѣ, 23,119 к. т. де ферѣ
врѣтѣ, 1389 к. т. де ферѣ варсатѣ, 56 к. т. де
вітріолѣ. În ачестѣ тїмнѣ Трансилванія аве 14 фа-
бричі де порделанѣ ші фаіансѣ, 7 стеклърії, 59
zine де ферѣ, 9 фабричі де артикле ін металѣ,
14 фабричі де хъртіе, 8 фабричі де кotonадѣ, 86

ф. de поставѣ ши пинзъ, 7 ф. în artikle de prodъkte animale, 45 ф. de prodъkte хемиче, 38 велниці, 2 ф. de захарѣ, 12 типографіи ши литографіи, 571 ф. de къръмидъ. Iармароаче de череале пе анѣ се факѣ 28, de animale 127 ши de alte artikle deosebite 300. Трансилваніа vinde ферѣ пълтѣ în коасъ, хърлеце, фересъе, топоаръ, кѣе, ши alte феръри; лемпе în фелѣхрите artikle ши маї кѣ самъ: лъзи проасте, черці ши авале. Чеа маї mare parte a artиклор сале ле vinde în Prinçipatele-Ūnite.

§ 5. **Локѣиторіи** din Трансилваніа дѣпъ recensimънта имперіалѣи Австріакѣ фѣкѣтѣ în 1854 ера 2,285,872 лок, din тр'ачештіа Ромініи кѣраді се афлаѣ 1,226,998, чеаалатъ parte o алкѣтѣескѣ: Магѣаріи, Секвїи, Сасіи, Цїганіи, Арменіи, Славоніи, Гречіи ши Жїдовіи.

§ 6. **Релїгіознеа.** Ромініи, Гречіи ши Цїганіи сінтѣ крештіні, еї інсѣ се їмнартѣ în зпїці каре се цїнѣ de вїсерїка апѣслѣи саѣ католикъ ши în пезпїці каре се цїнѣ de вїсерїка ресърїтѣлѣи саѣ ortodoxъ. Ūнгѣріи, Секвїи, Цертманіи parte сінтѣ католичї, parte калвіні, Сасіи сінтѣ protectандї (лѣтеранї), Арменіи сінтѣ зпїці кѣ вїсерїка католикъ.

Ромініи пезпїці аѣ Епископѣ ла Сїбіїѣ, р. зпїці

саѣ Католичі аѣ знѣ Архіепископѣ ла Блажѣ ші
знѣ Епископѣ ла Альа-Ізліа: Протестанціі, ре-
формаціі ші знітаріі ші аѣ сзперінтендіі лор.

§ 7. **Ангьрдіреа.** Трансільваніа дін веки-
ме алкѣтѣеа Дачіа централѣ, ін секлѣа де між-
локѣ аве прінціпі Роміні. Ынгьрдіі веніндѣ не а-
коле осзѣсѣ лорші. Нѣмеле де Трансільваніа
адікѣ дінколо де пѣдѣрі, іл кѣпѣтѣ де ла пѣдѣри-
ле каре ла апсѣ о деспартѣ де Ынгьрдіа, еа се
маі нѣмеште ші Сіевенбурген саѣ шенте вѣргьрді,
нѣме че і с'аѣ датѣ де колоніі Цермані веніді а-
коле де ла Рінѣа де досѣ не ла 1143, інтемеіндѣ
шенте політіі де кѣтетеніе ін деарѣ. Трансільваніа
ла 1526 девени ліберѣ кірмзіндѣсѣ де прінціпі
індіцені пѣпѣ ла 1692 кіндѣ кѣзѣ сѣбѣ Австріа.
Ла 1765 се рідікѣ ла рангѣ де маре Прінціпатѣ
кірмзіндѣсѣ пѣпѣ актѣзі де знѣ гѣбернаторѣ кѣ
пѣтере чівіль ші мілітарѣ. Трансільваніа ін прівін-
да адміністратівѣ се імпарте ін 5 діктрікте.

1. СІВІІДЛІ.
2. МЪРЕШЪЛІ.
3. АЛБЕІ.
4. КЛЪЖЪЛІ.
5. ДЕШЪЛІ.

Фіе каре діктріктѣ се імпарте ін черкьрді шіаче-
те ете ін сѣбѣ-черкьрді. Діктріктеле се адміністреа-

зъ де зпѣ прешединте гъверниалѣ ши фие каре черкѣ де зпѣ кomicariѣ. Îнпривинда рѣддециарѣ Трансилванія аре зпѣ триѣзналѣ ѳналтѣ ши чинчи триѣзнале прецидиале.

Локзрѣле челе маѣ ѳнсемпате сѣнтѣ:

SIBIUL (Херманstadt) лѣнгъ рѣл d. a. n. каре се варсѣ ѳн Олтѣ, есте кап. Трансилваніеѣ ши а districtулѣ де a. n. решединга гъвернаторѣулѣ ѳмпърѣтескѣ, ал зпѣ командантѣ ѳенерал, ал администрациѣнѣлор чентрале дѣн деарѣ, афарѣ де ачеа а минѣлор, асемине есте сказнѣл Епископѣулѣ Romѣнѣ незнѣтѣ. Politia се алкѣтсеме дѣн партеа де сѣсѣ, ши де ѳосѣ, дѣн фобзргѣл Iocѣ ши алте доѣе фобзргѣрѣ; toate ѳнкѣнѣрпате кѣ ѳн-тѣрѣтѣрѣ веки. Пеада Сѣвѣулѣ есте фрѣтсоесѣ ши ѳнѳодовѣтѣ кѣ стате ши фѣнтѣнѣ, stradеле регѣлате ши вѣне павате, Îнtre зидѣрѣ се ѳнсеампѣ: катедрала протестантѣ кѣ чел маѣ палтѣ тѣрпѣ дѣн Трансилванія, палатѣл мѣнѣчѣналѣ ал сасѣлор, палатѣл Брѣкентал, театрѣл, ши арсеналѣ. Îнtre ашѣзѣмѣдте се афлѣ: О академѣе де леѣѣ, зпѣ ѳѣмпнасѣ протестантѣ, зпѣ ѳѣмпнасѣ католѣкѣ, о скоалѣ шеркантилѣ, о скоалѣ нормалѣ, маѣ мѣлте сколѣ припаре, доѣе сколѣ де фете, о скоалѣ де ѳѣмпнасѣкѣ, зпѣ семинарѣл пентрѣ Romѣнѣ незнѣдѣ, зпѣ

спиталѣ милитарѣ, знѣ оспидѣ pentre сараці, о касѣ де корекціоне, ши типографіи.

Бѣтліа dintre Сивіѣ ши Шелімберѣ кѣштигатѣ ла 28 Okt. 1599 de Michaiѣ Biteazѣ аспра Трансїлванїлорѣ, Ънгѣрилорѣ ши Полонїлорѣ ѣл фѣкѣ Domnѣ ши песте Трансїлванїа.

Брашовѣлѣ (Kronstadtѣ) este cap. district. d. a. n. care се нѣмеште ши ал Бѣрсеї. Partea de сѣсѣ а політїей се локѣште de Ромѣнї, partea din мїж-локѣ de Сасї, фовѣргѣрїле векї ши Бѣлменаѣ de Секї. În partea десуре nord'ostѣ а політїей пе знѣ деалѣ, се рїдїкѣ citadela Брашовѣлї care odinioарѣ ера їнтѣрїтѣ, асѣзї їнсѣї їн dekadенцѣ. Politia се зїче кѣ ар фї фїндїндѣ де пе ла сѣта а 13-а, еарѣ пе ла сѣта а 14-а ера ватра мїш-кѣрилорѣ protectante. Їнтре ашѣзѣmintеле де їм-вѣдѣтѣрѣ се афлѣ: знѣ ѣmnasiѣ protectantѣ, знѣл католикѣ ши знѣл ромѣнскѣ. Брашовѣлѣ este politia чеа маї комерчїалѣ din Трансїлванїа ши vinde Principatелорѣ-Ъnite: хѣртїе, лѣзї, площїтї, шеле, пѣлѣрїї, черѣї, коасе, сечерї, сфределе, сечелї, кѣїе, перїї, vase де ферѣ стѣлтѣzїте ши алте artїкѣле де trebzїнда комѣнѣ.

Алѣа-Їлїа (Karlsbergѣ) deadrѣanta Мѣрешѣлї unde се варѣл Ampoїлѣлѣ, este cap. district-

Ізлї Алба, решедїнда Архієпископзлї ротъпї зпїтї, елї њсць петрече ла Блажї, шї а епископзлї католикї; аїче се афлї зпї дїпнасїа католикї, зпї семїнарїї, зпї тзрпї де астрономїе шї о монетарїе, патрї вїсерїчї, дозе сїнагоаде, о вїблїотекї шї зпї арсеналї; афарї де полїтїе се афлї фабрїчїле де прафї. Алба-Ізлїа есте четате фоарте веке пїмїтї Апзлї пе тїмпзлї имперїзлї романї. Їн секлїа де мїзлокї ера решедїнда прїнчїпїлорї Трансїлванїеї, еа се њтърї де Карол VI. Їн фортерецї каре стї пе зпї деалї деосевїтї, се афлї тормїнтеле фамїлїлор: Хзпїад шї Ракодї. Їн Історїа Ромїнїлор Алба-Ізлїа е вреднїкї де њпсепнатї прїн ачеа, кї Мїхаї Бїтеазл дзпї вїрїнда де ла Сївїї шї дзпї ачеа дїн 6 Маїї 1600 асзпра Полонїлор шї Молдовенїлор де сзбї фразїї Іеремїа шї Сїмеон Мовїла, ел с'аї проклїматї де „Прїнчїне ал Ромїнїеї, Молдовеї шї Трансїлванїеї, статорнїчїндз-шї капїтала чн Алба-Ізлїа“.

Тїргзл-Мърешзлї (Марошї-Вашархелї) де адреанта Мърешзлї есте кап. дїстрїктзлї де а. п. Аїче се афлї зпї коледїї реформатї, зпїа зпїтарї, зпї кабинетї мїнералогїкї шї о вїблїотекї кї 60,000 волзте а комїтелї Телекї, асемене сїнтї Самїне шї сїзлїтоаре де азрї.

Клѣжъла (Колошварѣ, Клаѣсенбѣргѣ) не рѣла Самешѣ într'o kîmpie фръшоасъ, есте кап. districtul de a. n. Politia се алкътъеште din partea беке ши позъ къ чинчи фовѣргѣрѣ, încuincратъ fiindѣ къ zidîrî веки; пеада ши кътева strade сîntѣ фръшоасъ. Katedrala Сѣнтълазі Міхаіл есте зпѣ monumentѣ ал архитектѣреї gotice. Între ашъ-зъмѣнте се афлъ: зпѣ лічеѣ, о бібліотекъ, зпѣ колеѣї де повілі, зпѣ семинаріѣ, зпѣ дѣмнасіѣ католікѣ, зпѣла реформатѣ, о касъ де орфеліні, треї сніталѣрѣ ши маї мѣлте ашъзъмѣнте де вѣнефачере. Клѣжъла есте ziditѣ пе локъла політіеї Romane Клаздіоноліс; îн îмпреѣїзрміле лѣї се гъсескѣ античїтѣдї. Кастелъла векиѣ ziditѣ де Карол VI ла 1721 се афлъ пе локъла зпеї тѣрїї Romane. Îн тѣм-пѣла револѣдїзнеї магіаре din 1848 Клѣжъла аѣ фостѣ центрѣла мішкъреї, ши дѣнералъла Bem каре л'аѣ фостѣ кѣпрінсѣ де ла Австріенї îн 25 дек. 1848 îл пѣстръ пѣлъ ла фїнітѣла îнсѣрекдїзнеї; аїче ши фѣкъл прїнчїпалъла depozitѣ де арме, де провїзїзні ши де рекрѣдї. Клѣжъла пѣлъ ла 1848 фѣ кап. Трансїлваніеї пе каре апої о стрѣмѣтѣ ла Сїбіѣ.

Бїстрїца дїнгъ рѣла де а. н. каре се варѣл îн Самешъла mare, маї пайнте фѣчеа комерцї къ Молдова.

Дешъла ла конфлѣнтъла Самешълѣи шаге къ чел мѣкъ есте кап. dictriктълѣи de a. n. аре знѣ колеѣиѣ реформатѣ, винетърѣи фърмоасъ ши депоситѣ de sare.

Герла (Напока ла Романѣи, Самошъиварѣ ла Ынгърѣи) лѣнгъ Самешъла мѣкъ есте решедѣнда знѣ епископѣ Ромѣнѣи знѣиѣ, аиче есте ѣнтѣлъла кастелѣ de ѣнкѣоаре ал Трансилванѣиѣ; маѣ тоатѣ политѣи е локъитѣ de Armeni.

Търда лѣнгъ рѣлъ Азрарѣи (Аранѣошѣ) аре знѣ колеѣиѣ реформатѣ; аиче ѣнкъ дѣн тимпърѣле Романѣилор сѣнтѣ салѣне. Ун кастреле (тавъра) de лѣнгъ Търда ла 19 аѣгъстѣ 1601, Мѣхаѣл вѣтеазъла фѣ зчѣсѣ de ѣерманѣи ши валопѣи.

Блажъла ла конфлѣнтъла Търнавелор саѣ Кокелор, есте скажъла Архѣепископълѣи Ромѣнѣи, аре знѣ ѣимнасѣи ши знѣ семѣнарѣи pentрѣ клеръла Ромѣнѣи знѣиѣ.

Четатеа-de-Балъла кастел лѣнгъ Търнава мѣкъ, ачеаста ѣн секълъла de мѣжлокѣ фѣ пропѣриетате а Домѣилор Молдовеѣи.

Фагарашъла ѣнтре Брашовѣи ши Сѣвѣиѣ есте ѣнсемнатѣ prin знѣ подѣ търецѣ фѣкътѣ песте Олтѣ, асемѣнеа pentрѣ грѣштѣдѣтъра Карпаѣилор карѣ фортмеазъла ланѣлъла мѣнѣилор Фагарашѣи. Ун привѣнда ѣсторѣиѣ Ромѣнилор локъл ачеста есте вѣрѣдѣнкѣ

de încemnată, къчи ла 1241 de ла Фарагашѣ Дучеле Româniilor Negru Басараб мерце ши ашазѣ Domnia României ла Кімплзнгѣ, ши апої ла Къртеа-de-Арцешѣ.

МАРМОРОСЪЛЪ.

§ 1. **Пъсетѣра.** Марморосъл се алѣ între 47 1/2 ши 49 grade лъдime nordicъ ши între 39 ши 42 grade лъдime ocтicъ. Ла меazi-noante ши ресъритѣ се търқинеште кѣ Карпації, prin care се desparte de Galicia ши Bucovina; ла меazi-zi кѣ Transilvania де care се desparte prin Carpați ши Samesъ; ла апѣсѣ кѣ Криміана ши Ungaria. În ачесте марқині Марморосълъ аре ла 300 м. ц. п. саѣ 1,200,000 фълчі. Нѣмеле де Марморосълъ асѣзї іл поартъ нѣмаї знѣ цінстѣ че аре 150 м. ц. п.

§ 2. **Idrografia.** Апеле Марморосълї сінтѣ:

Tisa флвїѣ mare ісворъште де суре мѣнції Galiciei ши Pokuciei. Обїршіа лї се алкѣтвеште din Tisa-Negrъ че есѣ де сѣвѣ мѣнтеле Чорна (Negru) ши din Tisa-Albъ че есѣ де сѣвѣ м. Петросѣ, амїндозе коплзеазѣ ла сатъл Акнорабо ши маї ін досѣ прїмеште пе ріѣл Bizo, апої апѣкѣ суре апѣсѣ пълъ ла Tarpa, де аколе о іе ін сѣсѣ пълъ ла съл-Martinъ ши де аиче

плеакъ спре апсѣ ши totă înцосѣ пѣпъ че între
Семлинѣ ши Панчова се варсѣ în Дѣнѣреа.

Афлѣнтеле Тисей де adreanta сѣнтѣ: рѣл Та-
рачѣй, Талаворѣ, Агѣлѣ, Борсова, Бодро-
гѣл ши алте шѣлте каре винѣ din Țigaria.

Афлѣнтеле Тисей де actiŋga сѣнтѣ: Iza че исво-
рѣште din m. Мѣнчелѣл ши Мара din m. Плеша,
еле копѣлзеазѣ ла по. Сеѣтѣ xnde се ши варсѣ
în Tica. p. Батарѣ ши Тѣрѣлѣ.

§ 3. **ОрограФia.** Пѣмѣнтѣл Марморѣшѣлѣ
маѣ кѣ самѣ în partea сѣд'остикѣ este de totă мѣн-
теносѣ. Карпаѣй се întindѣ în toate пѣрѣле перѣй,
ей сѣнтѣ конерѣдѣ де пѣдѣрѣ кѣ фелѣрѣме де ар-
ворѣ, еарѣ în сѣнѣл лор се афлѣ: азрѣ, арѣнтѣ,
ферѣ, арамѣ, саре шѣлтѣ ши мармѣрѣ. Între
мѣндѣ се ѣсеампѣ: М. Попадѣа (преѣтеаса), М.
Чорна (Негрѣ), м. Тѣрѣвата, м. Пласка, м.
Гровѣ, ши м. Петросѣ.

§ 4. **Локѣиторѣй.** Марморѣшѣлѣ сѣнтѣ Români,
Рѣспѣачѣ ши Țigari. Чеѣ din тѣй ши ал доиле сѣнтѣ
крештѣнѣ злѣдѣ кѣ вѣсерѣка католикѣ, чеѣ де ал-
треиле сѣнтѣ парте реформаѣй парте католичѣ.

Марморѣшѣл фаче парте din Komitatѣл Касо-
вѣй ми este сѣвѣ стѣпѣнѣirea имперѣлѣй Авѣтрѣей.

Марморѣшѣл се ѣсеампѣ în Istoria Românilor
прѣн ачееа, кѣ де аколе ла 1341 Драгошѣ Дѣче

Romîniș merçe în Moldova de amazъ domnia ce-
rei la Сечеава.

Локеріле челе маї încemnate cîntъ:

Сіцетъ лнгъ Тіса аре дохе цимпасірї, este
reshedında знї вікарїш Ромініш шї фаче комерцїш
încemnatъ кє саре.

Мзпкачїл пе р. Латорчеа este сказнл знї
епіскопъ знїтъ; аїчеї, depozitъ de саре, се фабрікъ
пзчоасъ, еаръ în прежмете се продъче віпъ взнї, се
афлъ mine de феръ шї de алзнї. Nъ departe de
politie пе о стънкъ се рідїкъ фортерета Мзпкачїш
каре актъзі сервеазъ de încicoare a Statълї, ea
аъ цїккатъ знї ролъ încemnatъ în toate ресвілеле
Ънгарїей.

Ънгъ (Ънгар) пе малл дrentъ ал рїлзі d. a. n.
este depozitъ de саре de шї винаде.

Рона în partea de сзсъ а Тісеї аре міне бо-
gate de саре, че даъ пе ааъ песте 40 міліоане окъ.

Кїмпзлзнгъ, Тїчезл, Віскъл, Хзстъл по-
літіоаре.

Вїнарїл (Сеолошъ) пе Тіса се înceamпъ
pentрѣ їармарокъл сзъ de vite шї pentрѣ вінетъ-
рїле кє віпъ взнї.

Баїа-маре ла марцінеа деспре Трансілванія
аре мінере шї monetаріе.

Баїа-de-сзсъ кє мінере de азръ шї арцінтъ.

КРИШИАНА.

§ 1 **Иъсетъра.** Кришиана се афлѣ între 46 ши 48 $\frac{1}{2}$ grade лъциме nordicъ ши între 38 ши 40 grade лъциме остикъ. Деара се търпинеште ла ресеритѣ къ Марморъшл ши Трансилваніа, ла меази-зи къ Темешіана де каре се деспарте prin Мъръшѣ, ши ла апсѣ ши меази-поанте къ Țigaria де каре се деспарте prin Tica. În ачесте марџині Кришиана къринде ла 560 м. џ. п. саѣ 2,161,600 фълчї.

§ 2. **Идрографіа.** Кришиана есте зпѣ пѣмїнтѣ адъпатѣ де апе марї ши де лакърї.

а) Апе къргътоаре сїнтѣ:

Tica фълвїѣ маре о їнкърїѣрѣ деспре меази-поанте ши апсѣ, еа прїмеште din actїнга са пе Самешѣ каре маї їн сѣсѣ де Токаїѣ се варсѣ їн еа.

Кришл, рїѣ маре їсворъште їн мѣндїї Трансилванїей ши се алкѣтеште: din Кришл ренеде, din Кришл Негрѣ ши Кришл алѣѣ вѣрсѣндѣсѣ їн Tica їн фаџа політеї Чонградѣ. Кришл-репїде їсворъште сѣѣ мѣнтеле Цїактаре маї їн џосѣ де м. Флагїашѣ ши копфлѣазѣ къ Кришл пропрїѣ маї їн џосѣ де сатл Тареса, чеѣа маї їн сѣсѣ се варсѣ Бїѣнкїшѣ. Кришл-негрѣ їсворъште ла Кѣкър-ѣата їнтре мѣнтеле Бїхар ши Мома, еара ла Бїкешѣ копфлѣазѣ къ Кришл-алѣѣ. Кришл-алѣѣ їсво-

ръште дін мѣнтеле Хегіеш ші Фегъл-попі, еаръ ла Бікешъ конфлѣазъ къ Крішъл-Негръ.

Афлѣнтѣл Крішълѣі пропріѣ де адреанта естеріѣл Беретръ каре ісворъште ѝнтре мѣнціі Полеша ші Ръсѣѣ, ел дѣ ѝн Крішѣ маі ѝн сѣсѣ де політіа Чарвас.

Їн Тіса се маі варсѣ: Тере, Валер-Адеръ, Корогі-Адеръ ші Тере-Адеръ.

в) Апе стѣтътоаріе сѣнтѣ:

Пе малѣл сѣнгѣ ал Тісеі ѝнтре Мандок, Бакта, Баторіѣ ші Ходош сѣнтѣ о мѣлціме де вълці марі ші мічі. Пе лѣнгъ кърсѣл Мърешълѣі де досѣ ѝнкъ се афлѣ мѣлціме де вълці. Кѣтръ варсѣреа Мърешълѣі ѝн Тіса се афлѣ лакъл Ходошѣ, маі спре меазі-поанте л. Лѣдас.

§ 3. **Орографіа.** Пѣмѣнтѣл Крішіанеі ѝн партеа де спре ресърітѣ е мѣntenосѣ ші ѝн партеа деспре аусѣ кѣмшеносѣ, плѣнѣ де пѣсте (кѣмпіі ѝнтѣнсѣ). Їн мѣнціі се афлѣ: адрѣ, арпѣнтѣ, арапѣ, ферѣ. Ыніе дін пѣмѣнтѣрїле деспре Тіса сѣнтѣ фоарте родітоаре ѝн грѣне. Нѣмеле де Крішіана деара ѝл аре де ла апеле Крішълѣі, еа се нѣмеште асѣзї Дістрїктѣл Ырвѣі-марї, фаче парте дін Ынгаріа ші прѣн зршаре дін Імперіѣл Австрїеі.

§ 4. **Локаіторіі** дін Крішіана сѣнтѣ ла

1,400,000 parte Romîni, parte Țigări. Romîni în privința religioasă sîntă zici că ză episcopă la Țrbea-șare, și peșici că ză episcopă la Aradă. Țigării sîntă parte reformați, parte католици, imă din zră ză episcopă la Țrbea-șare și la Catmare.

Локъриле челе маї încemnate sîntă:

DEBRETZINUL dăпъ Песта este чеа маї mare politie a Țigăriei și țиплă znei adevărate politici Țigărești; ea este ашъзată într'о кимпие пэсіноасъ și ліпсіть de ашъ. Între ашъзъмinte се înceamпъ: колеџлă protestanților care ı чел маї векіз și маї penșmită din Țigăria. Industria și комерцлă аcole este mare, sîntă фабрїци: de сапопă, піне, піпъзрїи, неї, берърїи, велпїци și о фабрїкă імперътеаскă de пэчоасъ. Дебреџнлă аă сзферїтă шэлтă în ресвелеле къ Търчїи, еаръ în 1849 de ла 9 Ianuarie пълъ ла 30 Маїз фэ сказнлă dietei și а гвверпъшълтлăї революџїзнарă.

Țrbea-șare (Groswardain) пе Кришлă penede се афлă într'о кимпие фрзшоасъ даръ пэ пре съпътоасъ. Politia се алкътзеште дїн патрă пърџї авїндзшї фїе care шзпїчїналїтatea са. Între ашъзъмinte се înceamпъ: Katedrala католикă къ реликвіїле Сълтлăї Станїслас, katedrala зпїџїлор și пкїсоареа челъларъ, о академіе де леџї зăпă пїм-

nasix, zñx seminarix katolikx, fabrix de matacx
 xi de vax. În aproniere de politie ce aflx mi-
 nere de marzър, xi lîngъ satxl Xaцio vxi mi-
 перале. În timпxl сказнxлxi гъверпъmintalx de ла
 Дебрецин, ла Ырвса-маре с'аъ фабрикатx банкно-
 теле xi археле революцiонеi зпгаре din 1849.
 În Ырвса-маре азi е reshedinxa districtxлxi.

Ара dxлx не малxl drentx ал Мърешxлxi este
 reshedinxa епископxлxi Romînx пезнитx, аиче este
 zñx цимнасiх, zñx seminarix, о скоалъ прегъti-
 тоаре xi о фабрикъ de тixтиzñx.

Сатxl-маре (Nemeti-Zatmar) не Самешx este
 кан. комитатxлxi сaъ districtxлxi d. a. n. сказнxl
 zñxi епископx katolikx, аре zñx цимнасiх, zñx се-
 minarix, фабриxi de пiнzъ, mine de саре xi фаче
 комерцiх încemnatx кx винаге.

Îн комитатxl Сатмар креште: попъшоix, гръx,
 кiпiшъ, iнx, фрзкте, кастане, винx взнx, vite корпо-
 rate, оi, порчи, алвине ш. л. т.

Белiхшxl не Кришxl Негрx аре zñx цимнасiх
 Romînx întemeietx de епископxl Вълканx.

Т Е М Е Ш I А N A.

§ 1. **Иъсетъра.** Temishiana се афлx îнтре 44 1/2
 xi 46 grade лъгiме nordix xi îнтре 38 xi 40 гр.

лзрциме остікѣ. Еа се тѣрѣнеше ла меази-поапте кѣ Кришіана, де каре се деспарте прин Мѣрешѣ; ла ресеріѣ кѣ Трансїлванїа ши Принципалеле-Џніте де каре се деспарте прин Карпаѣ; ла м-зі кѣ Дѣлѣреа, ла апсѣ кѣ Џнгарїа де каре се деспарте прин Тїса. Їн ачесте марѣні деара аре ла 500 м. ц. н. саѣ 1,930,000 фѣлї де пѣмїнтѣ.

§ 2. Ідрографїа.

а) Апе кѣргѣтоаре:

Темешѣл ісворѣште їн Банатѣ дїн мѣнѣї Семеікѣ, апѣкѣ спре м-поапте ши апсѣ пѣпѣ ла політа Темешварѣ, де аїче плеакѣ їн цосѣ ши ла Панчова їн фаѣ кѣ Болградѣ се варѣ їн Дѣлѣре. Апа Темешѣлї аѣ датѣ нѣміре цереї де Темешїана.

Афлзїнтете Темешѣлї де адреапта сїнтѣ: Хїдеѣл, Себешѣл, Бістра.

Афлзїнтеле Темешѣлї де актїнга сїнтѣ: Терегова, Богоне, Бірда, Берзова.

Аранка рїѣ се варѣ їн Тїса.

Афарѣ де апеле ачесте маї сїнтѣ каналѣрї де комунїкаѣїне прекут: каналѣ Бега, к. Вершецѣ, к. Темешѣлї.

в) Апе стѣтѣтоаре.

Спре м-поапте де ла політа Вершецѣ се афлѣ

знѣ лакѣ, апої нїндре рашѣрїле Темешлїї сїнтѣ маї пѣлте плагїнї.

с) Ане мїнерале:

Мехадїа кѣ їсвоаре термале сѣлѣзроасѣ, кѣ-
поскѣте шї ренѣмїте їнкѣ дїн тїмїзрїле Романї-
лор, пѣмїте Бѣїле лїї Еркѣле; їсвоареле сїнтѣ 22
ла пѣмѣрѣ кѣ о температурѣ де ла 32 пѣлѣ ла
42 grade Реомїзрѣ.

§ 3. **Орографїа.** Пѣмїнтѣл Темешїанеї чеа
маї mare парте есте кїмпеносѣ шї пѣмаї партеа
сѣд'остїкѣ їнтресѣсѣтѣ де рашѣрїле Карпадїлор.
Клїматѣл дереї есте сѣпѣтосѣ шї сїмпѣратѣ.

§ 4. **Продѣкте** шї **Industrie.** Їн мѣндї
се афлѣ: азрѣ, арїнтѣ, арашѣ, ферѣ, пѣлѣвѣ, зїнкѣ,
пѣчоасѣ шї кїрѣзнї де пѣмїнтѣ. Кїмшїїле сїнтѣ
фоарте родїтоаре шї даѣ: череале фрѣжоасѣ, кїнїшѣ
шї а. л. вїпаде бѣне, пѣшѣнї грасе, мїере, ма-
тасѣ; каї, вої, порчї, ш. а. анїмале. Сїнтѣ фабрїчї
де фрїмбїї, де ковоарѣ, де черїї, де пеї, велїнїї
каре скотѣ ракїѣ де прѣне пѣмїтѣ слївовїдѣ.

§ 5. **Локаїторїї** сїнтѣ: Ромїнї, Дѣрманї, Сїрвї
шї Днѣзрїї каре кѣ тодїї ла 1854 ера їн пѣмѣрѣ
де 1,157,428, еарѣ Ромїнї кѣрадї 400,000 мїї.
Ромїнїї сїнтѣ крешїнїї парте знїдї, парте пѣзнїдї.
Сїрвїї кѣ тодїї сїнтѣ крешїнїї ресѣрїтенї, Дѣрма-
нїї шї Днѣзрїїї парте католичї, парте протестандї.

§ 6. **Темешварьскіа.** Темешіана фаче парте дін провинціле імперіалї Австріанѣ, еа де ла 1849 алкѣтеште Voivodina сѣрбеаскѣ ші Банатѣ Темешіаней. Цеара се імпарте ін 5 черкврі адміністративе: Темешоара, Лугошѣл, Бескерекѣл-шаре, Зомѣо ші Незшацѣ. Сінтѣ 8 политії, 65 политіоаре, 689 сате ші 134 пѣсте, (ашѣзѣрї де господѣрие прїн кїмпїїле челе їнтїнѣсѣ), 604 сколі прїмаре, 26 прїнчїпале, 2 сколі секондаре ші 6 цїмнасїзрї саѣ колеції.

Локарїле челе маї їнсемнте сїнтѣ:

ТЕМІШОАРА (Темешварѣ) ла їнченѣтѣл каналѣлї Бега че есѣ дін Темешѣ, есте кап. Темешіаней, решедїнда гѣвернаторїлор: чїवलѣ ші мїлітарїѣ, сказнѣл знеї кѣрцї де апелѣ, а знїї Епископѣ незнїтѣ ші а знїї Епископѣ католикѣ че поартѣ пѣме де Чїнаде. Темешоара сѣ алкѣтеште дін фортереда саѣ партеа дін лѣзнтрѣ ші дін фобѣргѣрїле: Фабрїкѣ, Іосїф ші Міхала; партеа дін афарѣ їнтре ашѣзѣмїнте аре: знѣ семїнарїѣ, знѣ цїмнасїѣ, о скоалѣ нормалѣ, патрѣ оснїцѣрї, театрѣ, фабрїчї де поставѣ, де мїнзѣ, де пеї, де хѣртїе. Історїчїї її пѣнѣ їнченѣтѣл де прїн тїмѣрїле Романїлор кїндѣ се пѣмеа Запѣвара, їн секлѣ ал 13 ле фѣ решедїнда контелор Тамес, ла 1552 де дозе орї

Фѣ кзпринсѣ де Търчі де карії скъпъ токма ла 1716 prin Езценіе де Савоіа.

Лзгошзл пе Темешѣ каре о імпарте ін Лзгошзл ромінескѣ чеї де адреанта ши Лзгошзл немцескѣ де а сѣнга есте сказнзл знї епископѣ Ромініѣ знитѣ. Ін черкзл Лзгошзлзі сінтѣ минерале ши се фаче вінѣ взнѣ.

Ліпова пе талзл сѣнгѣ ал Мзрешзлзі есте локѣ прінціпалѣ де комерцѣ кз сареа де Трансільваніа, ін апроціере се афлѣ петрърїї алесе.

Съпт-Нікора аре знѣ іncітїтѣ агрономїкѣ пракїкѣ.

Вершедзл есте сказнзл знї епископѣ незнїтѣ, аре знѣ семінарїѣ ши знѣ цїмнасїѣ.

Оравїца політіе мѣнтеанѣ кз мінере де арцїнтѣ, арапѣ ши ферѣ.

Съвешзл (Карансевешѣ) ла конфлзїнтзл Севешзлзі кз Темешзл де сзсѣ політіе търцінеанѣ, депералатѣ сїрво Бънедан ши префектзра рецїментзлзі Ромінескѣ търцінеанѣ, аре о скоаль мілітарѣ ши спълтоаре де азрѣ

Рзшава (Оршова) ла гзра Чернеї каре дз ін Дзньре, політіоарѣ їнтърїтѣ ла марцїніле мілітаре а рецїментзлзі Роміно-Бънѣданѣ. Аїче есте карантїнѣ, стадїзне де вапоарѣ, ванѣ, ши депосїтѣ де комерцѣ ал Азстріеї кз Прінціпателе-Ўніте

ші Търчіа. Траіаи ашьзасъ аколе о колоніе Ро-
манъ în четатеа Тіерна. Апроапе де Ръшава сінтѣ
Порділе-де-Ферѣ каре'сѣ ал патрѣле катарактѣ
ал Дѣлзреї.

Бесеріка-Альъ пе Нега ла марцііле
міітаре, есте префектѣра реціментѣлї ілірікѣ.

Напчїова (Pantida) ла варсаеа Темешѣ-
лї ін Дѣлзре есте префектѣра реціментѣлї цер-
манѣ де марціне, аре о катедраль фрѣшоасъ,
скоаль де математікѣ, скоаль нормаль, ванѣ,
депосітѣ де саре, фабрікѣ де захарѣ де сфекле
ші скеле ла Дѣлзреа; аїче ін 2 Іануаріе 1849
Австріеніі аѣ вѣтѣтѣ пе Ынгрїї рескѣладї.

FINIT.